

Tweede Kamer, 71e vergadering - donderdag 4 april 2019

Aan de orde is de behandeling van:

- het wetsvoorstel Wijziging van de Mediawet 2008 in verband met aanscherping van de nieuwwedienstenprocedure, modernisering van procedures voor de benoeming van raden van toezicht en besturen, modernisering van het bestuur en verduidelijking van de positie van de Ster, alsmede technische verbeteringen onder meer in verband met taken van het Commissariaat voor de Media (35042).

De voorzitter:

Dan is nu aan de orde de Wijziging van de Mediawet 2008 (35042). Ik heet de minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media van harte welkom.

De algemene beraadslaging wordt geopend.

De voorzitter:

Ik geef de heer Sneller als eerste spreker namens D66 het woord.

De heer Sneller (D66):

Voorzitter. Een Variawet media indienen is natuurlijk een beetje een vorm van parlementaire uitlokking, dus mijn inbreng gaat ook over een gevarieerd palet aan onderwerpen.

De Variawet media zelf stelt een aantal verbeteringen voor, onder andere op het gebied van de nieuwe dienstentoets en benoemingsprocedures. Als vertrekpunt voor mijn beoordeling van deze voorstellen geldt dat mijn waarneming is dat de persvrijheid onder druk staat door bedreigingen, bezuinigingen en verdachtmakingen. En ten tweede dat een sterke, onafhankelijke, publieke mediavoorziening een cruciale bouwsteen is voor pluriforme, vrije media. Beide zijn essentiële pijlers onder onze democratie en zij verdienen het om verdedigd en beschermd te worden. In veel andere landen zien we wat de gevolgen zijn als die plicht verwaarloosd wordt en steeds vaker zien we ook in Nederland dat die vrijheid niet vanzelfsprekend is. Ik maak mij zorgen over die trend en ik vraag ook de minister daarop te reageren.

Voorzitter. Ik kom op mijn concrete punten. Met deze wetswijziging wordt allereerst de procedure voor instemming met een nieuw of significant gewijzigd aanbodkanaal aangepast. De nieuwe nieuwwedienstenprocedure moet niet alleen duidelijker en scherper zijn, maar ook zorgen dat de publieke omroep kan inspelen op nieuwe ontwikkelingen. Het is terecht dat de ACM een analyse

uitvoert en dat andere belanghebbenden zich kunnen laten horen, maar te lange doorlooptijden belemmeren modernisering. Ik zwijg maar even over de doorlooptijd van de wetswijziging op dit punt zelf.

Daarom vraag ik de minister te verduidelijken wat nou de zes maanden die hij noemt als uiterlijke termijn voor het nemen van een besluit op een aanvraag precies betekent. Is het besluit na die zes maanden ook daadwerkelijk onherroepelijk of staan er daarna nog allerlei beroepsmogelijkheden open? En welke mogelijkheden ziet hij om de totale doorlooptijd nog te versnellen?

Dan de tweede aanpassing in dit voorstel, de modernisering van de benoemingsprocedures binnen de publieke omroep. Onder andere geïnspireerd door de motie van mijn fractiegenoot Paternotte en de heer Van der Molen, die zo meteen waarschijnlijk ook aanschuift, vergroot de minister de afstand tussen de politiek en publieke mediaorganisaties of toezichthouders en verkleint hij daarmee zijn eigen rol. Dat is terecht, want politieke invloed op de media moeten we zoveel mogelijk voorkomen. Daarom steun ik ook het voorstel van collega Aartsen — daar zit hij niet — om zo'n drempel op te werpen om het lidmaatschap van deze Kamer en dat van een bestuur van een omroep onverenigbaar te maken. En daar is hij wel!

Daarnaast heb ik een eigen amendement ingediend om de onafhankelijkheid van de toezichthouder, het Commissariaat voor de Media, te versterken en de bevoegdheid van de minister om een besluit van deze toezichthouder te vernietigen uit de wet te halen en daarmee eigenlijk de behandeling gelijk te trekken met bijvoorbeeld de Autoriteit Consument & Markt of De Nederlandsche Bank. Het Commissariaat waakt immers over de onafhankelijkheid, pluriformiteit en toegankelijkheid van de media en daar moet zij onafhankelijk te werk kunnen gaan, zonder dat vernietiging van het besluit als een soort zwaard van Damocles daarboven hangt. Ik hoor graag een reactie van de minister op dit amendement.

Ook de NPO Ombudsman zorgt voor tegenmacht binnen de media. In juni vorig jaar al antwoordde de minister positief op de suggestie die ik samen met een aantal collega's die hier ook zitten deed om de NPO Ombudsman ook zeggenschap te geven over niet-journalistieke programma's. Uiteraard gaat de minister zelf niet over haar takenpakket, maar hij zou dit wel met de omroepen bespreken. Kan de minister ons een stand van zaken geven? Want juni 2018 ligt immers alweer geruime tijd achter ons.

Voorzitter. Ook de bestuursstructuur van de Ster wordt aangepast. Ik begrijp dat de checks-and-balances beter worden gewaarborgd met een apart bestuur en een raad van toezicht. Wel hoor ik graag van de minister welke gevolgen hij nou precies verwacht voor de manier waarop de Ster kan omgaan met de opgave waarvoor zij staat. Gaat dat helpen of ziet hij juist belemmeringen?

Voorzitter. Dit wetsvoorstel bevat ook nog enkele technische wijzigingen. Op een daarvan ga ik kort in. Er wordt een verduidelijking van de indexerings van de rijksmediabijdrage aangebracht. Oftewel, we gaan de Ster-inkomsten niet indexeren en dat deden we ook al niet. Althans, zo lees ik de

minister. Kan hij nader toelichten hoe hij hier de afgelopen jaren mee omgegaan is? Het amendement dat hierover is ingediend klinkt natuurlijk prachtig, maar het klinkt ook wat te mooi om waar te zijn. Er is geen dekking nodig, maar het levert de publieke omroep wel extra geld op. Kan de minister toelichten hoe hij dit de komende jaren in zijn begroting heeft verwerkt en waarom hij juist nu met dit voorstel tot schrappen of tot verduidelijken komt?

De heer Kwint (SP):

De reden dat er niet tot indexering is overgegaan is omdat er al hele tijd een juridische procedure loopt. Vindt collega Sneller het niet ook een gekke oplossing om een juridisch conflict tussen de NPO en het ministerie op te lossen door dan maar even in een bijzin de wet zo te wijzigen dat de interpretatie die de minister zo ongeveer als enige aan het vorige amendement gaf, wordt verheven tot dé interpretatie?

De heer Sneller (D66):

Sowieso gaat deze wet, als hij wordt gewijzigd, pas in voor een volgende periode en gaat die rechtszaak, waarvan ik de status niet precies weet — misschien kan de minister daar opheldering over geven — over datgene wat er in het verleden speelde.

De heer Kwint (SP):

Laat ik het dan anders vragen. Als de heer Sneller het oorspronkelijke amendement van de Kamer leest, leest hij dat dan als "hé, die indexering gaat alleen over de directe rijksbijdrage" of als "die indexering gaat over rijks- en Ster-bijdrage"?

De heer Sneller (D66):

Als ik het amendement lees, snap ik dat je het op twee manieren kunt lezen. Aan de ene kant zou je namelijk ook heel goed kunnen zeggen dat de prijzen die de Ster doorberekent aan adverteerders, ook elk jaar stijgen met de inflatie en met die index. Dan zit-ie dus al in de inkomsten van de Ster. Waarom zou je die dan nog een keer vanuit het Rijk extra gaan indexeren?

De voorzitter:

Gaat u verder.

De heer Sneller (D66):

Tot slot kom ik op het dienstbaarheidsverbod. Dat is een welbekend fenomeen in medialand, maar in de praktijk leidt het nog regelmatig tot onduidelijkheid. Mij bereiken namelijk nog steeds signalen dat het voor partijen onduidelijk is wat wel en wat nou niet mag. Ik doel bijvoorbeeld op reclame voor NLZIET op de publieke omroep, maar ook op samenwerkingsverbanden tussen kranten en publieke media of het aanprijzen van cultuuruitingen zoals theater of boeken. Daarbij bestaat de

angst dat een boete wordt geriskeerd. Vaak is de terughoudendheid ten onrechte, omdat veel meer mag dan mensen vaak denken. Maar soms ook treedt het commissariaat natuurlijk wel op. Kan de minister aangeven of hij dit beeld herkent en, zo ja, hoe hij klachten hierover monitort? We willen immers niet dat hier sprake is van een soort chillingeffect en dat partijen op basis van misverstanden kansen laten liggen. Graag een reactie op dat punt.

De voorzitter:

Dank u wel, meneer Sneller. Dan geef ik nu het woord aan ... Ja, sommigen moeten nog wakker worden! Gaat uw gang, mevrouw Westerveld.

Mevrouw Westerveld (GroenLinks):

Voorzitter, ik ben al vroeg opgestaan.

De voorzitter:

Nee, dat weet ik.

Mevrouw Westerveld (GroenLinks):

Ik had een hele lange treinreis voor de boeg. Ik had niet door dat de bijdrage zo snel was afgelopen.

Ik heb een vraag over het begin van het betoog van de heer Sneller. Hij had het over een aantal bedreigingen voor het Nederlandse medialandschap. We hebben natuurlijk ook te maken met een aantal hele grote buitenlandse bedrijven. Onder andere Apple heeft aangekondigd om hier een eigen streamingsdienst te beginnen. Toen wij hier de vorige keer een motie over indienden met het verzoek aan de regering om in gesprek te gaan over het invoeren van een heffing, heeft de heer Sneller tegengestemd. Betekent dat dat D66 daartegen is?

De heer Sneller (D66):

Nee. In de debatten met bijvoorbeeld de staatssecretaris van Financiën ben ik er steeds een pleitbezorger van geweest, overigens gesteund door GroenLinks, om juist op Europees niveau een digitale dienstenbelasting in te voeren. Recent hebben we hem nog opgeroepen om een ultieme poging te doen om een digitale advertentiebelasting in te voeren. Ik zie dus wel degelijk hetzelfde probleem.

Mevrouw Westerveld (GroenLinks):

Er is natuurlijk een verschil tussen de belasting en de heffing die wij voorstellen. Overigens stelt ook de Raad voor Cultuur die heffing voor. Maar ik ben blij met dit antwoord. Wellicht zullen we vandaag met een nieuw voorstel komen.

De voorzitter:

Kijk eens aan.

Dank u wel, meneer Sneller. Dan geef ik nu het woord aan de heer Kwint namens de SP.

De heer Kwint (SP):

Dank. Het is toch een enigszins wonderlijk debat vandaag. Ten eerste omdat verzamelwetten met al openstaande wensen en verlangens de neiging hebben om enigszins rommelig te worden, want er zijn wel heel veel losse punten om het over te hebben. De heer Sneller had het er ook al over. Ten tweede — dat is eigenlijk een belangrijkere reden — zijn we nog altijd in afwachting van de mediabrief van dit kabinet. Die mediabrief lijkt nogal van invloed te zijn of te worden op datgene wat wij hier vandaag bespreken, want terwijl de Kamer al maanden op de mediabrief van het kabinet wacht en wij zoals gebruikelijk weer eens getrakteerd worden op talloze artikelen in De Telegraaf, die weer eens eerder informatie lijkt te hebben dan de oppositiepartijen, weten wij nog niet wat de toekomst gaat zijn van bijvoorbeeld de Ster in het publieke bestel. Sterker nog, De Telegraaf, die het wel zegt te weten, zegt dat wij toegaan naar een reclamevrije publieke omroep. Eerlijk is eerlijk, de vorige keer had De Telegraaf het ook redelijk bij het rechte eind. Voordat de coalitie naar buiten kwam met allerlei maatregelen, lekte toen al een en ander uit. Ik noem bijvoorbeeld de 40 miljoen die ineens uit de lucht kwam vallen.

Wij gaan het hier vandaag hebben over de indexering van de Ster-bijdrage, over de benoeming van externe toezichthouders bij de Ster en meer van dat soort zaken, terwijl wij mogelijk over een paar weken te horen krijgen dat het sowieso einde verhaal is voor de Ster. Begrijp mij niet verkeerd, de SP is al jarenlang een groot voorstander van een reclamevrije publieke omroep, maar het is wel een beetje wonderlijk debatteren op deze manier. Dus ik zou de minister als eerste willen vragen om te reageren op die berichtgeving in De Telegraaf. Klopt het dat wij afscheid gaan nemen van de Ster? Wanneer krijgen wij daar het afschrift van, in de vorm van een mediabrief? Ik ga er voor de rest van het debat maar even van uit dat de omstandigheden die we vandaag bespreken, ook nog de omstandigheden van over een poosje zijn. Als de Ster al blijft bestaan, is het publieke belang dan wel gediend met een bestuur dat meer op afstand van het ministerie komt te staan? Zo veel mogelijk reclame-inkomsten is, als je al accepteert dat de Ster blijft bestaan, goed voor de NPO en goed voor het ministerie.

Ik lees in de wet dat het huidige bestuur van de Ster vooral functioneert als afstemmingsgremium. Het is toch niet zo dat het ministerie en de NPO elkaar alleen spreken als ze een bestuursvergadering van de Ster hebben? Is nou echt overtuigend aangetoond dat het huidige functioneren van de Ster, dus de hoeveelheid reclame-inkomsten die wij met z'n allen binnenhalen, gehinderd wordt door de huidige bestuursstructuur? Ik ben daar nog niet van overtuigd.

Dan de fameuze nieuwe instemmingsprocedure bij gewijzigd aanbod — wij hebben het vandaag echt over allemaal ontzettend tot de verbeelding sprekende termen. Ook daar hebben we wel wat vragen over. De minister neemt een besluit op basis van adviezen van onder andere het Commissariaat voor de Media en de Raad voor Cultuur, en belanghebbende commerciële partijen kunnen daarop reageren. Prima. Nu stelt de minister dat het een probleem is dat die commerciële partijen — zeg maar die partijen die doorgaans zeggen dat de publieke omroep wat minder moet doen, dat die zich wat meer op afstand moet houden en dat die niet te veel advertenties binnen mag harken, aangezien dat ten koste gaat van hun eigen budget — pas na het ontwerpbesluit en pas na het onderzoek van het Commissariaat voor de Media en de Raad voor Cultuur kunnen reageren, zodat die laatste twee de zienswijze van de commerciële partijen niet kunnen meenemen in hun advisering. Waarom is dat een probleem? Het is toch de minister die op basis van de adviezen van het Commissariaat voor de Media en de Raad voor Cultuur en de inbreng van commerciële partijen uiteindelijk een besluit neemt? Waarom zouden die commerciële partijen dan ook al eerder in het proces invloed moeten kunnen uitoefenen? Waarom moeten zij al hun zienswijze kunnen inleveren op iets wat het Commissariaat voor de Media gaat onderzoeken? De SP is hier niet van overtuigd.

En dan krijgt de Autoriteit Consument & Markt er ook nog eens een taak bij. Welk consumentenbelang is daar direct mee gediend? Dat is tenslotte de reden waarom wij de Autoriteit Consument & Markt hebben. Of gaat het hier vooral om het belang van de M in de Autoriteit Consument & Markt, oftewel de markt?

Met dank aan de Europese Commissie wordt straks het wonderlijke aspect "substitueerbaar aanbod" meegewogen. Dat is weer zo'n tekst waarvan iedereen op de publieke tribune ongetwijfeld denkt: goed dat ze het daar een keer over hebben in de Kamer. Wat moeten wij ons hierbij voorstellen? Is dit niet weer een stap in de richting van de publieke omroep alleen maar definiëren ten opzichte van de commerciële omroepen, het alleen maar definiëren als: datgene wat de markt niet kan oplossen, dat gaan we publiek regelen? Is dat niet een ondermijning van de belangrijke publieke taak die wij de omroep hebben meegegeven? Als wij het voortdurend hebben over het belang van een wendbare, slagvaardige en snel op nieuwe ontwikkelingen kunnen inspelende publieke omroep, is het dan wel zo verstandig om zo'n nieuwdienstenprocedure nu al zo te verzwaren? Als de minister in de memorie van toelichting zo vaak moet zeggen dat we heus wel de deadline van zes maanden gaan halen, dan begin ik mij doorgaans ernstig zorgen te maken of wij de deadline van zes maanden wel gaan halen. Als de Commissie eerder al geconstateerd heeft dat Nederland zich afdoende aan de Europese regels houdt, wat je verder ook van die Europese regels vindt, wat is dan de noodzaak van zo'n aanscherping van die nieuwdienstenprocedure, onder andere voor de regionale omroepen?

Het is was ons betreft altijd zonneklaar geweest dat het de bedoeling van de wetgever was, in dit geval de Tweede Kamer, die in meerderheid stemde voor het amendement-Van Dam — hij schijnt tegenwoordig ook iets bij de NPO te doen — om het volledige NPO-budget te indexeren. Hier had ik het ook al over in het vorige mediadebat. Daar kan wat ons betreft echt geen misverstand over bestaan. Dat de minister nu probeert om een juridisch geschil te beslechten met een wetswijziging, vindt de SP heel netjes gezegd niet zo'n hele fraaie vorm. Laat ik het dan maar heel simpel vragen: deelt de minister de mening van de NPO dat het bedrag dat hiermee gemoeid is uiteindelijk oploopt tot 25 miljoen in 2029? Deelt de minister de mening dat het onredelijk is om zo'n fors bedrag nog eens extra te beknechten op de publieke omroep, zeker na de ellende van alle vorige kabinetten,

zeker na de nare verrassing die Sander Dekker in een diepe bureaula voor de minister had klaargelegd toen hij deze mooie post overnam? Waarom wordt hier dan toch voor gekozen?

Als de minister het niet met ons eens is dat het eigenlijk onredelijk is, dan zou ik heel precies willen weten welke tekst in het amendement-Van Dam die ruimte biedt om de interpretatie te geven die de minister aan dit amendement geeft. Als ik de toelichting erbij pak, is daar volgens mij geen discussie over mogelijk. De minister heeft het over "enkel een verduidelijking". Dat waag ik toch te betwijfelen. Hoe is het dan de afgelopen jaren gegaan? Heeft de NPO nooit indexering over het gehele bedrag, inclusief Ster-bijdrage ontvangen, en zo ja, waarom niet? Was dat omdat er een conflict over de interpretatie was of was dat omdat de NPO en het ministerie het eens waren over de interpretatie van dit amendement? Er staat letterlijk in het amendement dat de Ster-bijdrage hier ook onder valt. Dat is glashelder.

Dan iets anders over die indexering. Waarom wordt er niet voor gekozen om de indexering op basis van bijvoorbeeld de loon- en prijsbijstelling te doen, een punt dat ook door de vakbonden gemaakt is? Nu wordt geïndexeerd op basis van de consumentenprijsindex, maar de loonontwikkeling in Nederland blijft nog altijd achter bij de stijging van de consumentenprijsindex. We konden het vanochtend nog lezen. Kort samengevat, je kunt steeds minder met je geld. Door de bijstelling te baseren op die consumentenprijsindex wordt het voor de medewerkers van de publieke omroep dus steeds ingewikkelder om zichzelf te verenigen en een fatsoenlijke loonstijging af te dwingen. En het Mediapark is sowieso al niet de meest vaste werkplek, tenminste als je iets onder de top zit.

De gronden voor schorsing en ontslag voor bestuurders blijven hetzelfde. Was hier nou niet net een mogelijkheid geweest om bijvoorbeeld — mijn favoriete onderwerp — de topinkomens van bestuurders en presentatoren aan te pakken? Door bestuurders verantwoordelijk te maken voor wat er onder hun leiding gebeurt met belastinggeld dat naar veel verdienende presentatoren gaat, hadden wij misschien wel iets kunnen doen aan die eeuwige discussie over ontwijkingsprocedures en topinkomens bij de publieke omroep. Waarom is daar niet voor gekozen? En nu we het toch hebben over mijn favoriete onderwerp: waar blijft het onderzoek dat de NPO gedaan heeft, onder andere naar aanleiding van mijn mondelinge vragen over het inkomen van de presentator van De Wereld Draait Door? Twee weken geleden heb ik hier vragen gesteld. De minister zei toen: er komt een onderzoek. Daar was ik blij om. Ondertussen lezen wij op Teletekst en op allerlei andere plekken dat de NPO onderzoek gedaan heeft en tot de conclusie is gekomen dat de door de NPO goedgekeurde procedure inderdaad conform de door de NPO afgesproken regels was. Nou ja, dat wekte grote verbazing. Waarom krijgen wij dat onderzoek niet? Dat heeft de minister ons toch toegezegd tijdens het vragenuur? Kan hij dan ook zijn eigen reactie daarop geven?

De voorzitter:

Ik zie dat meneer Aartsen wil interrumpen, maar volgens mij bent u bijna aan het slot van uw betoog.

De heer Kwint (SP):

Zeker.

De voorzitter:

Ik zou willen voorstellen dat u uw bijdrage eerst afrondt.

De heer Kwint (SP):

Als u dat zegt, voorzitter, wie ben ik dan om dat niet te doen? Hier komt mijn slotzin: is de minister alsnog bereid om conform mijn regelmatig ingediende moties — ik ben gestopt met tellen — werk te maken van de bestrijding van dit soort ontwijkingsprocedures? Laten we uiteindelijk gewoon één ding met z'n allen afspreken: word je betaald door belastinggeld, dan maakt het niet uit of het via productiemaatschappijen of allerlei andere constructies gaat of via het salaris, maar dan verdien je uiteindelijk niet meer dan de premier. Waarom? Die wordt ook betaald uit belastinggeld, en ondanks het feit dat ik het zelden met hem eens ben, heeft hij wel een zeer verantwoordelijk beroep, dat in geen verhouding staat tot het ook best belangrijke beroep van het presenteren van een talkshow.

Dat was 'm, voorzitter.

De voorzitter:

Dank u wel. De heer Aartsen was vandaag heel vroeg wakker, zag ik.

De heer Aartsen (VVD):

Absoluut. Ondanks het ongeluk op de A27 was ik nog eerder dan de heer Van der Molen hier in de zaal. Dat is toch een prestatie. We doen een aantal amendementen samen, dus dat mag vandaag!

De heer Kwint (SP):

Mijn trein reed gewoon, jongens!

De voorzitter:

Goed. De heer Aartsen.

De heer Aartsen (VVD):

In het kader van die verzoenlijkheid, dacht ik: ik sta eens op voor een van de weinige punten waarover collega Kwint en ik het vaak eens zijn. Ik denk dat ik het antwoord al weet, maar misschien kan hij ook richting de minister reageren. Was de heer Kwint net zo verbaasd als ik dat het onderzoek alleen een onderzoek richting BNNVARA betrof, terwijl, zoals in ieder geval in de wandelgangen valt

te beluisteren en in de kranten wordt geschreven, het onderzoek zich juist ook op een constructie met de NTR en een externe producent zou moeten richten? Is de heer Kwint dat met mij eens? Daarbij doe ik het verzoek aan de minister om daarnaar een vervolgonderzoek te doen als dat niet in het onderzoek zit.

De heer Kwint (SP):

Ja, ik wil sowieso eerst het onderzoek hebben, zodat ik kan zien wat er onderzocht is. Maar ik had dezelfde reactie als de heer Aartsen. Op het moment dat de NPO over dit soort zaken communiceert, moet je heel goed op de exacte formuleringen letten. Als de exacte formulering is dat er in het salaris geen zaken zijn aangetroffen die niet overeenkomstig de richtlijnen zijn ... Ja, dat klopt; tenminste, ik vermoed dat het klopt. Maar het punt is nou net dat die richtlijnen alle ruimte bieden voor dit soort ontwijkingsprocedures. Dus ja, ik ben het met u eens. Laten we eerst het rapport opvragen bij de minister en zijn reactie daarop horen. Maar mocht blijken dat dat soort zaken niet onderzocht zijn, lijkt me dat ze opnieuw aan de slag mogen.

De voorzitter:

Dank u wel, meneer Kwint. Dan geef ik nu het woord aan de heer Aartsen namens de VVD.

De heer Aartsen (VVD):

Dank u wel, voorzitter. Laat ik nou maar de laatste keer zeggen dat ik het met de heer Kwint eens ben op nog één punt, en dat is toch wel dat het inderdaad een bijzonder debat is. Ik denk dat de meeste collega's van ons in afwachting zijn van de mediabrief en de visiebrief op de totale nieuwe concessieperiode en daarna. Dan is het natuurlijk bijzonder om hier nu over een vrij technische variawet over de media te spreken. Desalniettemin is er volgens mij genoeg creativiteit in onze Kamer om een aantal prangende vragen te stellen en wellicht ook met een aantal eigen voorstellen te komen.

Voorzitter. Ik denk dat het goed is dat er een aantal wijzigingen in de wet worden voorgesteld, want het was een deels verouderde wet. Er zitten een aantal elementen in die niet meer van deze tijd zijn, denk ik, en die ook nog eens tot onnodig veel ruis leiden, zowel aan de publieke kant als aan de private kant van de mediasector. In een van de interruptiedebatten met de heer Sneller is dat volgens mij ook al gebleken: de discussie over de indexering.

Voorzitter. De VVD staat positief tegenover het wetsvoorstel en tegenover een aantal zaken. We zijn blij met de aanscherping van de nieuwwedienstenprocedure, en vooral natuurlijk met de aandacht die er daarbij is voor private partijen. We spreken in dit huis regelmatig over de media en we spreken regelmatig over een onafhankelijke en sterke mediasector. Daar bedoelen we natuurlijk niet alleen de NPO mee, maar daar bedoelen we natuurlijk ook alle kranten en alle internetfora mee, en allerlei commerciële bedrijven, die vaak net zo onafhankelijk, net zo sterk en net zo kritisch — gelukkig maar! — verslaggeven en media maken. Dat is heel belangrijk. Maar zij staan wel onder druk. Je ziet dat met name kranten, maar ook televisiezenders, zoeken naar nieuwe verdienmodellen om goed

overeind te blijven. Het laatste wat ze dan zouden kunnen gebruiken is een publieke omroep die met belastinggeld van ons allemaal onnodig de concurrentie stevig aangaat. Er moet wel een eerlijk speelveld blijven. In ieder geval in de visie van de VVD is het uiteindelijk zo dat een publieke omroep er vooral is om zaken te doen die de private sector niet oppakt. De publieke omroep zou zich dan ook vooral moeten richten, denk ik, op de kerntaken. Daar zullen we in de toekomst vast nog vaker over te spreken komen. Ik denk dus dat het goed is dat er gekeken wordt naar zowel de private kant als de publieke kant om beide sectoren sterk te krijgen. Daarmee houden we ook een sterk en onafhankelijk medialandschap.

Voorzitter. Ik heb wel een vraag over deze nieuwwedienstenprocedure. Volgens mij is het goed dat de ACM nu ook in dit gedeelte wordt betrokken, want die heeft hierin wel een belangrijke rol. Helemaal met een veranderend medialandschap, een markt die snel verandert en grote partijen die daar actief op zijn, is het goed dat de ACM daarnaar kijkt. Echter, de minister kiest ervoor dat hij alleen een analyse vraagt vanuit de ACM. Ik wil graag weten van de minister waarom hij niet specifiek een advies vraagt, net zoals hij dat doet aan de Raad voor Cultuur en aan het Commissariaat voor de Media. Volgens mij zijn al die stakeholders net zo van belang. Volgens mij is het goed dat ook de ACM om een specifiek advies wordt gevraagd, zodat we geen discussie hebben over het oordeel van de minister over die analyse, maar een specifieke wegging hebben van het advies van de ACM. Graag een reactie van de minister.

Een ander wat ons betreft belangrijk punt is dat er meer afstand wordt gecreëerd tussen de politiek, in dit geval de minister, en de mediapartijen die publiek gefinancierd worden. Volgens mij is het goed dat de minister niet meer erg actief betrokken is bij de benoemingen van personen in dat medialandschap. Daar komt steeds meer kritiek op, weten we, en er is ook vaak discussie over. Volgens mij is het goed dat dat wat meer op afstand wordt geplaatst, want volgens mij is het gezond voor onze persvrijheid en onze democratie dat er voldoende afstand is tussen politiek en media.

Voorzitter. Dan kom ik op een ander punt dat ik hier graag zou willen inbrengen: een amendement dat ik samen met de heer Van der Molen heb gedaan en waarvan ik ook al begrepen heb uit de bijdrage van de heer Sneller, net toen ik binnenkwam, dat hij positief daarop gereageerd heeft. We moeten namelijk voorkomen dat wij als politiek te betrokken zijn en te actief zijn in ons mediabestel. Gelukkig hebben wij een heel open mediabestel, waar iedere stroming of beweging in de samenleving haar zegje kan doen en zelfs een publieke omroep zou kunnen beginnen. Echter, als je naar de wet kijkt, dan zie je toch dat er routes zijn voor politieke partijen, voor Kamerleden, voor bestuursleden van politieke partijen of voor mensen die een dienstverband hebben bij een politieke partij, om een eigen publieke omroep te beginnen. Dat is iets wat we echt niet zouden moeten willen wat ons betreft. Daarom is het goed dat er afwijzingsgronden in de wet worden toegevoegd; afwijzingsgronden waarbij niet alleen de minister een omroep zou kunnen afwijzen op het moment dat deze voor politiek gewin wordt ingezet, want dat levert ongetwijfeld een zeer bijzonder debat op in beide Kamers, maar waarbij ook het Commissariaat zich kan beroepen op een aantal artikelen. Vandaar dat wij een amendement indienen om deze afwijzingsgronden toe te voegen. Daarmee laden we tevens ook nog een aantal artikelen in de Mediawet, waardoor we hopelijk ervoor zorgen dat politiek en media strikt gescheiden blijven.

De voorzitter:

Jullie waren het net met elkaar eens, meneer Kwint en de heer Aartsen.

De heer Kwint (SP):

Ja, dat was echt wel twee keer te veel.

De voorzitter:

Voor korte duur.

De heer Kwint (SP):

Ja, daar houden we nu meteen mee op. Ik had nog een vraag. Dit amendement wordt aangekondigd als een soort van onmogelijkheid voor politieke partijen om een omroep op te richten. Waarom zou een politieke partij ... Laat ik beginnen met het deel waar ik het wel mee eens ben, even die traditie voortzettend. Het lijkt mij onverstandig dat op het moment dat Kamerleden hier bezig zijn met wetgeving, zij ondertussen ook in het bestuur of in de raad van toezicht van een publieke omroep gaan zitten. Dan zijn ze namelijk bezig met het vormgeven van de wetgeving waar ze zich vervolgens zelf aan moeten houden. Voor dat deel eens. Dan het tweede deel. Waarom zou het iemand die een dienstbetrekking heeft bij een politieke partij ... Ik bedoel, dat kan nogal wat zijn. Dat kan bijvoorbeeld de receptioniste zijn bij ons schitterende partijpand in Amersfoort, om maar eens iets te noemen. Waarom zou die niet in de raad van toezicht van bijvoorbeeld BNNVARA kunnen gaan zitten?

De heer Aartsen (VVD):

De wet kent formeel de rechtspersoon politieke partij niet. Wat de Kieswet wel kent, zijn verenigingen of stichtingen, waar ook mensen in dienst zijn, die lijsten indienen voor de Eerste en de Tweede Kamer. Daar heb ik mijn amendement ook op gebaseerd om ervoor te zorgen dat er een beperking wordt opgelegd aan partijen die daarop invloed kunnen uitoefenen, dus de mensen die uiteindelijk hier in de Kamer terechtkomen. Ik heb in dit amendement specifiek niet geprobeerd om het recht van vereniging aan te tasten. Het staat iedereen vrij, ook in deze Kamer, om lid te zijn van een vereniging, dus ook van een vereniging die een publieke omroep is. Echter, ik denk wel dat het voor de zuiverheid heel goed is om te voorkomen dat mensen die een dienstbetrekking hebben bij een politieke partij en dus ook invloed hebben op de lijsten die worden ingediend bij de Kiesraad en op de personen die in deze Kamer zitten, tegelijkertijd ook een actieve, sturende rol hebben bij een publieke omroep.

De heer Kwint (SP):

Nu wordt het helemaal verwarrend, want zo worden lijsten helemaal niet samengesteld. Ik weet niet hoe het bij uw partij gaat, maar ik vermoed dat het ongeveer hetzelfde gaat als bij mijn partij: op het moment dat wij een kieslijst vaststellen, gaan onze leden daarover, of ze nou een dienstverband of

een contract hebben, of ze nou receptionist of penningmeester zijn of gewoon buiten de partij actief zijn. Dan doet dit amendement toch heel wat anders? Dit amendement voorkomt toch helemaal niet dat de personen die invloed kunnen uitoefenen op zo'n kieslijst uiteindelijk in de raad van toezicht van een omroep terecht kunnen komen? Op het moment dat mijn afdelingsvoorzitter uit Smalingerland, die in het dagelijks leven thuiszorgmedewerker is, op het congres een uitspraak doet over de kieslijst, heeft hij daarmee invloed op de mensen die hier uiteindelijk namens de SP in de Kamer komen. Toch doet uw amendement niks om te voorkomen dat die mensen uiteindelijk in het bestuur van een publieke omroep komen. Maar er is gekozen voor een vorm van dienstverband, met als specifieke intentie het voorkomen dat politieke partijen een eigen omroep starten.

De heer Aartsen (VVD):

Waarvoor gekozen is, is een aantal mensen die actief betrokken zijn bij politieke partijen. Nogmaals, een politieke partij is iets heel diffuus in ons bestel. Daarom heb ik een aantal personen uitgekozen die uiteindelijk invloed hebben op die politieke partij. Dat zijn leden van de Eerste Kamer en de Tweede Kamer en bestuursleden van een politieke partij, die uiteindelijk vaak verantwoordelijk zijn voor een stichting of vereniging. Maar natuurlijk gaat het ook om medewerkers op partijkantoren — laten we daar gewoon niet omheen draaien — die ook onderdeel zijn van politieke campagnes en daarin vaak actief zijn. Ongetwijfeld zullen er mensen zijn die zeggen dat ze onder geen enkele definitie vallen, maar wel een dienstverband bij een politieke partij hebben. Alleen, ik vind wel dat we de scheiding tussen politiek en media zo zwaar moeten wegen dat wij ervoor moeten zorgen dat mensen die actief zijn in de campagne en een contract hebben bij een politieke partij, geen toegang krijgen tot een publieke omroep.

De voorzitter:

Ja, de heer Kwint.

De heer Kwint (SP):

Concluderend: ik vind het een beetje rommelig worden. In de eerste zin van de toelichting op uw amendement staat: daarmee wilt u voorkomen dat politieke partijen een eigen omroep starten. Vervolgens pak je de tekst van het amendement erbij en dan zie je dat dat helemaal niet wordt gedaan. Sterker nog: er staat gewoon dat je niet in de Tweede Kamer of in de Eerste Kamer mag zitten en ook niet in het bestuur van of werkend voor een politieke partij. Dan gaat het niet alleen over nieuwe omroepen, wat het doel is van uw amendement, maar over raden van toezicht en raden van bestuur van alle omroepen. Dat wordt op deze manier toch heel verwarrend?

De heer Aartsen (VVD):

Nee, want uiteindelijk moeten alle omroepen een aanvraag doen bij het Commissariaat voor de Media, ook bij toekomstige concessies. Het bestuur van omroep en de raad van toezicht van een omroep zijn verantwoordelijk voor die aanvraag om uit te kunnen zenden op de publieke omroep. Dat is één. Twee. Nogmaals: een politieke partij is in ons politieke bestel een vrij diffuus onderdeel, wat dus betekent dat je je moet gaan toespitsen op de personen die daarvan een cruciaal onderdeel

uitmaken. Vandaar dat dit lijstje in het amendement is gekomen. Het is namelijk belangrijk dat mensen die actief zijn in een politieke partij ... Kijk, als ik morgen samen met u een vereniging op zou richten, best wel een aanlokkelijk idee, om vervolgens te zeggen dat we 50.000 leden gaan bereiken, dan staat dat los van het concept van de politieke partij. Je zoekt personen die uiteindelijk van cruciaal belang zijn voor die politieke partij, en dat is wat dit amendement doet. Mocht u suggesties hebben om dit amendement te verbeteren, dan hoor ik die uiteraard graag. Want het lijkt me sterk dat u een groot voorstander bent van VVD-TV of SP-TV of andere zaken ...

De voorzitter:

Goed.

De heer Aartsen (VVD):

... of zo u wilt van Thierry-TV.

Mevrouw Westerveld (GroenLinks):

Nu wordt het voor mij ook een beetje verwarrend. Want ik lees hier dat het gaat om besturen van omroepverenigingen. Ik lees niet in het amendement dat het gaat om taakomroepen of de NPO. Is het wel de bedoeling dat mensen die bijvoorbeeld lid zijn van de Tweede Kamer wel bij een taakomroep of bij de NPO aangesloten mogen zijn?

De heer Aartsen (VVD):

Dat vind ik een interessante constatering. Misschien is het een nog onwenselijkere situatie als de heer Van der Molen voorzitter zou kunnen worden van de NPO terwijl hij ook nog in de Tweede Kamer plaatsheeft. Dat is een interessante constatering en suggestie. Ik neem aan dat mevrouw Westerveld en ik dat vast in de wandelgangen zullen bespreken.

De voorzitter:

U noemt elke keer de heer Van der Molen als voorbeeld.

De heer Aartsen (VVD):

Die zit in mijn blikveld, mevrouw de voorzitter.

Om maar even bij de heer Van der Molen te blijven, kom ik op mijn laatste punt: het amendement dat de heer Van der Molen en ik samen hebben gemaakt wat betreft de lokale omroepen. Dat is ongetwijfeld een onderwerp waar we snel weer met elkaar over zullen spreken. Het lijkt me goed om dat te doen naar aanleiding van de brief die, naar ik meen, gisteren of eergisteren bij de regeling is aangevraagd. Het conflict tussen de NLPO en de kabels, specifiek Ziggo, is inmiddels hoog

opgelopen als het gaat om de vraag wie er betaalt voor het doorgeven van het signaal naar onze televisiebuizen. Ik vind het kwalijk dat een bedrijf dat daarin een verantwoordelijkheid heeft en dat ook nog eens geld afdraagt aan de nationale publieke omroep om te mogen uitzenden — eigenlijk het omgekeerde van de must-carryverplichting — juist de kleine, lokale omroepen, waar het geld toch al niet tegen de plinten klotst, een aantal bedragen in rekening brengt. Wij hebben daar als Kamer al een uitspraak over gedaan in een motie. Dat bleek echter niet genoeg om deze specifieke kabelaar te verplichten om zijn verantwoordelijkheid te nemen en om gratis uit te zenden voor de lokalo's. Dat betekent dat wij dat nu bij wet willen regelen, zodat daar geen enkele discussie meer over mogelijk is.

Tot zover, voorzitter.

De voorzitter:

Dank u wel, meneer Aartsen. Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Van den Hul namens de PvdA.

Mevrouw Van den Hul (PvdA):

Dank, voorzitter. Een sterke, professionele, pluriforme en onafhankelijke publieke omroep is het fundament onder onze rechtsstaat. We zien helaas ook in Europa steeds meer voorbeelden van landen waar dat fundament in rap tempo afbrokkelt. Ook al kunnen wij met recht trots zijn op ons publieke bestel, dat fundament staat ook in Nederland steeds vaker onder druk. Niet voor niets is onlangs de strafmaat voor het bedreigen van journalisten verhoogd en opende de nationale politie afgelopen maandag het meldpunt PersVeilig. Het aantal geweldsincidenten en bedreigingen jegens journalisten neemt schrikbarend toe. We zien toenemende polarisatie, hate speech en nepnieuws. Ook daarbij speelt een sterke, onafhankelijke en professionele publieke omroep een onmisbare rol, juist nu.

Gelukkig zijn er ook lichtpuntjes, bijvoorbeeld de vensterprogrammering die afgelopen week eindelijk van start ging. Ik zag mooie beelden van RTV Rijnmond, waar de minister te gast was. Er ligt een kans voor vernieuwing en verbetering met de nieuwe concessieperiode voor de deur. Maar dat alles heeft alleen kans van slagen als we pal durven blijven staan voor ons publieke bestel. Daarover leven bij mijn fractie nog grote zorgen. In dat licht — het is al eerder gezegd — is dit natuurlijk wel een beetje een raar debat, want we weten nog steeds niet wat we nou precies kunnen verwachten van die nieuwe concessieperiode.

Voorzitter. Ook naar aanleiding van de wijziging van de Mediawet, die vandaag voorligt, hebben wij een aantal concrete zorgen. Allereerst op het punt van de indexerings. Dat is al genoemd. Zoals wij ook hebben toegelicht in ons amendement op dit punt, dat mede is ingediend namens de collega's van de SP en GroenLinks, constateren wij dat de voorgestelde wijziging leidt tot teruglopende inkomsten voor de landelijke publieke mediaopdracht. Dat kan zelfs oplopen tot 25 miljoen in 2029. De heer Kwint zei het al. Dat is niet niks op een begroting die al onder water staat. Is de minister dat met ons eens? Wij delen, net als de heer Kwint, uitdrukkelijk niet de mening van de minister dat het

huidige artikel onduidelijkheid zou scheppen over de indexeringsbepaling. In de toelichting bij het huidige en per amendement-Van Dam in 2013 gewijzigde wetsartikel 2.148a staat geschreven: "Het gaat dus voor alle duidelijkheid om de middelen die het Rijk ter beschikking stelt middels de mediabegroting, die gevuld wordt uit de rijksmediabijdrage en de inkomsten van de Ster." Kan de minister nog eens uitleggen wat hier nou zo onduidelijk aan is? Het lijkt mij namelijk zo klaar als een klontje. Het laat weinig ruimte voor onduidelijkheid. Wij kunnen dus niet anders dan de voorgestelde wijziging interpreteren als niks minder dan een verkapte bezuiniging, want zoals gezegd: consequenties heeft die wijziging wel degelijk, in een tijd waarin we juist een sterke publieke omroep nodig hebben en waarin diezelfde publieke omroep door onder meer teruglopende Ster-inkomsten al kampt met een gat in de begroting. Dat vraagt om structurele oplossingen in plaats van verkapte bezuinigingen. Mocht ons amendement het onverhoopt niet halen — dat zou helaas zomaar kunnen — dan wil ik wel graag van de minister weten hoe hij deze extra bezuiniging voor zich ziet. Op grond waarvan denkt de minister dat de publieke omroep het wel zonder dit bedrag afkan en gaan we dit dan ook terugzien in de visiebrief?

Uiteraard raken de inkomsten van de publieke omroep ook de mensen die er werken: de journalisten, de makers, de redacteuren en noem maar op. Zo'n 70% tot 80% van het budget gaat naar hun salarissen en arbeidsvoorwaarden. In dit verband heb ik nog een aanverwante vraag aan de minister. Wat is de logica achter de keuze om uit te gaan van de CPI, de consumentenprijsindex, en niet van loon- en prijsbijstellingen? Op basis van welke gedachte wordt dit bij de publieke omroep niet gedaan en bij andere publiek bekostigde sectoren wel? Kan de minister eens inkleuren wat het zou betekenen als we in de toekomst wel zouden uitgaan van loon- en prijsbijstellingen? Ik vraag dat niet in de laatste plaats omdat de PvdA vindt dat mensen in de publieke sector fatsoenlijke arbeidsvoorwaarden verdienen. Als een aanpassing van de indexering bijvoorbeeld bijdraagt aan de strijd tegen de flexibilisering bij de publieke omroep, dan lijkt het mij zeer de moeite waard om hier eens serieus naar te kijken.

Voorzitter, tot slot. De NPO en het College van Omroepen waarschuwen in een gezamenlijke brief voor de effecten van de verzwaring van de dienstentoets. Waar we juist willen dat de publieke omroep flexibel en vernieuwend kan zijn, wijzen de NPO en de omroepen erop dat de voorgestelde verzwaring van die dienstentoets hen juist minder wendbaar zal maken door de groeiende bureaucratie en de daarmee gepaard gaande kosten, en dat alles terwijl de Europese Commissie de huidige procedure heeft goedgekeurd en ook niet om verzwaring heeft gevraagd. Herkent de minister deze zorgen en wat is zijn overweging om de invoering van de dienstentoets vooruit te laten lopen op de visie op het bestel per 2021?

Voorzitter, tot zover.

De voorzitter:

Dank u wel, mevrouw Van den Hul. Dan geef ik het woord nu aan mevrouw Westerveld namens GroenLinks.

Mevrouw Westerveld (GroenLinks):

Dank u wel, voorzitter. De publieke omroep is er voor iedereen, voor mensen met verschillende achtergronden, voor iedere Nederlander, jong en oud, man en vrouw. Daarom is het ook zo belangrijk dat de publieke omroep niet alleen kwalitatief goede programma's maakt en toegankelijk is, ook voor mensen die doof of blind zijn, maar ook dat de producties van de publieke omroep divers zijn. Juist omdat de publieke omroep een spiegel van de samenleving moet zijn, kwam mijn collega in de Eerste Kamer enkele jaren geleden met het idee om een maatschappelijke adviesraad binnen de Nederlandse publieke omroep te introduceren. Zo'n maatschappelijke adviesraad zou ervoor kunnen zorgen dat ook in de praktijk de diversiteit van het publieke bestel wordt gewaarborgd. De toenmalige staatssecretaris vond dit een goed plan en wilde ermee aan de slag in een nieuwe wet. So far, so good, maar de uitwerking van dit plan in de nu voorliggende wet stemt ons niet bepaald tevreden, want in deze wet heeft de maatschappelijke adviesraad een piepklein rolletje. Bij een vacature stellen de toezichthouders een profielschets op waarvoor ze input krijgen van de raad van bestuur, het College van Omroepen. Dan komt ook de maatschappelijke adviesraad om de hoek kijken, want die krijgt het recht om naast alle anderen ook hun zienswijze over de profielschets te delen. Tot zover de wettelijke bevoegdheden van de maatschappelijke adviesraad bij benoemingen.

Tijdens de definitieve vaststelling van een profielschets, het benoemen van de benoemingscommissie, het selecteren van potentiële kandidaten en het voordragen en benoemen van de eindkandidaat speelt deze maatschappelijke adviesraad geen enkele betekenis meer. Het is ook niet een breed samengesteld klantenpanel, zoals onze Eerste Kamerfractie dat enkele jaren geleden suggereerde. Tegen de minister zeg ik: dat is toch geen inspraak? Hiermee neem je de mensen in die maatschappelijke adviesraad toch niet serieus? Bovenal strookt deze rol niet met wat de toenmalige staatssecretaris antwoordde aan de Eerste Kamer, want hij suggereerde dat de maatschappelijke adviesraad ook een zienswijze geeft op de profielen. Het woordje "ook" suggereert dat deze raad meer taken zou krijgen.

De heer Van der Molen (CDA):

We kennen in deze publieke omroep veel ledenomroepen. Die hebben allemaal verenigingen en ledenraden, die — omdat ze juist betrokken zijn bij die omroepen — om de haverklap de discussie aangaan met programmamakers en besturen, juist over de pluriformiteit van de programmering. Wat zou de toegevoegde waarde van zo'n maatschappelijke adviesraad bovenop al die betrokken leden nog moeten zijn als u die opdracht wilt verruimen?

Mevrouw Westerveld (GroenLinks):

Ik begrijp de vraag. Daar is enkele jaren geleden, in het debat in de Eerste Kamer, ook het een en ander over gewisseld. Toen was de suggestie om eens te kijken of je de maatschappelijke adviesraad een soort breed klantenpanel kunt laten zijn, dat een paar keer per jaar bij elkaar komt en invloed heeft op belangrijke documenten van onder andere de NPO. Waar ik hier dadelijk nog wat meer op wil ingaan, is de rol van de maatschappelijke adviesraad, maar ook die van bijvoorbeeld ondernemingsraden, bij de benoeming van leden van de raad van toezicht.

De voorzitter:

Gaat u verder.

Mevrouw Westerveld (GroenLinks):

Voorzitter. Ik had een aantal vragen aan de minister. De eerste vraag is of de minister weet dat de staatssecretaris tijdens de wetsbehandeling toen een bredere invulling van de adviesraad voor ogen had. En welke andere maatschappelijke taken gaat de adviesraad krijgen?

Voorzitter. Ik kom op het volgende punt. Ook de medezeggenschapsleden van de publieke omroep komen er bekaaid van af als het gaat om het benoemen van toezichthouders. De gezamenlijke ondernemingsraden van de NPO, de NOS, de NTR en de omroeporganisaties hebben slechts het recht om kandidaten aan te bevelen bij de benoemingscommissie. Ze hebben dus het recht om een suggestie te doen, terwijl de beoogde toezichthouder ook voor hun belangen dient op te komen. De beoogde toezichthouder moet controleren of hun bazen wel goed werk afleveren en of de belangen van de werkvloer en de kijker wel worden gediend. Dan is het zo gek nog niet om naar je eigen personeel te luisteren. Dat laat bijvoorbeeld het bedrijfsleven zien. In het bedrijfsleven hebben werknemers via de ondernemingsraad het recht om een derde van de commissarissen voor te dragen. Dat gebeurt op grond van artikel 268, lid 6, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. Die voordracht mag niet worden geweigerd, tenzij de raad van commissarissen denkt dat die persoon ongeschikt is en dat ook motiveert. Het is jammer te moeten vaststellen dat de inspraak van werknemers in het commerciële bedrijfsleven beter geregeld lijkt te zijn dan bij onze publieke omroep. Daarom vraag ik de minister waarom het zo is dat ondernemingsraden wat betreft het benoemen van toezichthouders minder zeggenschap hebben dan in het bedrijfsleven. Ik vraag de minister ook of hij het met GroenLinks eens is dat het wenselijk is om een derde van de toezichthouders op deze wijze te benoemen, zodat niet de hoge piefen maar juist de programmamakers en journalisten meer inspraak krijgen.

Voorzitter. Al langer en bij andere debatten maak ik ook een punt van de bezoldiging van de raden van toezicht, of dat nou in het onderwijs is of in de zorg of bij de media. We zien een tendens van goedbetaalde toezichthouders. De voorzitter van de raad van toezicht van de NPO krijgt bijvoorbeeld maar liefst €25.000, zo lazen we in de beantwoording van de vragen. Die van de RPO krijgt €17.500 en die van de NOS en die van de NTR €15.000. Ook de overige leden krijgen een flinke vergoeding. Dat is gewoon heel veel geld. Alleen al de raad van toezicht van de NPO krijgt bij elkaar meer dan een ton. In het laatste jaarverslag kon ik vinden dat ze dat jaar zeven keer bij elkaar kwamen voor een reguliere vergadering. Zelfs in de wetenschap dat je heel veel tijd nodig hebt om die vergaderingen goed voor te bereiden, betekent dat wel een vergoeding van enkele duizenden euro's per keer. Ik vraag de minister hoe hij daarnaar kijkt. Vindt hij dat uit te leggen? Vindt hij het een redelijke vergoeding? Of zou het ook een onsje minder kunnen, zodat er meer geld overblijft voor makers, voor personeel en voor andere zaken?

Voorzitter. Als we even kijken naar het oorspronkelijke idee van toezichthouders, dan gaat het er juist in de publieke sector om dat er een bepaalde mate van controle door de samenleving is.

Toezichthouders dienen het maatschappelijk belang te controleren. Ik vind het steeds moeilijker uit te leggen — dat geldt voor de hele publieke sector — dat voorzieningen waaraan we allemaal meebetalen, vaak worden gecontroleerd door een orgaan dat misschien toch wat te ver afstaat van de samenleving.

Dat brengt me op het punt van de diversiteit. Mijn fractie leest in de voorliggende wetswijziging dat de term "functieprofiel" wordt vervangen door "profielschets". Dat biedt ruimte, zo schrijven de ministers, voor het opstellen van een profielschets voor de raad van toezicht als geheel. Dat lezen we in de memorie van toelichting. Dat lijkt op een verwoede poging om diversiteit te waarborgen binnen de raad van toezicht. Maar het blijft helaas bij een poging, zo lezen wij, want we zien het niet in de tekst van de wet terugkomen en ook verder niet in de memorie van toelichting. GroenLinks staat voor een breed diversiteitsbeleid, dat rekening houdt met verschillende overeenkomsten tussen mensen, bijvoorbeeld wat betreft sekse, afkomst, opvattingen en leeftijd. Deze wetswijziging is een uitgerkende kans om ook wettelijk vast te leggen niet alleen dat de publieke omroep qua programma's uitdraagt er voor iedereen te zijn, maar ook dat hij ook aan de top divers van samenstelling is. Daarom vraag ik de minister waarom een diverse samenstelling van toezicht en bestuur niet in het wetsvoorstel is meegenomen. Ik geef de minister aan dat wij bezig zijn met een amendement om te kijken of we diversiteit beter kunnen borgen. Ik vraag hem om, wanneer dat amendement wordt toegestuurd, daar goed naar te kijken.

Voorzitter. De afgelopen jaren zijn er een heleboel kanalen bij gekomen. Ik noem ze eventjes op. Dat zijn NPO Soul & Jazz via de analoge kabel, de kanalen NPO Plus en NPO Nieuws & Evenementen, de website npo3.nl, het Nieuwsfragmentenkanaal, interactieve servicemenu's op de digitale televisieplatforms, distributie van publieke content op drie lineaire mixkanalen video op mobiele platforms, Uitzending Gemist op bestelling, een pakket van maar liefst twaalf radiothema-kanalen en NPO FunX Turkpop. Alleen dat laatste kanaal is door de minister afgewezen. Nu hebben wij niet specifiek kritiek op een van deze gehonoreerde kanalen, maar we vragen ons wel af wat de kerntaak van de publieke omroep is volgens de minister. Wat is de visie van de minister op dit gefragmenteerde aanbod? En wanneer wijst de minister eigenlijk een kanaal af? Welke overwegingen spelen daarbij mee?

Voorzitter, een volgend punt. De media-industrie verandert vliegensvlug. Productiebedrijven worden overgenomen, nieuwe platforms dienen zich aan en grote multinationals willen ook een puntje meepakken van de mediataart.

De heer Aartsen (VVD):

Ik ben blij met de opsomming van mevrouw Westerveld. Normaliter waren het alleen de VVD en enkele andere partijen ter rechterzijde die aangaven dat de publieke omroep eens wat meer terug zou moeten naar de kerntaken. Op dat lijstje dat u net noemde vinden we ongeveer 8 lineaire televisiekanalen terug en 21 radiozenders. U schetste dat mooi en u vraagt om het oordeel van de minister. Maar ik ben eigenlijk op zoek naar het oordeel van mevrouw Westerveld van GroenLinks. Is zij het met de VVD eens dat er flink geschrapt zou kunnen worden in die kanalen, dat het beter is,

ook voor de kwaliteit van de publieke omroep, dat die zich eens gaat houden aan de kerntaken en dat we dit lijstje zouden moeten terugbrengen naar een beperkt aantal kanalen?

Mevrouw Westerveld (GroenLinks):

Ik zeg niet dat de publieke omroep zich niet houdt aan de kerntaken. Dat doet de publieke omroep heel erg goed; daar kom ik straks nog even op. Ons viel gewoon op dat er de laatste jaren zo veel kanalen bij zijn gekomen. Daarom willen we graag van de minister weten hoe hij dit ziet, en ook wanneer een kanaal wordt afgewezen. Dit is dus niet zozeer kritiek als wel een vraag aan de minister: hoe kijkt hij hiernaar?

De heer Aartsen (VVD):

Mevrouw Westerveld is benieuwd wat de minister vindt van die enorme wildgroei aan kanalen. Ik ben eigenlijk benieuwd wat de fractie van GroenLinks vindt van die enorme wildgroei aan kanalen. We hebben in de wet een minimaal aantal kanalen vastgesteld. Vindt de GroenLinksfractie nou dat er te veel aanbod aan kanalen is? Zouden dat er een stuk minder moeten zijn volgens haar?

Mevrouw Westerveld (GroenLinks):

Ik vind dit veel kanalen. Daarom vraag ik dit aan de minister, want ik kan niet zo goed beoordelen waarom de minister er toestemming voor geeft en waarom hij het kanaal FunX Turkpop er niet bij wil hebben. Dat is een bevoegdheid van de minister. Ik zou dus eerst van de minister willen weten wat zijn overwegingen zijn, voordat wij daar zelf een oordeel over geven. Ik weet gewoon niet zo goed wat de achterliggende overwegingen zijn om een kanaal wel of niet toe te laten.

De heer Martin Bosma (PVV):

FunX Turkpop? We hoorden de linkse medemens altijd over: niet je afkomst telt, maar je toekomst. Maar nu gaan we mensen blijkbaar toch aanspreken op het feit dat ze Turken zijn en in Nederland wonen. Waarom is dat?

Mevrouw Westerveld (GroenLinks):

Waarom is dat? Dit kanaal is afgewezen door de minister. Ik weet niet wat daaraan ten grondslag ligt. Dat vraag ik aan de minister. Daar kan ik verder dus weinig over zeggen want ik weet, nogmaals, niet wat de overwegingen zijn.

De heer Martin Bosma (PVV):

Nee, de collega van GroenLinks sprak zich net uit voor die zender. Ze vindt het een fantastische zender. Ik dacht dat we allemaal Nederlanders waren en dat afkomst niet telde, maar hier zegt GroenLinks: laten we alsjeblieft een zender voor Turken beginnen met Nederlands belastinggeld. Dat staat toch haaks op de progressieve gedachte dat niet je afkomst, maar je toekomst telt?

Mevrouw Westerveld (GroenLinks):

Dat heb ik mezelf helemaal niet horen zeggen. Ik heb mezelf aan de minister horen vragen wat de reden is waarom hij dit themakanaal niet heeft toegelaten. Het gaat ook niet om dit specifieke themakanaal. Het gaat om de achterliggende vraag wanneer we een nieuw kanaal wel toelaten en wanneer niet, en wat daarvoor de criteria zijn. Daar heb ik te weinig zicht op en daarom vroeg ik het zonet aan de minister, in een opsomming van verschillende kanalen die het afgelopen jaar zijn aangevraagd.

Voorzitter. Ik was gebleven ...

De voorzitter:

Meneer Kwint. Nee? O, u loopt naar de heer Bosma toe. Nee, naar de heer Aartsen. Het gaat goed met de samenwerking.

Mevrouw Westerveld (GroenLinks):

Ik dacht: nu komt er nog een leuke vraag van de heer Kwint.

De voorzitter:

Ja. Gaat u verder.

Mevrouw Westerveld (GroenLinks):

Voorzitter. Ik was gebleven bij het punt dat grote multinationals ook een puntje willen meepakken van de mediataart. Daar hebben wij al vaker een punt van gemaakt. Zo bestormt naar verwachting Apple binnenkort de Nederlandse streamingmarkt. Ik geloof dat we daar twee weken geleden bericht van kregen. Naast Netflix en Disney wil ook Apple verdienen aan het verspreiden van content. Vorig jaar verdiende Apple ruim 235 miljard euro aan zijn producten en diensten, en dat is ongeveer 250 keer de totale uitgave aan de hele publieke omroep. Dat is 462 keer zo groot als de gehele omzet van RTL Nederland en 1.500 keer zo veel als alle opbrengsten uit krantenadvertenties. Wanneer een gigantische multinational als Apple de markt betreedt, heeft dat een enorm versturende werking op de rest. Waar RTL, Talpa en uitgeverijen hun geld verdienen met Nederlandse dramaserieën, Nederlandse speelfilms, Nederlandse documentaires, Nederlandse programma's en Nederlandse journalistieke producties, snoepen streamingsdiensten als Netflix en Apple marktaandeel van deze traditionele mediapartijen af door het uitzenden van vrijwel alleen maar buitenlandse content. Zij verdienen hun geld met het verspreiden van Amerikaanse Hollywoodfilms en Britse dramaserieën. Nederlandse documentairemakers, filmregisseurs en programmamakers komen er daardoor bekaaid van af. Ze krijgen er door de Apples en Netflixen vrijwel geen werk bij, maar lopen wel het risico de hardste klappen te krijgen doordat Nederlandse mediaorganisaties die wel in Nederlandse producties investeren, moeten beknibbelen door teruglopende inkomsten en teruglopende kijk- en luistertijden.

Als u denkt dat het zo'n vaart niet zal lopen, moet u dit eens onthouden: Netflix verdient in Nederland nu al even veel geld als alle opbrengsten van bioscoopkaartjes bij elkaar. De eerste Nederlandse bioscoop werd in het jaar 1906 geopend in de Amsterdamse Damstraat en Netflix kwam pas in september 2013 naar Nederland toe. Het is nu 2019 en tot onze verbazing doet het kabinet nog helemaal niets, althans we hebben nog niets gehoord in brieven of Kamerstukken. Terwijl banen en inkomens van onze getalenteerde mediamakers op de tocht staan, rept de wetswijziging die voor ons ligt met geen woord over de toetreding van nieuwe buitenlandse spelers.

Wordt er dan geen enkele poging gedaan om de wet voor buitenlandse streamingsdiensten en radio en tv-zenders meer gelijk te trekken? Wij lezen dat er nog niet eens een begin van een voorstel ligt om een heffing voor streamingaanbieders te introduceren. Mijn fractie maakt zich daar zorgen over. We zijn benieuwd hoe ons medialandschap er in 2030 uitziet. Het stelt ons teleur dat de wetswijziging die voor ons ligt, weinig betekent voor het snel veranderende medialandschap dat we zien. Daarom vraag ik de minister of hij bereid is ons eerdere plan — ik heb hier eerder een motie over ingediend — om op z'n minst een streamingsheffing te onderzoeken, uit te voeren. Ik wil daarbij aantekenen dat ook in omliggende Europese landen dit soort heffingen al worden ingevoerd. Wat GroenLinks betreft is er geen tijd meer te verliezen. Onze fractie heeft ook concrete ideeën over hoe hoog zo'n heffing zou moeten zijn. De Raad voor Cultuur heeft daar ook een aantal goede dingen over geschreven. Daarom wil ik graag van de minister weten of hij ons voorstel voor een streamingsheffing wil uitwerken en, zo ja, wanneer we daar meer over horen.

Voorzitter, dan een ander onderwerp: een redactiestatuut. Journalistieke onafhankelijkheid is een groot goed, een recht dat wij tot op het bot moeten verdedigen, net als de vrijheid van docenten om binnen de kaders van de wet vrijuit les te kunnen geven. In de wet is opgenomen dat iedere media-instelling, groot en klein, publiek en commercieel, een redactiestatuut moet hanteren. In hun redactiestatuut moet de onafhankelijkheid van redacties worden vastgelegd. Dit statuut borgt de rechten van journalisten, zodat zij in vrijheid kunnen handelen, zelfs als dit lijkt in te gaan tegen de belangen van een concern of van de commerciële afdeling. Kritiek op adverteerders of de eigen uitgever moet immers mogelijk zijn. Toch ontvangen wij signalen dat dit niet altijd goed is geregeld. We ontvangen berichten dat het Commissariaat voor de Media helemaal niet handhaaft of het redactiestatuut ook daadwerkelijk wordt nageleefd. De enige mogelijkheid om het commissariaat ertoe te bewegen iets te doen, is door het indienen van een handhavingsverzoek. Maar het mogen alleen mediapartijen zelf zijn die een handhavingsverzoek indienen. Als geen enkele mediapartij wordt gecontroleerd, waarom zou je dan als mediapartij een handhavingsverzoek tegen een andere mediapartij indienen? Kortom, dit moet echt beter. Ik zou aan de minister willen vragen waarom hij deze wetswijziging niet gebruikt om de handhaving van het redactiestatuut door het commissariaat beter te waarborgen. Mijn fractie heeft hier ook een amendement over ingediend.

De heer Aartsen (VVD):

Ik ben benieuwd welke voorbeelden mevrouw Westerveld kan geven als het gaat om redactiestatuten die geschonden zouden worden, terwijl het commissariaat niet ingrijpt. Zij stipt zelf al het punt van adverteerders aan. Ik denk dat daar juist iets anders aan de hand is, eerder het

tegenovergestelde zelfs. Ik ben wel benieuwd welke voorbeelden mevrouw Westerveld heeft, waarvan zij zegt: die lossen we op met dit amendement.

Mevrouw Westerveld (GroenLinks):

Begrijpelijke vraag. Je zou bijvoorbeeld kunnen denken aan een omroep of programma dat gesponsord een uur radio uitzendt. Wij kunnen ons heel goed voorstellen dat de makers daar bezwaren tegen hebben en dat ze vinden dat het ingaat tegen het redactiestatuut. Wij vinden dat het Commissariaat voor de Media moet kunnen ingrijpen op het moment dat de inhoud van zo'n programma tegen het eigen redactiestatuut ingaat.

De heer Aartsen (VVD):

Ik snap dit als het een publieke omroep betreft, bijvoorbeeld als het gaat om de vercommercialisering daarvan. Ik vind dat ook wenselijk. Het Commissariaat is volgens mij ook boetes daarop aan het uitdelen, want de ene na de andere boete vliegt de publieke omroepen rond de oren. Begrijp ik het goed dat mevrouw Westerveld dat ook wil bij een private omroep? Ik ben wel benieuwd hoe zij dat voor zich ziet, want het punt dat mevrouw Westerveld aangaf over de adverteerder vind ik juist heel belangrijk. Ik constateer namelijk dat we allerlei maatschappelijke splinterbewegingen hebben die juist de onafhankelijkheid van de journalistiek aantasten door allerlei adverteerders te benaderen en te zeggen: u moet deze website of dit programma niet meer sponsoren, want daarin worden dingen gezegd die ons een beetje pijn doen en ons dus niet bevallen. Volgens mij is dat juist wat aangepakt zou moeten worden. Is het probleem niet dat straks dat soort splintergroeperingen naar het Commissariaat stapt om te proberen om Voetbal Inside, Veronica Inside of GeenStijl van de buis af te krijgen of om het Commissariaat daar in te laten grijpen?

Mevrouw Westerveld (GroenLinks):

Dat is natuurlijk niet onze bedoeling. Mediaorganisaties hebben een redactiestatuut waarin een aantal zaken worden vastgelegd over hoe je als redactie of journalist onafhankelijk kunt opereren. Als je een redactiestatuut hebt, moet dat natuurlijk wel gehandhaafd worden. Daar gaat het ons om. Met dit amendement geven wij het Commissariaat voor de Media eigenlijk expliciet de opdracht om dat te kunnen handhaven. Het gaat ons er niet om dat bepaalde programma's, ook van commerciële partijen, weg moeten. Het gaat ons echt om het handhaven van het eigen redactiestatuut dat binnen de redactie zelf van kracht is.

De voorzitter:

Tot slot op dit punt, meneer Aartsen.

De heer Aartsen (VVD):

Ik heb eigenlijk nog een verzoek aan de minister. Ik zie zelf het probleem niet. De voorbeelden zijn wat mij betreft weinig overtuigend, dus wellicht kan de minister daar nog iets aan toevoegen. Ik ben uiteraard bereid om te kijken welk probleem het eventueel zou oplossen.

De voorzitter:

Gaat u verder, mevrouw Westerveld.

Mevrouw Westerveld (GroenLinks):

Ik zei net dat we een amendement hebben ingediend en ik ben benieuwd hoe de minister daarop reageert.

Dan ben ik eigenlijk al bij mijn laatste punt. Vorig jaar diende ik een motie in die met algemene stemmen door de Kamer is aangenomen. Daarin vroegen wij om een stappenplan om de publieke omroep toegankelijk te maken voor mensen die minder goed of niet goed kunnen horen of zien. Want de publieke omroep is voor ons allemaal en moet dus ook voor iedereen toegankelijk zijn. Onlangs ontstond onrust omdat er bij de berichtgeving over de schietpartij in Utrecht te weinig rekening was gehouden met mensen die audiovisueel beperkt zijn. Bij een ramp speelt onze publieke omroep een heel belangrijke rol in het informeren van mensen en juist dan is informatie voor dove en blinde mensen essentieel. Ik wil de minister vragen of hij dat met ons eens is. Wat gaat hij doen om ervoor te zorgen dat informatie voor iedereen toegankelijk is bij de volgende keer dat er zich iets onverwachts voordoet?

Voorzitter. Ik wil afsluiten met een compliment. In al het mediageweld vanwege de opkomst van streamingdiensten, sociale media en nieuwe platforms weet de publieke omroep zich heel erg goed staande te houden. Vijf miljoen mensen volgen het wel en wee van de luizenmoeder. NOS.nl is een van de meest bezochte nieuwswebsites van Nederland. En miljoenen mensen luisteren dagelijks naar Radio 1 en 2. Iedere dag werken duizenden mensen op het Mediapark aan het maken van al deze producties. Daarom hoop ik dat de minister binnenkort ook met een goed doordachte visie komt over media in de brede zin van het woord, zodat de publieke omroep ook in de toekomst zijn belangrijke functie kan vervullen. Ik hoor graag van de minister wanneer zijn brief naar ons wordt gestuurd. Heeft hij daarin ook aandacht voor het meten van draagvlak, ook voor de positie van de lokale omroepen en de streekomroepen en de positie van reclame? Wij hebben al eerder aangegeven dat we graag zouden zien dat kinderprogramma's vrij zijn van reclame. Wij zouden ook graag zien dat de minister terugkomt op de heffing voor streamingdiensten, zodat we de toekomst goed tegemoet zien en zodat we kunnen garanderen dat onze journalisten hun werk in het land ook in de toekomst goed kunnen doen.

De voorzitter:

Dank u wel, mevrouw Westerveld. Dan geef ik nu het woord aan de heer Bosma namens de PVV. De heer Bosma heeft 30 minuten spreektijd!

De heer Martin Bosma (PVV):

Ik hoor het plezier in uw stem, voorzitter. Ik zal proberen het wat korter te houden. Ik zie dat er hier en daar nog wat nuance staat in mijn tekst. Dat laat ik dan wel allemaal achterwege.

De voorzitter:

Ja, dat zijn we gewend van u. Gaat uw gang.

De heer Martin Bosma (PVV):

Voorzitter. De eerste taak van een minister is het handhaven van de wet. De eerste taak van een volksvertegenwoordiger is erop toezien dat de wet wordt nageleefd. Immers, waarom slepen we ons anders naar dit gebouw om wetten te beoordelen als die wetten niet worden nageleefd? Als wetten niet worden uitgevoerd, kunnen we net zo goed hier de hele dag gaan kleien.

We praten vandaag over een aantal aanpassingen van de Mediawet. De Mediawet is precies tien jaar oud. Ik heb met veel plezier de Handelingen van het debat uit 2008 nog eens even teruggelezen, met alle briljante dingen die ik toen inbracht. Iemand moet het zeggen. Alle mediawoordvoerders van toen hebben carrière gemaakt: Johan Remkes, Joop Atsma, Martijn van Dam, Boris van der Ham. Alleen ik sta hier nog.

De voorzitter:

Ik ook.

De heer Martin Bosma (PVV):

We kunnen elkaar een hand geven. En met plezier en met liefde, voorzitter. Maar laten we eerst kijken of de basis wel goed is, voordat we met nieuwe aanvullingen op deze wet komen. Het is meer iets voor populistten om te kijken naar kleine technische wijzigingen en het grote plaatje te vergeten.

Mevrouw Van den Hul zei net dat een publieke omroep het fundament is van de rechtsstaat. Dat is de grootst mogelijke apekool. Het fundament van de rechtsstaat is de wet. Joop den Uyl schreef zeer terecht: "Wie de wet verzet al naar het uitkomt, baant de weg voor het recht van de sterkste. De wet is de moeder van de vrijheid." Joop den Uyl schreef dit naar aanleiding van de Maagdenhuisbezetting en de bezetting in Tilburg. Zeer terecht. Hij gruwde daarvan. Net zoals hij ongetwijfeld gegruwd zou hebben van de demonstratie waar mevrouw Van den Hul in meeliep vorige week zaterdag. Een demonstratie gericht tegen mijn partij en tegen een andere democratische partij, namelijk Forum voor Democratie. Een demonstratie waarin ook werd opgeroepen tot het vermoorden van een democratisch gekozen volksvertegenwoordiger.

Mevrouw Van den Hul (PvdA):

Voorzitter, een persoonlijk feit. Er wordt mij van alles in de schoenen geschoven. Daar neem ik ten zeerste afstand van. De demonstratie waarin ik meeliep, was een demonstratie tegen uitsluiting, racisme en discriminatie. Waar de heer Bosma mij nu van beschuldigt, vind ik alle perken te buiten gaan. Dit zijn groezelige beschuldigingen, die ik verre van mij werp.

De heer Martin Bosma (PVV):

De Partij van de Arbeid demonstreert tegenwoordig tegen de verkiezingsuitslag. Daarom vond die demonstratie meteen de zaterdag na de verkiezingsuitslag plaats. Het was een demonstratie gericht tegen twee democratische partijen. En er werd opgeroepen tot moord op Thierry Baudet. "Wie de wet verzet al naar het uitkomt, baant de weg voor het recht van de sterkste." Joop den Uyl zei het.

Mevrouw Van den Hul (PvdA):

Nogmaals. Allereerst, we hebben hier een debat over een variawet media en niet over waar gedemonstreerd werd door welk Kamerlid. Dat staat ons vrij, net zoals het omroepen vrijstaat om te programmeren wat ze willen. Ik wil nogmaals de heer Bosma uitdrukkelijk verzoeken om mij of andere deelnemers aan de demonstratie niet te beschuldigen van dingen die verre van de waarheid zijn. Dat werp ik, nogmaals, uitdrukkelijk naast mij. Ik verzoek de heer Bosma dit soort beschuldigingen voor zich te houden.

De voorzitter:

De heer Bosma. Wilt u zich houden aan het onderwerp van vandaag en geen persoonlijke beschuldigingen tegen wie dan ook uiten?

De heer Martin Bosma (PVV):

Geen beschuldigingen. Ik stel gewoon vast dat mevrouw Van den Hul er was. Er loopt een lange weg van Joop den Uyl naar mevrouw Van den Hul en die weg loopt steil naar beneden.

Voorzitter. Het fundament van de rechtsstaat is de wet.

Mevrouw Van den Hul (PvdA):

Persoonlijk feit. Dit gaat echt alle perken te buiten. Ik vraag de heer Bosma dit terug te nemen.

De heer Martin Bosma (PVV):

Nee, een democraat moet de verkiezingsuitslag respecteren. Daar moet je ook niet tegen demonstreren. Joop den Uyl zou nooit hebben meegelopen in die demonstratie. Joop den Uyl zou nooit hebben meegelopen in een demonstratie waarin wordt opgeroepen om een volksvertegenwoordiger te vermoorden.

De voorzitter:

Meneer Bosma, we hebben het vandaag over de Mediawet.

De heer Martin Bosma (PVV):

Ja. Met alle soorten van plezier, voorzitter. Zal ik doorgaan?

De voorzitter:

Maar u haalt de demonstratie erbij. Ik begrijp wel dat mevrouw Van den Hul daartegen ageert. Ik verzoek u om u te houden aan het onderwerp van vandaag.

De heer Martin Bosma (PVV):

Ik doe dat met alle plezier, maar ik moest even reageren op iets wat mevrouw Van den Hul net zei. Nogmaals, het fundament van de rechtsstaat is de wet. Hier gaat het dan over de Mediawet. Dat is niet zomaar een wet. Het gaat over de subsidievoorwaarden. Op basis daarvan geven wij miljarden aan Hilversum. Die subsidieverlening is gebonden aan voorwaarden. Een cruciaal element in de Mediawet is artikel 2.1.2. Daarin staat dat de NPO een media-aanbod verzorgt dat a. evenwichtig, pluriform, gevarieerd en kwalitatief hoogstaand is, b. op evenwichtige wijze een beeld van de samenleving geeft — pluriformiteit — e. voldoet aan hoge journalistieke kwaliteitseisen en f. voor iedereen toegankelijk is.

Voorzitter. Helaas is mijn conclusie dat de wet niet wordt nageleefd. Laten we bijvoorbeeld eens terugkijken op de recente verkiezingen. Helaas moet ik vaststellen dat de staatsomroep blijkbaar deelnemer is geworden aan de verkiezingen en geen toeschouwer meer is. De avond voor de verkiezingen organiseert de NPO op al haar zenders een soort showprocessen, waarbij de jury rechter en beul tegelijkertijd is. Voorbeeld: bij De Wereld Draait Door zagen we een opgewonden kwartet, dat schuimbekkend aan Nederland meedeelde hoe het de volgende dag moest gaan stemmen, in ieder geval geen PVV en ook geen Forum. Hoe pluriform is men daar? We zien daar een schreeuwende en tierende meneer, een voormalig kandidaat voor het leiderschap van de SP. We zien een presentator, een miljonair, die werkt voor PvdA-omroep VARA. We zien iemand van het D66-krantje NRC Handelsblad. En er is een mevrouw van de Rabobank, die wordt gepresenteerd als hoogleraar. Verzwegen wordt dat zij lid is van de verkiezingsprogrammacommissie van D66. We kijken naar een afrekening in het linkse circuit. We zien pure haat. Van ons allemaal, voor ons allemaal. Een vraag aan de minister: houdt de NPO ook dergelijke showprocessen tegen linkse politici? Zo nee, waarom niet? Hoe verhoudt zich dat dan tot de Mediawet?

Als het volk niet stemt zoals de NPO wil, schrikt men zich een hoedje. Het programma Jinek moet via sociale media op zoek gaan naar Forumstemmers. Die kennen ze namelijk niet. Natuurlijk niet, want die zijn onbekend in hun bubbel. De NPO kan de verkiezingsuitslag niet verkroppen. Meneer Boonman schernt met de jaren dertig. Mevrouw Luyten vergelijkt Thierry Baudet met Josef

Mengele, de nazi-arts uit Auschwitz. Op de NPO-site Joop.nl wordt collega Baudet vergeleken met Ceaușescu. Daar wordt fijntjes aan toegevoegd: die hebben we gewoon doodgeschoten. Zoals bekend staat de NPO voor verbinding en kwaliteit.

De heer Kwint (SP):

Gewoon een verhelderende vraag. Ik was even snel aan het googelen en ik kijk niet zo heel vaak De Wereld Draait Door ...

De heer Martin Bosma (PVV):

Ik ook niet.

De heer Kwint (SP):

Nou, het lijkt erop alsof de heer Bosma er een soort studie van gemaakt heeft. Dat staat hem natuurlijk vrij. Maar met het risico dat ik anders de hele uitzending moet gaan terugkijken: wie was die SP'er die voormalig kandidaat was voor het leiderschap?

De heer Martin Bosma (PVV):

Dat was meneer Prem Radhakishun. Die heeft zich ooit gekandideerd als lijsttrekker voor de SP.

De heer Kwint (SP):

Wanneer was dat dan?

De heer Martin Bosma (PVV):

In 2010.

De heer Kwint (SP):

Daar was ik bij. Ik zou de heer Bosma toch willen adviseren om zich iets meer te verdiepen in de op zich fascinerende geschiedenis van mijn partij, want ik kan mij niet herinneren dat de heer Prem Radhakishun zich ooit kandidaat heeft gesteld.

De heer Martin Bosma (PVV):

Ik ben zeer geïnteresseerd in de geschiedenis van de SP, zeker ook de ontstaansgeschiedenis. Die mag ik graag bestuderen. Daan Monjé vind ik bijvoorbeeld een zeer interessante figuur. Maar de meneer waarover ik het had, heeft zichzelf opgeworpen als kandidaat-lijsttrekker van de partij van

kameraad Kwint. Wellicht is dat nooit op een ledencongres of wat dan ook ter sprake gekomen, maar hij heeft gezegd dat hij dat graag zou doen.

De heer Kwint (SP):

Het is niet gebeurd, is eigenlijk de conclusie die de heer Bosma hier in een iets langere formulering trekt. Toch?

De heer Martin Bosma (PVV):

Hij heeft zichzelf opgeworpen als lijsttrekker van de SP.

De heer Kwint (SP):

Het is goed dat alleen in de Mediawet de vereiste staat om fair en balanced informatie te delen en dat dit niet voor gekozen volksvertegenwoordigers geldt.

De heer Martin Bosma (PVV):

Als de heer Kwint nog vragen heeft over de geschiedenis van de SP, wil ik die graag beantwoorden.

Als vlak voor de verkiezingen mijn fractieleider geïnterviewd wordt door EenVandaag, zien we de presentatiemevrouw met opgezwollen aderen en rood aangelopen gezicht Geert Wilders interviewen. Hij mag geen zin afmaken, een beetje zoals je een misdadiger behandelt, wat logisch is, want andersdenkenden zien ze op het Mediapark al snel als misdadiger. Op YouTube zien we de filmpjes waarin deze mevrouw andere politici interviewt, en ja hoor: deze mevrouw laat Jesse Klaver ongestoord al zijn klimaatapekool afdraaien, geen kritische vraag, niets, geen opgezwollen aderen maar onderhoudend gekeutel van linkse mensen onder elkaar. WNL schijnt een rechtse omroep te zijn, maar die nodigt de PVV niet eens uit voor zijn verkiezingsdebat. We zien wel Paul Rosenmöller.

Ook onze kinderen moeten eraan geloven. Als de jihadistische Hamas met molotovcocktails, raketten en wapens Gaza wil binnendringen om zo veel mogelijk Joden te vermoorden, legt de verslaggever van het Jeugdjournaal uit dat het hier gaat om ouders met kinderen die last hebben van armoede. Ze lijkt te willen zeggen: "Ze komen gewoon even op de koffie, hoor." Het is alsof mevrouw Karabulut van de SP de verslaggever is. Het zou weinig verschil maken. Sterker nog, die zou het een stuk beter doen.

Ook overzee weigert men te stemmen zoals de NPO dat wil. De NPO heeft een ziekelijke haat ontwikkeld tegen de president van de Verenigde Staten. Een pathologische, volslagen irrationele, allesverzengende haat. Noem de naam "Trump" en het Mediapark krijgt een rode waas voor de ogen en begint te gillen. De NPO kan maar niet verkroppen dat de eigen kandidaat, de bizar corrupte Hillary Clinton, heeft verloren en dat Sint Obama weg is.

En de NPO is wellicht betrokken bij het grootste journalistieke schandaal van de afgelopen 50 jaar, de zogenaamde "collusion". President Trump zou intensief samenwerken met Rusland. Hoeveel uren Nieuwsuur, Jinek, De Wereld Draait Door, EenVandaag en het Journaal werden hieraan gewijd? Hoeveel belastingmiljoenen werden hieraan verbrand? Toppunt was het Journaal dat opende met twaalf minuten over dat Trump zich in een hotelkamer te Moskou had laten onderplassen door Russische prostituees. Er zouden videobeelden van zijn en hij kon elk moment aftreden. Het Journaal verkeerde in totale euforie. Een blind paard kon zien dat het onzin was. De bron deugde namelijk niet. Die werkte voor Hillary, en vroeger was dat nog wel eens een journalistiek criterium, bijvoorbeeld in de tijd dat ik zelf nog bij het NOS Journaal werkte. Uiteindelijk werd niet Trump ondergezeken, maar de kijker van het Journaal.

Maar goed, de linkse leugen is leuker dan de waarheid. Zoals Roderick Veelo van het RTL Nieuws schrijft: "De journalisten en mediamensen die de grootste hoax uit de geschiedenis op hun naam hebben, zijn nog niet toe aan berouw óf zijn de schaamte al lang voorbij.

Hetzelfde geldt voor het meest recente schandaal bij de NPO waarbij de heer Van Liempt betrokken is. Zaterdag lazen wij een glashelder artikel van de hand van Frits Barend over plagiaat, pronken met andermans veren, schokkend. Hij kan gewoon blijven zitten, maar als Hans Kraay senior, voetbalcommentator bij Studio Sport, aangeeft de LPF te steunen, kan hij meteen zijn biezen pakken, onmiddellijk en dan wél.

Voorzitter. We kennen in Nederland de grootste woningnood sinds de Tweede Wereldoorlog. Hoe komt dat? Nou, op de eerste plaats door de Syrische exodus naar ons land. Hoe zijn ze hier gekomen? Nou, door een campagne van de NPO. De NPO kwam met een speciale, avondvullende actie-uitzending. D66-mevrouw en NPO-baas mevrouw Rijxman sprak over "barmhartigheid".

De voorzitter:

Ik zoek een verband met het wetsvoorstel, maar het kan aan mij liggen.

De heer Martin Bosma (PVV):

Ja, daar ben ik, denk ik, mijn pagina's mee begonnen, maar ik eindig er ook op, dus dan wordt het allemaal weer duidelijk, voorzitter. Dan vallen alle puzzelstukjes in elkaar.

De NPO kwam dus met een speciale, avondvullende actie-uitzending. D66-mevrouw en NPO-baas Shula Rijxman sprak over "barmhartigheid" en we zagen Jeroen Pauw een stand-upje doen voor de foto van een dood jongetje op het strand. De NPO organiseerde een karrenvracht BN'ers die de exodus eisten onder de kop "Voelt u zich geroepen?". Gevolg: 80.000 Syriërs naar Nederland die nooit meer weggaan, die niet hun eigen land gaan opbouwen. Nederlanders betalen de rekeningen

voor hún woningen, hún uitkeringen, hún Miele wasmachines. Bedankt, mevrouw Rijxman, wij betalen jullie barmhartigheid wel!

De NPO misbruikt wel vaker kinderen. Bijvoorbeeld de Mauro's, of de kinderen van het kinderpardon, het Iraakse jongetje Nembr of Lili en Howick, die van studio naar studio worden gereden om de sentimentaliteit maximaal uit te melken. Lili en Howick werden bijvoorbeeld in het Journaal — ik citeer — "de gezichten van de jarenlange asielpcedure" genoemd. Maar een asielpcedure duurt nóóit jarenlang, het gezin had zeven of acht verschillende, totaal kansloze verblijfsprocedures doorlopen. Het is dus niet het slachtoffer van de bureaucratie, maar het heeft zelf de boel eindeloos getraineed.

Zie ook het prachtprogramma 27.000 gezichten, over 27.000 zielige vluchtelingen waarvan sommigen bij nader inzien oorlogsmisdadiger bleek te zijn. Bijvoorbeeld George Sid Ahmed. In het betreffende 27.000 gezichten-filmpje had hij een heel leven bij elkaar gelogen: naam, leeftijd, familie, opleiding, geboorteland, et cetera, et cetera. Kinderen die als koevoet worden gebruikt om de grenzen open te zetten. En nooit een kritische vraag, nooit: "Maar waarom heb je je niets aangetrokken van al die uitspraken van de rechter?" Emo-journalistiek of liever gezegd: emo-activisme. De NPO is de pr-afdeling van de asieliindustrie. Het kiest liever voor de linkse leugen dan voor de waarheid. Hun barmhartigheid kost ons miljarden.

Mevrouw Van den Hul (PvdA):

Ik zit met toenemende verbijstering te luisteren naar de inbreng van de PVV-fractie in dit debat. Ik zie werkelijk geen enkel, maar dan ook geen enkel verband met de wetgeving die vandaag voorligt. Dus ik zou de heer Bosma toch het volgende willen vragen. Gaat dit nog ergens naartoe of kunnen we de rest van de inbreng verder uittekenen en is het dezelfde riedel die we de afgelopen twintig minuten hebben gehoord?

De heer Martin Bosma (PVV):

Sterker nog, het is dezelfde riedel die ik de afgelopen twaalf jaar heb afgedraaid. Ik zal het nog één keer proberen uit te leggen. Als je beseft van de rechtsstaat is dat de publieke omroep het fundament is van de rechtsstaat, zoals de Partij van de Arbeid dat tegenwoordig heeft, dan zit je er flink naast. De wet is het fundament van de rechtsstaat, mevrouw Van den Hul. Het is onze bittere taak als volksvertegenwoordigers om te kijken of de wet wordt uitgevoerd. Mijn stelling, die ik onderbouw, is dat de wet niet wordt uitgevoerd. Het is onze bittere plicht om dat hier te doen als leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

De heer Aartsen (VVD):

De heer Bosma geeft zelf aan dat hij al twaalf jaar ditzelfde verhaal afdraait. Dat zou dan een grijze plaat kunnen worden genoemd, maar toch verheug ik me altijd op de bijdrages van de heer Bosma omdat ze altijd wel vermakelijk zijn.

De heer Martin Bosma (PVV):

Dat waardeer ik.

De heer Aartsen (VVD):

Hij heeft leuke grappen en grollen en leuke voorbeelden. Ik moet eerlijk zeggen dat ik regelmatig ook mijn lachen in moet houden. Maar als ik wil lachen, ga ik naar het theater en koop ik een kaartje voor het cabaret. Volgens mij zijn we hier in de Kamer om daadwerkelijk dingen te veranderen voor ons land. Mijn vraag aan de heer Bosma is dus eigenlijk de volgende. De vorige keer toen we een mediadebat hadden, liep hij de zaal uit toen er moties werden ingediend. Krijgen wij vandaag nog fatsoenlijke voorstellen om al die problemen die de heer Bosma zojuist aanstipt, die al dan niet waar zijn, daadwerkelijk aan te pakken? Dat is toch onze taak hier in de Kamer?

De heer Martin Bosma (PVV):

Ik geloof dat we vandaag het morele faillissement van de VVD moeten vaststellen. De heer Aartsen moet lachen om hetgeen ik zeg, maar het is bittere ernst. Ik vertel hier over al die dingen die misgaan met ons belastinggeld, hoe de meningen worden beïnvloed en hoe de wet niet wordt uitgevoerd. Dat zou meneer Aartsen serieus moeten nemen. Ik noemde net nog even de behandeling van de Mediawet in 2008. Toen werd de VVD vertegenwoordigd door meneer Remkes. Met meneer Remkes kon ik nog weleens samen optrekken. Meneer Remkes had oog voor het feit dat de wet niet werd uitgevoerd in casu het zeer linkse karakter van de NPO. Meneer Remkes begreep dat. Het is zo jammer dat de VVD nu niet meer iemand heeft die dat ziet. Vroeger wilden rechtse mensen dat nog weleens zien. Maar ja, de VVD is in links vaarwater terechtgekomen, net als bij Marrakesh en net als bij het klimaatgedreutel. Dat spijt me enorm.

De heer Aartsen (VVD):

Het grote verschil tussen de VVD en in dit geval de PVV is dat de heer Bosma alleen in dit gebouw rondloopt om fantastisch grappige en grollige verhalen rond te doen, maar aan het einde van de streep drie keer niets nada noppes voor elkaar krijgt. De VVD zal hier altijd voorstellen doen om ervoor te zorgen dat problemen die wij constateren, ook worden opgelost. Mijn vraag aan de heer Bosma is dus of hij nu nog met voorstellen komt. Komt hij vandaag met voorstellen om bijvoorbeeld met de Ombudsman de uitwassen die de heer Bosma schetst, aan te pakken? Dan gaat de VVD daarin mee. Dan gaan we daar samen aan werken. Of krijgen we dadelijk gewoon deel twee van dit politieke cabaret, waarin meneer Bosma de hoofdrol speelt?

De heer Martin Bosma (PVV):

De VVD zegt dat ze dingen heeft aangepakt. Wat heeft de VVD dan de afgelopen 20, 30 jaar op mediagebied aangepakt? Helemaal niks. Het medialandschap en zeker de NPO zijn nog exact hetzelfde. De VVD heeft helemaal niets aangepakt. Ik ga terug naar de fundamentele vraag die een Kamerlid wordt gesteld: wordt de wet uitgevoerd of niet? Dat is de meest fundamentele vraag die een Kamerlid

kan stellen. Het is onze plicht om dat te doen. Waarom doet de VVD dat niet meer? Waarom vlucht de VVD in allemaal detaildingetjes over ombudsmannen, die helemaal niets gaan veranderen? Het fundament deugt niet. Dat moet worden aangepakt.

De heer Aartsen (VVD):

Ik zie graag de voorstellen van de PVV tegemoet. We hebben nog een uur te gaan of zo, denk ik. Ik ben benieuwd waar de heer Bosma mee komt.

Mevrouw Westerveld (GroenLinks):

De heer Bosma noemt een selectief rijtje mensen die worden uitgenodigd, want ook zijn eigen partijleider zat bij het NPO-debat. De heer Baudet zat een aantal keren in Buitenhof. Bij WNL schuiven bijna alleen maar rechtse politici aan. Zijn eigen collega zat vorige week nog bij Jinek om te vertellen over het meldpunt. Als de heer Bosma dan een rijtje wil noemen, vraag ik hem om volledig te zijn en ook aan te geven hoe vaak politici van rechtse partijen aanschuiven bij de NPO.

De heer Martin Bosma (PVV):

Het is schrikbarend weinig. Bij alles wat er gebeurt zie je dat het fundament van de berichtgeving, van de vragen, van de uitgangspunten, altijd het linkse verhaal is.

De voorzitter:

Gaat u verder.

De heer Martin Bosma (PVV):

Voorzitter. De NOS probeerde ons wijs te maken dat het bij het kinderpardon slechts ging om 700 kinderen. Nu zien we dat het gaat om minstens 2.500 mensen. Opnieuw een ramp voor de Nederlandse belastingbetaler. De NPO voerde een campagne voor de Arabische Lente. Onzin. Nu voert de NPO campagne voor vliedschaamte, en dat is weer de huidige moderne linkse kerk. Ik heb vooral last van NPO-schaamte, zeker als ik kijk naar al die BN'ers die de wereld rondvliegen, meestal met als dekmantel dat ze ons bewust willen maken het klimaat en van het milieu. Reisbureau NPO. Weermannen die niet eens kunnen voorspellen of ik zaterdag een paraplu moet meenemen, vertellen ons wat het klimaat is over een eeuw als we niet snel de trein nemen.

De NPO is ook erg van de diversiteit, oftewel antiblanc racisme. Daarom krijgen allerlei zwart-rationale activisten een open doekje bij de NPO. Nooit een kritische vraag. Nooit tegengesproken worden, ook niet als blanken als groep van alles wordt verweten, iets wat we aanduiden als racisme. Jarenlang mogen de etnodwepers leeglopen over hun haat tegen onze dierbare Zwarte Piet, bijvoorbeeld bij meneer Pauw. Nooit maar dan ook nooit wordt een voorstander van Zwarte Piet aan het woord gelaten die gewoon de waarheid vertelt over de sympathieke kindervriend. We kunnen via Twitter volgen hoe activisten bepalen wat Nederland te horen krijgt. De ene activist presenteert het NOS-

Journal en de andere activist voert actie op straat tegen Zwarte Piet, en de een zegt de ander toe om de berichtgeving aan te passen.

Omdat de NPO ook van de diversiteit is, hebben ze op het Media Park iemand aan het werk gezet die de hele dag allochtonen zit te tellen, want te veel blanken bij de staatsomroep, dat moeten we met z'n allen niet willen. Daar zitten ze iemands huidskleur te vinken, want volgens de diversiteitspushers zijn allochtonen — tegenwoordig worden zij vroom aangeduid als "mensen met een migratieachtergrond" — blijkbaar herkenbaar aan hun uiterlijk. We leren bijvoorbeeld van de rapportage van de NPO Ombudsman dat van de gasten van het programma Pauw 91,2% van etniciteit Nederlander is, wat dat ook moge zijn. 1,5% van de gasten heeft als etniciteit "westers". De sibbenkundigen van de NPO hebben waargenomen dat 4,4% van de gasten een niet-westerse etniciteit heeft. Minister, hoe herkent de NPO nou dat iemand allochtoon is? Wat zijn precies de uiterlijke kenmerken? Kunt u dat toelichten? Waarom moet het aantal mensen met de Nederlandse etniciteit, wat dat ook moge zijn, worden teruggedrongen? Wat hebben zij misdaan? Waarom wil de NPO minder blanken? Graag antwoord.

We zien hoe de NPO als een blind teckeltje aanloopt achter diversiteitspushers en de social justice warriors. Illegalen, mensen die hier helemaal niet thuishoren, noemt de NPO tegenwoordig "ongedocumenteerden". En slaven heten er "tot slaaf gemaakte personen". Alle Amerikaanse identity politics wordt een-op-een gekopieerd door de NPO. Zij zijn de tot slaaf gemaakte personen. De NPO spreekt tegenwoordig niet meer van blanken maar van witten. Volgens de hoofdredacteur van het journal doen ze dat omdat "blank" in tegenstelling tot "zwart" een positieve connotatie heeft. Geen enkel onderzoek ondersteunt dat en volgens de Dikke Van Dale is het gewoon onzin.

Er bestaat bij de NPO een diepe hunkering naar racisme, dat wil zeggen: racisme door blanken. Daar maakt men graag een bericht van en daar opent men het journal mee. Anders is het als we kunnen kennismaken met de negatieve resultaten van het opengrenzenbeleid. Dan ligt de mantel der liefde altijd klaar. "Jongeren geven overlast in zwembad te Dordrecht." "Jongeren gooien met vuurwerk naar de politie in Kanaleneiland." Vreemd, dan blijft de etniciteit ineens achterwege. We zien het ook bij islamitische aanslagen. Als in Londen een mohammedaan acht mensen vermoordt, wordt zorgvuldig de kreet "dit is voor Allah" weggelaten. Ons volk wordt willens en wetens in het ongewisse gelaten. We mogen niet aan de weet komen hoe de grootste verandering in onze samenleving sinds de middeleeuwen, namelijk de islamitische massa-immigratie, uitpakt voor onze mensen. We dienen die lijdzaam te ondergaan. Sterker nog, we moeten ervoor juichen, want eindelijk, eindelijk hebben we diversiteit. Gelukkig hebben we Opsporing Verzocht nog.

Voorzitter. De minister van Binnenlandse Zaken, mevrouw Ollongren, heeft een nieuwe definitie van nepnieuws gelanceerd. Ik citeer: "het gaat over een afzender die bewust of onbewust onjuiste of misleidende informatie creëert en verspreidt met het doel de publieke opinie te beïnvloeden".

Voorzitter. Ik wil het niet erger maken dan het is, maar regelmatig gaat de NPO over tot het produceren van nepnieuws. Zie Trump, zie Zwarte Piet, zie zielige illegale kinderen, zie Arabische

lente, zie vliedschaamte, zie Prem Radhakishun. Steeds weer die linkse leugen. Ik heb een aantal vragen.

De voorzitter:

Voordat u verdergaat ...

De heer Martin Bosma (PVV):

Ik heb een aantal vragen.

De voorzitter:

De heer Kwint ook.

De heer Kwint (SP):

Zo'n open, vragende houding juich ik natuurlijk erg toe. Ik ben een beetje in de war. De eerste helft van het betoog van de heer Bosma, ach, we zullen het niet eens worden, maar ik probeer het in ieder geval wel op consistentie te beoordelen.

De heer Martin Bosma (PVV):

Dat siert u.

De heer Kwint (SP):

Dank u. Het gaat over een gebrek aan diversiteit. Het is alleen maar hetzelfde linkse politiek correcte verhaal, blablabla, enzovoorts. U gaf er 74 voorbeelden bij. Het tweede verhaal is: de NPO houdt zich alleen maar bezig met diversiteit. Mijn centrale vraag is de volgende. Is uw bezwaar vooral gelegen in het streven naar diversiteit of is uw bezwaar vooral dat de diversiteit waarnaar gestreefd wordt iets te nauw wordt opgevat, om het even positief te formuleren?

De heer Martin Bosma (PVV):

Helaas is het zo dat de NPO het begrip "diversiteit" uitlegt als een raciaal iets. Er zit daar iemand huidskleur te tellen, iets anders kan het niet zijn. Ik vind het niet relevant wat de kleur is van de presentator of van de verslaggever. Ik ben vernoemd naar dominee Martin Luther King jr., die droomde van de dag dat kinderen beoordeeld zouden worden "not on the color of their skin, but on the content of their character". Het is vandaag 4 april. Die dag werd hij vermoord. Bij de NPO kiezen ze overduidelijk voor raciale overwegingen bij de vraag of mensen op het scherm moeten verschijnen. Volgens mij heet dat racisme.

De heer Kwint (SP):

Dat is een heel lang antwoord op een vraag die ik niet stelde. Is het probleem diversiteit an sich of is het probleem ... Laat ik het anders formuleren: vindt u dat de NPO te veel aandacht besteedt aan diversiteit of vindt u dat de NPO eigenlijk te weinig aandacht besteedt aan diversiteit en dat de NPO dat gewoon wat breder zou moeten definiëren?

De heer Martin Bosma (PVV):

Nou ja, de heer Kwint stelt een heldere vraag. Hij gebruikt twee keer het woord "diversiteit", maar het heeft twee verschillende betekenissen. Zoals de NPO het gebruikt, is zoals de linkse kerk het gebruikt, namelijk: hoe minder blanken, hoe meer diversiteit. Zo wordt het gebruikt door de linkse kerk. Nogmaals, ik vind huidskleur niet belangrijk, volslagen oninteressant, volslagen irrelevant. Het zou goed zijn en conform de Mediawet als de omroep artikel 2.1.2 van de Mediawet zou naleven. Daar gaat het om "evenwichtig", "een beeld van de samenleving", "pluriformiteit", "voor iedereen toegankelijk". Het zou goed zijn als de NPO vooral oog zou hebben voor één diversiteit, namelijk de diversiteit van meningen. En die zie ik niet. Ik zie in Hilversum alleen maar dezelfde politiek correcte streep. Ik hoop dat dat een antwoord is.

De heer Van der Molen (CDA):

Ik denk dat de heer Bosma nog even van het bos moet met het profiel na de teleurstellende verkiezingsuitslag voor de PVV. Dat begrijp ik wel, maar het komt wellicht wat te laat. Het was op een gegeven moment zo veel met zo veel negativisme, dat ik het gevoel had dat ik na het debat zou moeten douchen. Ik voelde me een beetje vies na die optelsom van dingen. Maar net als anderen moet ik er af en toe ook best om lachen. Laat mij ook eens een poging doen om te vragen wat er dan wel zou moeten gebeuren. Ik kijk even naar RTL. Dat zou een alternatief voor de NPO moeten zijn. Daar programmeert men het programma Jensen, waar u hoogstwaarschijnlijk wat meer positieve woorden voor over heeft, gezien de mensen die daarvoor uitgenodigd worden. Aan de nadere kant programmeren ze programma's van de Postcodeloterij, die miljoenen overmaakt naar The Clinton Foundation. Wat moet er nou met de NPO gebeuren, wat zouden we vandaag moeten afspreken, dat u zou kunnen afdwingen dat er bijvoorbeeld meer programma's als Jensen worden uitgezonden, er even van uitgaand dat u dat een prima programma vindt? Ik zoek gewoon even naar wat u vandaag zou willen regelen.

De heer Martin Bosma (PVV):

Dat de heer Van der Molen wil douchen, moet hij zelf weten. Daar heb ik geen mening over. Hij stelt mij vragen over RTL, maar de Mediawet gaat in de eerste plaats over de NPO. Die geven wij als overheid, nee, die geeft de overheid geld en dat is aan beperkingen onderhevig. Dat noemen wij de Mediawet. RTL is gewoon een commerciële omroep. Daar heeft de wetgever nauwelijks een relatie mee. Er worden wel dingen genoemd, maar het gaat op de eerste plaats over de NPO, want die krijgt geld van de overheid. Uitspraken over hoe RTL het doet, vind ik dus niet interessant. Ik wil best met de heer Van der Molen praten over het redactiebeleid van RTL of over De Groene Amsterdammer of over De Gooi en Eemlander, maar het is gewoon volslagen irrelevant voor dit debat. Dan over de derde opmerking: wat zouden we moeten afdwingen? Ik stel gewoon vast dat de wet niet wordt

uitgevoerd. Ik vind niet dat het de taak van volksvertegenwoordigers is om de omroep te micromanagen en te zeggen: dit programma wel en dit programma niet. Wij moeten als Kamerleden gewoon kijken naar het eindresultaat en ons de hele simpele, principiële vraag stellen: wordt de wet uitgevoerd? Naar mijn bescheiden mening — maar ik heb nog voor drie kwartier voorbeelden — gebeurt dat niet.

De heer Van der Molen (CDA):

Ik ben het helemaal met de heer Bosma eens dat wij de publieke omroep niet moeten micromanagen. Ik had alleen aan de litanie van hele kleine, specifieke voorbeelden van de afgelopen minuten wel het idee overgehouden dat u in ieder geval minutieus aan het bekijken bent waar het allemaal fout gaat. Dat is uw goed recht. Ik heb daar zelf ook mijn ideeën bij. Alleen, ik spuw ze niet altijd, omdat ik vind dat de publieke omroep daarin nog redelijk zijn eigen weg zou mogen vinden, zonder dat ik daar een mening over heb. Daar zit bij ons een groot verschil. Mijn vraag is: wat zou er dan moeten gebeuren om die wet beter te laten uitvoeren? Is dat meer toezicht? Moet er vaker ingegrepen worden? Moeten we er hier vaker debatten over hebben? Moet de minister een aanwijzingsbevoegdheid hebben op presentatoren? Wat is nou het feitelijke dat u zou kunnen voorstellen om de NPO aan zijn publieke taak te houden? Want volgens mij loopt u daar continu omheen. Dan sluit ik me bij de heer Aartsen aan: uiteindelijk bent u dan twaalf jaar bezig om uw eigen tv-patroon te etaleren, maar bent u uiteindelijk niks aan het doen wat enigszins een leuk programma voor u dichterbij brengt.

De heer Martin Bosma (PVV):

Het is niet mijn taak om leuke programma's voor mij dichterbij te brengen. Nogmaals, het is de taak van ons, Tweede Kamerleden, om te beoordelen of de wet wordt uitgevoerd. Ja, ik heb weleens fantasieën hoe mijn favoriete omroep eruit zou zien. Maar dat is totaal irrelevant, het is totaal onbelangrijk. Ik heb maar één principiële taak, en die is gewoon het eindresultaat beoordelen. Het is eigenlijk onmogelijk om vanuit Hilversum, zoals de heer Van der Molen zegt, af te dwingen dat er een andere koers gevaren wordt. Dat moeten we ook helemaal niet willen. Dat is niet aan ons. Ons is slechts één taak: wordt de wet uitgevoerd? In het verleden hadden allerlei Kamerleden kritiek op allerlei programma's et cetera. Dat is allemaal apekool. Het gaat om het grotere verhaal: wordt de wet uitgevoerd of wordt die niet uitgevoerd? Mijn stelling is: de wet wordt niet uitgevoerd. Dat onderbouw ik met een aantal voorbeelden, waarvan ik er net een aantal heb gegeven en nog een aantal zal geven.

De heer Van der Molen (CDA):

Dan begrijp ik inderdaad hoe het kan zijn dat allerlei Kamerleden die hier feitelijk wat voor elkaar gekregen hebben rond de publieke omroep inmiddels vertrokken zijn, als de lijn van de heer Bosma is: ik kan hier twaalf jaar lang staan, alles zeggen wat eraan mankeert, wetende dat het toch nooit anders zal worden en dat er geen enkele mogelijkheid is om dat op te lossen. Ja, dan kun je inderdaad eindeloos met een grijze plaat door blijven gaan. Maar dan zou ik zeggen: belast niet elk debat daarmee. Neem een filmpje op en zend dat zelf uit. Want uiteindelijk krijgt u dus niks voor elkaar. Dat is toch uiteindelijk ook in de kern de kritiek op de PVV: heel goed weten waar het fout zit,

maar geen idee hebben van hoe het dan aangepakt zou moeten worden. Daar ben ik wél geïnteresseerd in.

De heer Martin Bosma (PVV):

Maar wat heeft het CDA dan voor elkaar gekregen al die jaren? Vroeger was het CDA een rechtse partij; toen begreep men dat nog wel een beetje. Maar wat heeft het CDA dan voor elkaar gekregen? Dat heeft toch nooit de grote Titanic die de NPO is kunnen beïnvloeden om te zorgen dat die een pluriform beeld tentoonspreidt? De NPO heeft een eigen koers. Ik vind niet dat het de taak is om op microniveau de NPO, de omroep, te micromanagen. Dat is onze taak niet. Dat moeten we ook niet willen. Dat is meer iets voor Noord-Korea. We moeten gewoon het eindresultaat beoordelen.

De heer Sneller (D66):

Ik geloof dat de heer Van der Molen een gevoelig puntje te pakken had als het gaat om de PVV, want de heer Bosma begint te stotteren, zoals ik hem helemaal niet ken. Maar mijn vraag gaat even over die ene taak die wij hier hebben om te kijken of de wet wordt uitgevoerd. Tegelijkertijd wil de heer Bosma de wet volgens mij juist ook verregaand wijzigen. Ik kan dat niet helemaal met elkaar rijmen. Dan is het dus belangrijk dat de wet zoals die daar voor hem ligt, wordt uitgevoerd. Maar dan stelt de PVV in haar verkiezingsprogramma voor: geen geld naar de omroep. Hoe moeten ze dan die taak nog uitvoeren?

De heer Martin Bosma (PVV):

Nou, dat is heel logisch; de collega beantwoordt het eigenlijk al. Als de wet niet wordt uitgevoerd, moet je stoppen met subsidiëren. Dat geldt voor elke speeltuinvereniging. Als een speeltuinvereniging geld krijgt voor schommels en daar iets heel anders mee doet, dan zegt de gemeente: sorry, je geeft het niet uit aan waar het voor bedoeld is, je overtreedt de subsidievoorwaarden. Dat geldt ook voor het ministerie van Defensie, het geldt voor hele grote projecten en hele kleine projecten en het geldt dus ook voor de omroep. Als je je niet aan de wet houdt, moet gewoon het geld niet meer naar je toe.

De heer Sneller (D66):

Dat is dan gewoon zwaar plichtsverzuim van de PVV, want ...

De heer Martin Bosma (PVV):

Waarom?

De heer Sneller (D66):

... onze taak is om te zorgen dat de wet wordt uitgevoerd. Dat maken we onmogelijk als we het PVV-programma invoeren.

De heer Martin Bosma (PVV):

Nee, de wet wordt niet uitgevoerd. Het is de taak van de omroep om te zorgen dat de wet wordt uitgevoerd en het is de taak van de minister om daarop toe te zien. Ik stel heel simpel vast dat de wet niet wordt uitgevoerd. Ik geef daar tal van voorbeelden van. Ik ben bereid er nog heel veel andere bij te leggen. De wet wordt niet uitgevoerd en dan moet je dus heel simpel redeneren zoals een proper openbaar bestuur doet: de wet wordt niet uitgevoerd, aan de subsidievoorwaarden wordt niet voldaan, dus geen geld meer.

De heer Sneller (D66):

Dan had de heer Van der Molen helemaal gelijk dat er geen enkele concrete oplossing komt. Het wordt alleen door de PVV definitief onmogelijk gemaakt om de wet daadwerkelijk uit te voeren.

De heer Martin Bosma (PVV):

De NPO heeft al sinds 1925 — toen heette hij nog geen NPO — de mogelijkheid om de wet niet uit te voeren. Dat is bijna 100 jaar.

Voorzitter. Ik heb een aantal vragen. Hoeveel klimaatrealisten laat de NPO bijvoorbeeld aan het woord? Hoeveel voorstanders van Zwarte Piet? Hoeveel tegenstanders van de Syrische exodus naar Nederland? Hoeveel voorstanders van Trump? Hoeveel islamcritici? Hoeveel tegenstanders van de EU? Let wel, op al deze onderwerpen kiest Nederland massaal voor het rechtse standpunt. Maar bij de NPO hoor je vooral het politiek correcte geluid. De NPO is de stem van politiek correct Nederland, de kerk van diversiteit en duurzaamheid. Waarom wringt de NPO zich in allerlei bochten teneinde niet-blanken voor de camera te trekken en telt het etnische niet-westerlingen, whatever that may be? Maar waarom hoor je ze bij de NPO nooit over de echte diversiteit, namelijk de aanwezigheid van niet-linkse meningen? Waarom die obsessie voor huidskleur en niet voor inhoud? De Mediawet wijst eerder op diversiteit van meningen dan diversiteit van ras. Ik voorspel dat de minister mij geen antwoord gaat geven. Want als hij dat wel doet, dan zou hij moeten toegeven dat de wet niet wordt uitgevoerd, en dat is zeer ernstig.

Voorzitter. Er is een kritische consument die het NOS Journaal op de voet volgt. Dat is oorlogsverslaggever Arnold Karskens, die zich over de hele wereld heeft laten beschieten. Hij heeft empirisch onderzoek gedaan naar het Journaal en dat reikt veel verder dan de anekdotiek waarmee ik u hedenochtend — het is inmiddels bijna middag — heb mogen vervelen. Zijn conclusie luidt: Nederlandse politieke partijen en presidenten die niet de goedkeuring wegdragen van de NOS-redactie worden unfair behandeld. Karskens doet zelfs aangifte tegen het Journaal.

Voorzitter. Mag ik de minister een recent rapport van de heer Karskens overhandigen?

De voorzitter:

Ik neem aan dat er geen bezwaar tegen bestaat dat dit stuk ter inzage wordt gelegd bij het Centraal Informatiepunt van de Kamer.

(Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.)

De heer Martin Bosma (PVV):

Voorzitter, dank voor uw aandacht.

De voorzitter:

Dank u wel, meneer Bosman.

Dan geef ik tot slot het woord aan de heer Van der Molen namens het CDA.

De heer Van der Molen (CDA):

Dank u wel, voorzitter. Het voelt als laatste spreker, zeker na de heer Bosma, altijd een beetje als zo iemand die dan nog moet komen waar niemand na het diner nog enige trek in heeft. Maar ik zal proberen nog iets te doen en ik zal proberen nog iets te regelen vandaag, want dat leek mij ook nog wel aardig. Maar goed, we zien uiteindelijk bij de stemmingen wel of dat gelukt is.

Voorzitter. De minister heeft ons als Kamer verteld dat hij druk bezig is met een visiebrief over de toekomst van de media. Dat zijn echt grote dingen, dus daar wachten we met elkaar op. Ik wens de minister nog succes met de laatste loodjes, want volgens mij zit het er behoorlijk snel aan te komen. Ik hoop het in ieder geval wel, want wij kijken daar als CDA erg naar uit. Vandaag hebben we een wetsvoorstel tot wijziging van de Mediawet waarin we een paar kleine dingen proberen te regelen, maar het zijn wel heel belangrijke dingen. Dat is een mooie gelegenheid om een paar punten, die feitelijk een probleem veroorzaken of zouden kunnen veroorzaken, vandaag met elkaar in deze Kamer nog wat te fiksen. Dat is ook de reden dat ik samen met de VVD twee amendementen wil indienen. Het eerste amendement is het amendement waarover de heer Aartsen heeft gesproken. Ik zal zijn naam ook maar gewoon een paar keer noemen, dat heeft hij met mijn naam ook gedaan. De heer Aartsen, nogmaals de heer Aartsen, heeft een amendement ingediend dat erop ziet dat politieke partijen geen oneigenlijke invloed kunnen hebben in raden van bestuur van omroepen, iets waarvan de heer Bosma natuurlijk terecht zegt dat je zoveel mogelijk moet proberen de politieke kleur erbuiten te houden. Maar vooral ook om oproepen die andere partijen in dit huis hebben gedaan om zelf een omroep op te richten, de pas af te snijden. Dat lijkt mij een hele verstandige. Ik ben heel benieuwd naar de mening van de minister op dat punt.

Voorzitter. Ik heb daarnaast met de heer Aartsen nog een ander amendement ingediend over een heel praktische zaak. Dat is op zich een klein ding, maar iets wat heel veel vrijwilligers in Nederland die werkzaam zijn bij een lokale omroep vaak met een uitermate beperkt budget, wel parten speelt. Het zou heel mooi zijn als wij daaraan vandaag iets kunnen doen.

De heer Kwint (SP):

Dat tweede amendement, dat u samen met de heer Aartsen hebt ingediend, is volgens mij een uitstekend amendement. Complimenten daarvoor. Maar ik heb een vraag over het eerste amendement. Want in een bijzin zegt de heer Van der Molen: we moeten de politieke kleur zoveel mogelijk buiten de publieke omroep houden. Is dit een voorschot van het CDA op het verschijnen van de Mediabrief? Want volgens mij is de neutraliteit van ons publieke bestel tot nu toe altijd gedefinieerd door de pluriformiteit, namelijk de mogelijkheid om toe te kunnen treden en verschillende meningen aan het woord te laten. Neemt het CDA daar nu afscheid van?

De heer Van der Molen (CDA):

Nee, omdat dat twee verschillende dingen zijn. Er zijn publieke omroepen die een maatschappelijke stroming vertegenwoordigen. Laat me zeggen: de NCRV vertegenwoordigt de protestantse stroming, met al haar opvattingen en maatschappelijke verschijningen. De VARA vertegenwoordigde in het verleden de sociaaldemocratische stroming. Maar dat maakt hen nog niet tot een partij, en het maakt een partij nog niet tot een omroep. Maar het klopt: er is een sociaaldemocratische partij en een christendemocratische partij. De AVRO, die vrij neutraal wilde programmeren en heel vaak feeling had met liberale partijen, doet dat ook. Maar zij staan voor een maatschappelijke stroming, wat we hier in dit huis terugzien. Dat vind ik wel het hele fijne van de publieke omroep, dat dat in een land als Nederland gewoon kan.

De heer Kwint (SP):

Maar waar komt dan die wens vandaan om die maatschappelijke stroming, of die zich nou materialiseerde in een publieke omroep of in een politieke partij, van een stevig schot te voorzien?

De heer Van der Molen (CDA):

Heel simpel: omdat op het moment dat de grens tussen omroep en partij gaat vervagen, we ons op een glijdende schaal bevinden en dat willen we niet. Dat een maatschappelijke stroming via een omroep in het publieke bestel kan uitzenden en dat er tegelijkertijd ook nog een partij is die dezelfde ideeën aanhangt, omdat dat zich in Nederland zo heeft ontwikkeld, vinden wij prima, maar op het moment dat een politieke partij in dit huis een soort spreekbuis voor zichzelf wil organiseren bij de publieke omroep, gaan partij en omroep met elkaar samenvallen en dat is onwenselijk. Daarom zouden we nadere bepalingen in de wet willen stellen.

De heer Kwint (SP):

Dan nog een vraag over de nadere bepalingen. Ik heb daarover al een vraag gesteld aan de heer Aartsen. Wanneer het gaat om het lidmaatschap van beide Kamers, kan ik sowieso dit amendement steunen. Het lijkt mij extreem onwenselijk dat de wetgever zichzelf kaders stelt voor de eigen nevenfuncties. Maar zijn de bestuursfunctie en de dienstbetrekking bij een politieke partij doorslaggevende argumenten waarom men geen bestuursfunctie bij een publieke omroep mag hebben als iemand gewoon bij een partijkantoor werkt en er daar voor zorgt dat iedere dag alle post netjes in de vakjes terechtkomt?

De heer Van der Molen (CDA):

Er werken meer mensen met verschillende functies bij een politieke partij, niet alleen maar mensen die iets essentieels doen als de postbezorging, het ontvangen van mensen of allerlei andere zaken. Dat kan veel breder gaan. Het kan ook gaan om mensen die invloed hebben op het beleid van een bepaalde partij. Ik denk dat u dit onderdeel van het voorstel vooral zo moet zien dat op het moment dat je het niet benoemt er allerlei omwegen te creëren zijn waarbij de facto geen sprake meer is van een vertegenwoordiger van een partij, maar wel van iemand die door een partij wordt betaald die een omroep opricht. Dan moet je even kijken welke mazen je nog zou kunnen wegnemen. Dat is ook de reden waarom deze groep met deze specifieke categorie wordt uitgebreid.

De voorzitter:

Gaat u verder.

De heer Van der Molen (CDA):

Voorzitter. Het CDA vindt het van belang dat lokale omroepen goed kunnen functioneren en dat zij daar ook een toereikend budget voor hebben, zodat er een toereikend media-aanbod is. Maar zoals de minister weet, en zoals we in deze Kamer veel hebben besproken, staan heel veel lokale omroepen onder druk, omdat hun budgetten heel klein zijn en omdat bijvoorbeeld gemeenten geen budgetten overmaken. Eerder heb ik samen met de woordvoerder van de ChristenUnie voorgesteld om gemeenten de verplichting op te leggen om de bijdrage aan lokale omroepen over te maken. Ik zou graag van de minister willen weten wat daarvan de stand van zaken is.

Het amendement dat wij indienen, ziet er met name op dat we proberen om dubbele kosten van signaaldoorgifte tegen te gaan, met name de dubbele kosten die kabelgigant Ziggo in rekening brengt bij lokale omroepen. Die rekent voor één keer doorgifte, via een aantal tussenstappen, elke keer dubbele kosten. Wij vinden het niet acceptabel dat een lokale omroep met een heel beperkt budget dubbel zoveel moet uitgeven voor het simpele feit om een programma bij iemand op het beeldscherm te tonen. We hebben daar in de Kamer ook een motie over aangenomen. Wij hebben echt de stellige indruk dat er geen beweging zit in de discussie tussen de enorme Goliath en de kleine David, de lokale omroepen, om hen tegemoet te komen. Dan is het onze taak als wetgever om het in de wet zo te regelen dat we die dubbele kosten wegnemen. Dat proberen we op een technische manier in de wet neer te zetten, maar wel zo dat iedereen begrijpt wat we ermee willen, namelijk het tegengaan van dubbele kosten voor lokale omroepen, die draaien op vrijwilligers en die een klein budget hebben. Ik ben heel benieuwd of de minister dat specifieke voorstel kan steunen.

Voorzitter. Dan kom ik bij de wijzigingen van de kant van de regering. Het CDA begrijpt de keuze voor de aanscherping van de procedure voor de instemming van de minister met een nieuw of significant gewijzigd aanbodkanaal. Via bijvoorbeeld een markteffectenanalyse door de ACM kunnen mogelijke effecten op de markt beter worden beoordeeld. Als de nieuwe dienst eenmaal is geïntroduceerd en zich ontwikkelt, kan de minister dan aangeven welke mogelijkheden er bestaan om nogmaals te bezien of het niet alsnog leidt tot ongewenste verstoring van de marktordening? Het CDA vraagt zich bij de aanscherping verder af of belanghebbenden een extra moment krijgen voor het naar voren brengen van zienswijzen. Kan de minister aangeven op welke wijze het voorstel ruimte laat voor wederhoor, bijvoorbeeld wanneer de NPO of de omroepen iets zouden willen inbrengen? En kan de minister nog eens toelichten waarom hij ervoor kiest om de aanscherping met ingang van dit wetsvoorstel in te laten gaan en niet pas vanaf de nieuwe concessieperiode?

Het CDA kan zich ook vinden in het voorstel voor modernisering van de procedures voor de benoemingen voor raden van toezicht en besturen. Het CDA wil hierbij nogmaals het grote belang benadrukken van de onafhankelijkheid van het Commissariaat ten opzichte van de politiek bij het benoemen, herbenoemen en ontslaan van leden van het Commissariaat. De minister stelt voor om de onafhankelijkheid van het Commissariaat ten opzichte van de minister extra te benadrukken. Hij schetst in de memorie van toelichting hoe hij dat voor zich ziet. Kan de minister bevestigen dat deze invulling ervoor zorgt dat zich geen ongewenste bemoeienis kan voordoen bij het benoemen, herbenoemen en ontslaan van leden van het Commissariaat?

Voorzitter. Dan kom ik bij de ontheffing van het ondertitelingsvereiste. Dat is belangrijk voor mensen die niet kunnen horen en het via ondertiteling toch mee willen krijgen. Het Commissariaat kan voor een publieke mediadienst in bijzondere gevallen geheel of gedeeltelijk ontheffing verlenen van het percentage van het ondertitelingsvereiste. Dit kan het Commissariaat echter niet doen voor commerciële mediadiensten. De regering stelt in het wetsvoorstel voor om dat gelijk te trekken, zodat het Commissariaat ook een ontheffing kan verlenen voor commerciële mediadiensten. Het CDA vindt pluriformiteit van het media-aanbod en oog voor ondernemingen die zelf ook produceren van belang, maar hetzelfde geldt voor zo veel mogelijk toegankelijkheid creëren van het media-aanbod. Het CDA kan zich daarom alleen in enkele bijzondere gevallen een gehele of gedeeltelijke ontheffing voorstellen, bijvoorbeeld in de opstartfase van een mediadienst, maar niet voor eeuwig. Is de minister het met het CDA eens dat er kritisch met deze mogelijkheid moet worden omgegaan en dat slechts in enkele gevallen een ontheffing te rechtvaardigen is? De minister geeft verder aan dat het Commissariaat voorwaarden kan verbinden aan en criteria kan opstellen voor de gegeven ontheffing. Is de minister bereid om het Commissariaat mee te geven dat het belang van toegankelijkheid zeer goed moet worden meegewogen bij het opstellen van deze voorwaarden en criteria? De Kamer heeft vorig jaar een motie aangenomen die de regering verzoekt om samen met de doelgroep en de NPO een stappenplan te maken om relevante programma's, zoals wat ons betreft nationale evenementen, met de dodenherdenking op 4 mei voorop, ook voor mensen met een audiovisuele beperking toegankelijk te maken. GroenLinks sprak daar ook al over. Daarbij heb ik de concrete vraag of de dodenherdenking op 4 mei op die manier al toegankelijk zal zijn voor mensen die de dodenherdenking via de tv willen volgen.

Voorzitter, dan het laatste punt. In de huidige Mediawet is opgenomen dat op een televisieprogrammakanal het programma-aanbod voor ten minste 50% van de duur bestaat uit Europese producties in de zin van artikel 1 van de Europese richtlijn. In bijzondere gevallen kan het Commissariaat een commerciële media-instelling tijdelijk gedeeltelijke ontheffing van dat vereiste verlenen. Dat heeft impact op de Europese en ook de Nederlandse markten van aanbod van Nederlandse media. De regering geeft hierbij aan dat er in de huidige praktijk commerciële televisiekanalen zijn die structureel het percentage van 50% niet halen. Om de Nederlandse markt ook voor commerciële aanbieders van nichekanalen toegankelijk te houden, stelt de regering daarom voor om het ook mogelijk te maken om in bijzondere gevallen een structurele ontheffing van die regel van 50% Europese producties te verlenen. Kan de minister aangeven in welke mate dit de pluriformiteit van het media-aanbod en het vestigingsklimaat van ons land ten goede kan komen? Kan de minister aangeven welke voorwaarden en criteria hierbij gaan gelden? En wordt hierbij ook goed meegewogen of het nichekanaal echt toegevoegde waarde meebrengt om een structurele ontheffing te rechtvaardigen? Zal er geen structurele ontheffing worden verleend indien er geen toegevoegde waarde is aangetoond?

Voorzitter, dat waren onze vragen. We zijn erg benieuwd naar de antwoorden van de minister.

De voorzitter:

Dank u wel, meneer Van der Molen. Hiermee zijn we aan het einde gekomen van de eerste termijn van de kant van de Kamer.

De algemene beraadslaging wordt geschorst.

De voorzitter:

Ik schors de vergadering voor een halfuur, tot ongeveer 12.40 uur. Dan gaan we eerst de regeling doen en daarna krijgt de minister de gelegenheid om op de vragen en de amendementen te reageren.

De vergadering wordt van 12.07 uur tot 12.40 uur geschorst.

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van:

- het wetsvoorstel Wijziging van de Mediawet 2008 in verband met aanscherping van de nieuwdienstenprocedure, modernisering van procedures voor de benoeming van raden van toezicht en besturen, modernisering van het bestuur en verduidelijking van de positie van de Ster, alsmede technische verbeteringen onder meer in verband met taken van het Commissariaat voor de Media (35042).

De voorzitter:

Ik geef het woord aan de minister.

De algemene beraadslaging wordt hervat.

Minister Slob:

Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Ik dank ook de Kamer voor de schriftelijke inbreng bij deze wet en voor de bijdrage in eerste termijn. Het is inderdaad een variawet. Dat lijkt haast uitlokking, want daar valt veel onder, maar dit was in zekere zin redelijk overzichtelijk. In de vorige kabinetsperiode en nog in de demissionaire tijd van dat kabinet zijn er aantal toezeggingen gedaan in de richting van zowel de Eerste Kamer als de Tweede Kamer. Daar is ook over gerapporteerd. Er is ook gerapporteerd over uitwerkingen naar aanleiding van onderzoeken die hebben plaatsgevonden. Er zijn commissies aan het werk gegaan. Toen is de toezegging gedaan dat deze zaken in wetgeving verder zouden worden verwerkt. Dat is deze wet geworden. Die ligt nu voor. In zekere zin was er niets nieuws onder de zon voor u, omdat dit allemaal al toezeggingen in uw richting waren, die nu dan wel beoordeeld moesten worden op de wijze waarop ze in de wet terecht zijn gekomen.

Voorzitter. In mijn beantwoording volg ik de volgorde zoals die in de wet is aangebracht. Dus ik zal in eerste instantie ingaan op de vragen die zijn gesteld over de nieuwwedenstenprocedure. Daarna zal ik ingaan op vragen bij de modernisering van de benoemingsprocedure. Dan kom ik op de verduidelijking van de positie van de Ster. En tot slot is er blok 4. In de wet heet het "technische wijzigingen", maar hier noem ik het even "diversen". In dit blok ga ik in op alle vragen die verder nog zijn gesteld, hetzij vragen over de technische wijzigingen van het onderdeel, hetzij andere vragen die hieraan toe zijn gevoegd, over zaken die in ieder geval niet door ons zijn voorgesteld om in de wet te regelen.

Voordat ik eraan begin, heb ik nog één opmerking over hoe dit zich verhoudt tot de visiebrief. Ik begrijp het ongeduld van de Kamer. Het is zo'n boeiend proces dat ik het nog even iets langer laat duren, omdat ik het ook zorgvuldig wil doen. Maar mijn voornemen is wel om ervoor te zorgen dat u de brief gaat krijgen. Ik denk dat het deze maand misschien niet helemaal gaat lukken, maar dan moet het toch echt volgende maand zijn. U heeft er zelf natuurlijk voor gekozen om nu toch al de variawet op de agenda te zetten. Als u ons naar de Kamer roept, dan komen wij natuurlijk ook als bewindspersonen. Dit is echt een afwikkeling van lopende zaken. Nogmaals, ik snap de belangstelling voor de visiebrief. Op basis van de visiebrief zullen we natuurlijk ook moeten bezien welke zaken eventueel in een volgende wet verder geregeld moeten worden.

De heer Van der Molen vroeg heel duidelijk: moet het echt nu? Ik geloof dat de heer Sneller zei: eindelijk ligt het er. Kortom, als we dit nu gewoon kunnen regelen, kan het ook gewoon ingaan. Dan hoeven we niet nog eens een keer te wachten tot de start van een nieuwe concessieperiode, want die start dan 1 januari 2021, en dat is toch nog behoorlijk ver weg. Dus we proberen dit gewoon zo te regelen.

Voorzitter. Dan de nieuwdienstenprocedure. De hele discussie daarover startte eigenlijk in 2014. Ik kan zelfs de fractie aanwijzen die ermee begonnen is. Dat was de D66-fractie. Die zei: hoe verhoudt de goedkeuring van aanbodkanalen in Nederland zich met wat er in de rest van Europa gebeurt? We kennen ook de Europese belangstelling van D66. Op basis daarvan is toegezegd dat we een vergelijkend onderzoek gaan doen. U heeft ook de resultaten van dat onderzoek gekregen. In principe was het best wel goed geregeld, maar er waren nog echt wel een aantal aanpassingen mogelijk. Uiteindelijk is ook afgesproken dat ze in de wetgeving geregeld zouden worden. Het aantal aanpassingen is eigenlijk heel overzichtelijk. We hebben de procedure wat duidelijker omschreven, want in de wet was het toch iets minder goed terug te vinden. We hebben het dus meer verduidelijkt. Dat is een uitbreiding geworden van artikel 2.21 van de Mediawet 2008.

Er is afgesproken om een markteffectanalyse door de ACM te laten plaatsvinden. Er is overigens breed draagvlak voor de keuze voor ACM. Deze partij is natuurlijk gerespecteerd om de werkzaamheden die zij doet. Ook in overleg met de ACM is ervoor gekozen dat zij een analyse maakt. De heer Aartsen zei: waarom geen advies? We moeten er ook niet helemaal een woordenspelletje van maken. De ACM heeft gewoon bevoegdheden, mogelijkheden en instrumenten, ook om informatie goed op te halen en — dat is hun kwaliteit — om hele scherpe analyses te maken. Die analyses worden betrokken bij het uiteindelijke oordeel dat gegeven moet worden. Je kunt een wat theoretische discussie krijgen als de analyse duidelijk maakt dat er sprake is van marktverstoring. Is dat dan wel of niet een advies? Dan is het gewoon heel erg scherp en duidelijk. We hebben in de procedure geregeld dat het uiteindelijk de bewindspersoon is die op basis van ook andere zienswijzes die zijn ingediend, tot een beslissing moet komen. Wij denken dat we met deze gang van zaken en met deze manier om de ACM in positie te brengen een extra toegevoegde waarde geven aan de procedure. Het is uiteraard de bedoeling om het niet langer te laten duren dan noodzakelijk. De heer Sneller vroeg of het allemaal niet heel erg lang gaat duren. Die zes maanden zijn volgens ons in het totale proces de uiterlijke termijn. Het kan natuurlijk ook sneller, maar dat hangt af van de zienswijzes die gegeven moeten worden. We gaan er echt van uit dat dit op een goede manier kan.

We willen het nu niet verder gaan verzwaren. De heer Van der Molen vroeg of niet ook nog een zienswijze gegeven kan worden op de zienswijzes. Als we dat ook allemaal wettelijk gaan regelen, dan wordt het echt ... De volgende gaat dan namelijk zeggen: dan willen wij daar ook weer een zienswijze op geven. Wij denken dat we het nu echt afdoende geregeld hebben. Op het moment dat er op een ontwerpbesluit en een definitief besluit wordt afgekoerst, staat het partijen natuurlijk altijd vrij om, conform de procedure die wij nu wat uitgebreid hebben, daar een zienswijze op te geven. Maar dat gaan we niet nadrukkelijk in de wet opnemen als een extra verzwaring van de procedure. De partijen die de heer Van der Molen noemt, zijn juist de partijen die vanaf het allereerste begin in de lead zijn en die op allerlei manieren duidelijk kunnen maken — dat doen ze ook vaak — hoe ze in dit onderwerp staan.

Dit is de reden waarom we het zo geregeld hebben. De heer Kwint vroeg of dit allemaal wel nodig is.

De voorzitter:

Voordat u verdergaat, heeft de heer Van der Molen een vraag.

De heer Van der Molen (CDA):

Ik vraag de minister of ik hem goed versta. Er is dus ook nadat er een besluit ligt een mogelijkheid voor betrokkenen om in zekere zin nog bezwaar aan te tekenen, maar de minister overweegt niet om dat recht in formele zin in de wet op te nemen. Is dat wat de minister aangeeft? In de praktijk kan het, maar we schrijven het niet op.

Minister Slob:

Juridisch zit er natuurlijk een bepaalde interpretatie vast aan het woord "bezwaar". Nee, ze hebben de mogelijkheden gekregen om met voorstellen te komen. Ze hebben de mogelijkheden om dat te onderbouwen. Daarmee zetten wij de ACM aan het werk. Zij moet een markteffectanalyse maken. Dan is er een mogelijkheid voor derden — die mogelijkheid is er nu pas vanaf het moment dat er een ontwerpbesluit ligt — om in een vroeg stadium hun zienswijze bekend te maken. Alles afwegende zal dat leiden tot een oordeel van de bewindspersoon. Als de zienswijzes van derden publiek worden, zijn er natuurlijk altijd mogelijkheden voor anderen om daarop te reageren, maar dat gaan we niet formeel in de wet regelen. De partijen die u noemt, zijn vanaf het begin in de lead. Dat zijn ook de partijen die ons altijd heel erg goed weten te vinden, niet alleen u, maar ook mij. Soms worden we ook beiden bediend. We zijn er totaal niet bezorgd over dat datgene wat zij vinden ons niet zal bereiken.

De heer Van der Molen (CDA):

Nog even dat verschil. Op het moment dat er een advies ligt, kan iedereen er wat van vinden. Dan zouden wij er zelfs nog wat van kunnen vinden, als dat op onze weg zou liggen. Het gaat mij erom of men er nog iets van kan vinden voordat de minister een knoop doorhakt.

Minister Slob:

Men mag altijd zijn zienswijze geven. Iets anders is om in de procedure wettelijk te regelen dat er zienswijzes kunnen worden ingediend op zienswijzes die er al liggen. In dat geval zou de andere partij zeggen: daar willen wij ook onze zienswijze op geven. En dan komen we natuurlijk echt ... Nou ja, die zes maanden worden dan al snel verdubbeld. Er is altijd de mogelijkheid om op dingen te reageren, maar dit is wat wij formeel wettelijk regelen. Er zal op moeten worden toegezien dat dat op een ordentelijke wijze gebeurt.

Voorzitter. De wijze waarop nu wordt gekeken naar aanbodkanalen is in de wet vastgelegd, inclusief de positie van de bewindspersoon daarin. Omdat het hele proces vaak zo zorgvuldig plaatsvindt, met duidelijke adviezen — dat gaan we nu nog wat aanscherpen — is er in de praktijk ook niet vaak echt een hele grote discussie. Het is één keer voorgekomen — dat voorbeeld is hier ook langsgedaan — dat een aanbodkanaal niet doorgedaan is. Maar daar hebben we gewoon een hele ordentelijke manier voor. Dat wordt dan natuurlijk ook altijd met de Kamer gecommuniceerd. Mevrouw Van den Hul vroeg op wat voor basis zo'n oordeel plaatsvindt. Nogmaals, het is nu één keer voorgekomen dat een aanvraag niet is goedgekeurd, in een procedure die al sinds 2010 bestaat. Daarbij is het altijd van

belang dat we kijken of de publieke waarde van een aanbodkanaal op een transparante manier — ik zoek even naar de goede termen; dat luistert altijd nauw bij dit soort dingen — afgewogen kan worden tegen de effecten van het kanaal op de markt. Als de publieke waarde en de bijdrage aan de publieke mediaopdracht van aanbodkanalen die door de publieke omroep zouden worden gelanceerd, als onvoldoende worden beschouwd, kan er een streep doorheen gezet worden. Dat heeft dus één keer plaatsgevonden bij NPO FunX Turipop, die ook al in de eerste termijn door de Kamer werd genoemd.

De heer Aartsen (VVD):

Ik heb toch nog een vraag over die aanbodkanalen. De minister beschrijft correct hoe de dienstenprocedure nu werkt en hoe die in de toekomst zal werken. Maar het kan natuurlijk zo zijn dat een nieuwe dienst, of een nieuw aanbodkanaal, dat gecreëerd wordt, op dit moment een hele kleine wijziging is en geen enkel marktversturend effect heeft, maar dat dat op het moment dat het vier of vijf jaar draait, in één keer wél het geval is. Is de minister dan ook bereid om die aanbodkanalen geregeld tegen het licht te houden met de criteria zoals we die vandaag aanscherpen?

Minister Slob:

Dat was ook een vraag van de heer Van der Molen, volgens mij. Dat is al in de wet geregeld. Inderdaad, het gaat om een nieuwdienstenprocedure. Daarbij gaat het dus om een nieuw aanbod. Maar er is altijd, ook tussentijds, als iets al goedgekeurd is, de mogelijkheid om een verzoek in te dienen om daar gericht naar te kijken. Er wordt uiteraard gekeken of er wel goedkeuring is gegeven voor het aanbodkanaal waar dan even de vinger bij gelegd wordt en of dat aanbodkanaal nog voldoet aan de criteria op basis waarvan men ooit toestemming heeft gekregen. Dat hebben we dus in de wet al geregeld. Die mogelijkheid is er gewoon.

Voorzitter. Ik ga naar de benoemingsprocedures. Daar zijn veel vragen over gesteld, interessante vragen ook.

De voorzitter:

Voordat u daarmee begint ... Het eerste deel is voorbij?

Minister Slob:

Dit was het eerste blok, ja.

De voorzitter:

Dan de heer Van der Molen of de heer Kwint? U trok bijna een sprint.

De heer Van der Molen (CDA):

Na een sprint spreekt de heer Kwint.

De heer Kwint (SP):

In dat geval ... Ik had een vraag gesteld over de procedure rondom de ACM. Waarom wordt derde partijen, marktpartijen, nu al, voordat de ACM onderzoek gaat doen, gevraagd om input te leveren? Nu is het zo dat derde partijen u mogen adviseren. U heeft een rapport erbij van het Commissariaat voor de Media, zeg ik uit mijn hoofd, en de Raad voor Cultuur; ik moet het goed zeggen, het gaat om het commissariaat en de raad, niet om de ACM. Waarom zouden deze partijen dan nog eerder in het proces al informatie mogen aanleveren en daarbij hun eigen zienswijze mogen geven, terwijl het uiteindelijk toch bij u terecht komt? Waarom is voor die wijziging gekozen?

Minister Slob:

Om twee redenen. De eerste is misschien een beetje plat, maar het is met u afgesproken dat we dat zo zouden gaan doen. Deze discussie is gevoerd en de toenmalige bewindspersoon is met een opdracht weggegaan om dit ook in de wet te regelen. De tweede is dat het redelijk is om partijen die een belang hebben in dit grotere geheel de mogelijkheid te geven om voordat er al een ontwerpbesluit ligt hun zienswijze te geven, zodat degene die uiteindelijk het oordeel moet geven dat kan betrekken bij zijn oordeel. Natuurlijk kan het een theoretische kwestie zijn: zal dat dan ook echt verschil gaan uitmaken? Dat weten we niet. Maar in de volgordelijkheid van de gang van zaken en ook recht doend aan de verschillende partijen en hun posities, heeft u ooit als Kamer gezegd dat u dat redelijk vond. Als huidige bewindspersoon vind ik dat ook en neem ik dat over. Dat is ook de reden dat ik dit nu heb voorgesteld.

De heer Kwint (SP):

Het hele idee van een ontwerpbesluit is toch dat het voorlopig is, dat het voorligt en dat partijen er dan op kunnen reageren. Dan is het toch onlogisch om in het voortraject van een ontwerpbesluit alweer mensen erbij te betrekken in plaats van ze gewoon te laten reageren op dat ontwerpbesluit. Leidt dit er dan niet toe dat commerciële partijen al in een heel vroeg stadium heel uitgebreide mogelijkheden krijgen om op allerlei manieren het publieke belang van de publieke omroep te bekritisieren dan wel onder vuur te nemen?

Minister Slob:

Nee, zij krijgen dezelfde mogelijkheid die ze hebben, alleen in een wat eerder stadium. Het wordt dus niet vergroot of iets dergelijks. Het enige is dat ze nu niet hoeven te reageren op een ontwerpbesluit, maar dat ze sec hun oordeel geven over wat ze op zich af zien komen. Als ze gaan reageren, zal dat waarschijnlijk betekenen dat ze dat marktverstoring vinden. Uiteindelijk is het, met de ACM-analyse erbij en met andere adviezen, aan de bewindspersoon om daar uiteindelijk een oordeel over te geven. Dan heeft hij het hele pakket gelijk in een keer op tafel liggen, dus hopelijk is het dan ook direct klaar.

De heer Van der Molen (CDA):

Het lijkt mij een hele lastige taak om af te wegen welk kanaal je wel en niet toestaat. FunX Turkpop mocht niet, maar we hebben wel FunX Arab bijvoorbeeld. Dus waar daar dan het verschil in zit, lijkt mij een lastige afweging. Ik wil nog even terugkomen op het onderdeel dat een kanaal al in werking is getreden en dat het daarna marktverstoring zou kunnen zijn. Als ik de minister goed heb begrepen, heeft hij aangegeven dat er dan getoetst kan worden of er inderdaad ooit toestemming is geweest. Dat lijkt me het allereerste. Het tweede is of men nog aan al die randvoorwaarden voldoet. Maar dat zegt er niet per definitie iets over of iets marktverstoring is geworden. Je kunt nog prima aan de vooraf gestelde regels voldoen, maar dan nog kan het marktverstoring zijn gedurende een proces. Hoe zou de minister daar dan mee om willen gaan binnen de context die de wet nu biedt?

Minister Slob:

We hebben aan het begin aangegeven dat er dan ook wordt gekeken naar de markteffecten. Daar wordt een analyse op gemaakt met betrekking tot de lancering van zo'n aanbodkanaal en anderen kunnen hun zienswijze daarop geven. Op het moment dat er vragen worden gesteld over een aanbodkanaal dat ooit een keer is toegelaten, is er een wettelijke mogelijkheid om het Commissariaat te vragen om daar verder naar te kijken. Dan moeten de schijnwerpers weer even goed op zo'n aanbodkanaal worden gezet. Er moet dan worden gekeken of het echt een publieke waarde heeft en in een goede verhouding staat tot wat er commercieel wordt aangeboden. Dat is niet helemaal met een schaarstje te knippen, maar de ruimte, de mogelijkheden zitten gewoon de wet.

De heer Van der Molen (CDA):

Nogmaals om even het goede begrip te hebben en te kijken of er nog wat meer noodzakelijk is. Als ik de minister goed begrijp, geeft hij nu het volgende aan. Als er toestemming is gegeven voor een nieuw aanbod en als na een aantal jaren zou blijken dat het toch marktverstoring is, bijvoorbeeld omdat er eerst geen commerciële initiatieven waren, er een publieke taak lag die is ingenomen en de markt zich zo heeft ontwikkeld dat ook anderen toch een aanbod zouden kunnen doen, kan er in zo'n geval opnieuw gekeken worden of zo'n kanaal nog toegestaan zou moeten worden.

Minister Slob:

Ik heb net aangegeven dat er natuurlijk moet worden gekeken naar de maatschappelijke waarde van zo'n kanaal, ook als dat in publieke handen is. Je zult breed moeten kijken naar de klacht die wordt ingediend met betrekking tot een al toegestaan aanbodkanaal. Daarna zal er opnieuw geoordeeld moeten worden of men wel of niet past in het rijtje van aanbodkanalen die vanuit de publieke sector worden gelanceerd en in stand worden gehouden. Dat vraagt om een brede afweging en dat moet natuurlijk ook zorgvuldig gebeuren.

Mevrouw Van den Hul (PvdA):

Nog even over die verzwaarde dienstentoets. De NPO en het College van Omroepen hebben hun zorgen geuit over die verzwaaring. Zij zeggen: die leidt tot meer bureaucratie en tot meer regeldruk, en uiteindelijk zal dat ons minder wendbaar maken. Herkent de minister deze zorgen van de NPO en het College van Omroepen?

Minister Slob:

Ik herken die zorgen, want die hebben ze op een aantal momenten geuit, naar ik begrijp ook in uw richting. We proberen de termijnen sowieso zo kort mogelijk te houden. Daar heb ik net in de richting van de heer Sneller ook antwoord op gegeven. Het tweede is dat er altijd ruimte blijft voor experimenten. Die experimenten zijn niet belast met hele zware procedures, dus die wendbaarheid en die mogelijkheden zijn er. Als men denkt iets te hebben wat een duidelijke toegevoegde waarde heeft ten aanzien van wat er al is en men dat graag zou willen doen, dan kan dat in de sfeer van een experiment. Dus in dat opzicht denken wij niet dat de wendbaarheid nu opeens heel erg beperkt wordt.

Mevrouw Van den Hul (PvdA):

Ik hoor aan het geluid op de publieke tribune dat wij inmiddels werken aan onze kijkcijfers onder de jongste doelgroep. Wat leuk! Van harte welkom.

Een vraag die zij ook stellen is: wat is de overweging om die invoering vooruit te laten lopen op de visie op het nieuwe bestel?

Minister Slob:

Dit is al een toezegging van een paar jaar geleden. Ik heb zelfs aangegeven wanneer het ooit begonnen is. Dan gaan we nog wat verder terug in de tijd. Er is goed onderzoek naar gedaan. Dat is ook gedeeld met u. Er zijn afspraken gemaakt om het in wetgeving vast te leggen. Ik hoef hier bij wijze van spreken ook helemaal niets mee, in die zin dat dit een hele goede verdere aanscherping of aanvulling van de wet is. Als we dit in werking kunnen laten treden, dan liever gisteren dan morgen. Maar gisteren gaat niet meer, dus als we morgen kunnen halen — dat moet u niet letterlijk opvatten — dan willen we dat nu regelen.

Voorzitter. Er zijn veel vragen gesteld over de benoemingsprocedures. Dit onderwerp heeft ook een behoorlijk verleden. Er zijn toezeggingen aan de Kamer gedaan en er zijn onderzoeken gedaan, onder andere door de commissie-Brakman. U heeft zelf in maart 2017, alweer twee jaar geleden, een afschrift gekregen van een toezegging die aan de Eerste Kamer was gedaan om de uitkomsten van dat onderzoek aan hen te geven, met daarbij een beleidsreactie. U heeft daar destijds ook over gesproken. Dit is een onderwerp waar al heel veel over gewisseld is. We vonden het echt belangrijk dat de politiek nog wat verder op afstand werd gezet dan al in de laatste wetswijziging was geregeld. Op die wijze zijn wij aan het werk gegaan om ervoor te zorgen dat dat in de wet geborgd zou gaan worden. Dat hebben we heel precies gedaan, want u heeft gezien dat we heel gericht hebben gekeken of het om de NPO, de RPO of de NTR ging, tot en met het stifo aan toe. Wij denken dat we

de voorstellen die we hier doen, de politieke bemoeienis, om maar even de woorden van de heer Van der Molen te gebruiken, op een goede manier hebben teruggebracht, waar dat mogelijk is. Ik kom zo nog even apart terug op het amendement van de heer Sneller, want hij heeft nog een extra wens in dat opzicht. Ik denk dat dit een goede zaak is. Ik kan nu al melden dat er al heel vaak in de geest van deze nieuwe wet wordt gehandeld. Men houdt daar dus al rekening mee, omdat men heel erg goed beseft dat dit nauw luistert.

In zijn amendement op stuk nr. 10 geeft de heer Sneller aan dat er bij het Commissariaat voor de Media nog een plekje zit waar een bewindspersoon iets zou kunnen doen, namelijk het schorsen of vernietigen van besluiten. Dat klopt. Dat hebben we laten staan. Waarom? U maakt vergelijkingen met andere instanties en instituten, waar de politiek helemaal uit verdwenen is. We hebben het hier wel over media. Er blijft altijd nog een stelselverantwoordelijkheid, ook voor een bewindspersoon, een algehele stelselverantwoordelijkheid. Dit is eigenlijk een soort ventieltje, zoals ik het noem. Eventueel, als het echt nodig is, kan er toch nog opgetreden worden. Om u gerust te stellen: het is een hele theoretische discussie. Het is vijftien jaar geleden voor de laatste keer toegepast door toenmalig staatssecretaris mevrouw Van der Laan, een partijgenoot van de heer Sneller, die toen een bepaald besluit heeft opgeschort om nog even wat meer tijd te hebben om allerlei kritiek die er kwam, nog even in proporties te kunnen wegen tot er een uiteindelijk oordeel gegeven werd. Het is dus een beetje een theoretische discussie. Ik snap uw houding daarbij wel, maar wij vinden het niet nodig om dit kleine ventieltje dat in de wet zit, weg te halen. Wie weet is het helemaal nooit nodig om het aan de orde te stellen, maar vanwege die algehele stelselverantwoordelijkheid kan het ook geen kwaad.

De heer Sneller (D66):

Zoals Hans Teeuwen zou zeggen: maar stel nou dat het niet theoretisch is ... Volgens mij moeten we het niet vanwege het verleden doen of omdat ik deze minister wantrouw, maar omdat we het stelsel zo willen inrichten dat de politiek weinig invloed heeft op het Commissariaat voor de Media. We moeten het juist voor eventuele opvolgers van deze minister goed regelen. Is het dan niet nodig om dat ventiel gewoon te verwijderen?

Minister Slob:

Ik heb het woord "wantrouwen" niet in de mond genomen, want ik had ook niet de indruk dat dat erachter zat. Het gaat niet om wantrouwen tegen de persoon die op dat moment de verantwoordelijkheid draagt om gebruik te maken van die bevoegdheid. Het gaat er meer om of het erg is dat er nog zo'n klein ventiel in de wet zit op het moment dat je in die bevoegdheid ook een stelselverantwoordelijkheid draagt. Dat is voor ons de reden om te zeggen dat wij vanuit die redenering wel kunnen rechtvaardigen dat dit ventiel er nog in blijft zitten. Min of meer ter geruststelling van mensen die zich afvragen of daar dan te willekeurig gebruik van gemaakt gaat worden, merk ik op dat het in het verleden één keer gebeurd is. Ik hoop ook dat het helemaal niet nodig is, maar als je het weghaalt, heb je het ook niet als het misschien wel nodig zal zijn.

De heer Sneller (D66):

Even afpellend: ook ik hoop dat het nooit nodig is, maar hopen dat het nooit nodig is, is niet echt een basis om het stelsel daarop in te richten. Dat ventiel is er toevallig omdat het in het verleden heel terughoudend gebruikt is, ook door deze minister, maar vanuit de wet en de stelselverantwoordelijkheid om dit stelsel goed in te richten, spreekt geen enkele garantie dat dit door een opvolger van deze minister niet minder prudent zal worden gebruikt.

Minister Slob:

Het is in het kader van de stelselverantwoordelijkheid die een bewindspersoon draagt, niet onredelijk dat een dergelijk ventiel in de wet zit. Uiteindelijk is het ook altijd de Kamer die daarover oordeelt. U heeft een amendement voorgelegd. Ik ontraad dat amendement, maar het is natuurlijk uiteindelijk aan de Kamer om zich daarover uit te spreken. Als dat amendement wordt aangenomen, zullen we dat dus uiteraard uitvoeren. Of u het nou wel of niet opportuun vindt dat zo'n ventiel — zo noem ik het toch maar even; het is natuurlijk geen juridische term — in de wet aanwezig is, wij zien vanwege die stelselverantwoordelijkheid geen reden om het te schrappen.

De heer Sneller (D66):

Ten slotte. De minister van Financiën heeft een stelselverantwoordelijkheid voor het financieel stelsel. Toch geldt voor de AFM en DNB niet hetzelfde ventiel, zoals deze minister het noemt. Ik kan dus niet helemaal rijmen waarom voor die stelselverantwoordelijkheid deze bevoegdheid om toezichthoudersbesluiten te vernietigen, nodig is.

Minister Slob:

Ik denk niet dat je alle stelsels een-op-een zo met elkaar kunt vergelijken. Dit is een verantwoordelijkheid voor het mediastelsel in de breedte. De politiek is daarbij al op veel fronten echt op grote afstand gezet. Daar is een bewuste keuze in gemaakt. Maar het gaat nog steeds wel om heel veel publiek geld. Je moet je ook verantwoorden voor de wijze waarop dat besteed wordt. Als er vragen zijn, wordt een bewindspersoon uiteindelijk ook naar de Kamer geroepen om zich daarvoor te verantwoorden. Als je dan echt helemaal niets in handen hebt op het moment waarop je iets zelf echt niet redelijk vindt en waarop je vindt dat er reden is om in te grijpen, dan ben je ook een beetje een tandeloze tijger. Dat is niet altijd plezierig op momenten waarop je wel graag even zou willen doorbijten, maar uiteindelijk is het ook nog eens de Kamer die daar weer een oordeel over geeft. U bent daar zelf gewoon bij en u kunt een bewindspersoon ook ter verantwoording roepen als u vindt dat het niet redelijk is.

De voorzitter:

Even voor de duidelijkheid: het amendement op stuk nr. 10 van de heer Sneller ontraadt u.

Minister Slob:

Dat ontraad ik inderdaad.

Voorzitter. Dan zijn er veel vragen gesteld over de politiek en de media en de rol die de politiek in de media zou mogen hebben. Laat ik het maar doen aan de hand van het amendement dat op stuk nr. 11 is ingediend door de leden Aartsen en Van der Molen. Dit amendement is natuurlijk niet bedoeld om ervoor te zorgen dat een politieke partij niet een omroep zou kunnen oprichten. Onze Mediawet is in dat opzicht al voldoende toegerust om te voorkomen dat dit soort dingen zouden gaan gebeuren. Maar de invloed van politiek kan natuurlijk ook op andere manieren plaatsvinden. Als je lid bent kun je inderdaad zelfs in een uitvoerende verantwoordelijkheid komen, zoals de raad van bestuur, de raad van toezicht, ledenraden of wat er verder nog allemaal is. Daar slaat dit amendement met name op.

We hebben voor de NPO, de NTR en de NOS inderdaad geregeld dat mensen niet zomaar in zo'n verantwoordelijkheid kunnen komen als ze lid zijn van een van beide Kamers. Daar was namelijk een vraag over. De heer Aartsen en de heer Van der Molen zeggen nu dat ze dit ook voor de omroepverenigingen willen gaan regelen. Dat is de strekking van het eerste deel van dit amendement.

Het tweede deel van het amendement gaat nog iets verder. Wat u daar vraagt, hebben we niet geregeld bij de NPO, de NOS en de NTR. Dat was ook een van de gestelde vragen. U wil het ook "als er een bestuursfunctie of een dienstbetrekking bij een politieke partij is, voor zover de bestuursfunctie of dienstbetrekking op landelijk niveau wordt uitgeoefend". U zegt in feite dat alleen maar het feit dat het Eerste of Tweede Kamerleden zouden zijn niet voldoende is. U vindt ook dat mensen die daar dicht omheen politiek actief zijn voor een politieke partij, ook uitgesloten moeten worden. De vraag is wat u daar dan onder verstaat. Wat een bestuursfunctie is, snappen we. Maar een dienstbetrekking op landelijk niveau? Wat bedoelt u daar precies, concreet mee? Ik vraag de heer Aartsen dit omdat het heel belangrijk is dat we dit even nauwkeurig weten. Bedoelt u dat mensen die op de loonlijst staan van een landelijk bureau of een wetenschappelijk instituut van een politieke partij of mensen die op de loonlijst staan van de fracties van de partijen in de Eerste en Tweede Kamer, uitgesloten zijn van zo'n functie? Is dat wat u bedoelt of gaat het verder? Het is wel belangrijk om dat even precies te weten.

De heer Aartsen (VVD):

Ja.

Minister Slob:

Het antwoord is dus ja. Goed. Het is wel belangrijk om dat even heel duidelijk te weten. Ik laat het oordeel over dit amendement aan de Kamer, omdat we ons er wel iets bij kunnen voorstellen dat het belangrijk is dat je even heel goed nauwkeurig preciseert hoever de politiek wel of niet in de richting van omroepen zou mogen functioneren. Dit amendement biedt daar in ieder geval duidelijkheid over.

De voorzitter:

De heer Kwint.

De heer Kwint (SP):

Volgens mij gaat de heer Aartsen eindelijk iets verduidelijken, geloof ik, dus geef hem maar eerst het woord.

De voorzitter:

De heer Aartsen.

De heer Aartsen (VVD):

Ik dacht: ik zal er niet te veel woorden aan vuil maken om het helder te hebben. Onze intentie betrof mensen met een financiële afhankelijkheidsrelatie, een dienstverleningsverband van een politieke partij, in casu het landelijk partijbureau, en zaken gelieerd aan de fracties die hier actief zijn in de Kamer. Ik hoorde de minister in een bijzin iets zeggen over gelieerde organisaties. Dat was onze intentie niet. Ik maak ook geen aanstalten om dat nu hier per definitie te gaan verruimen. Dus als die bijzin van de minister eraf kan, zal ik maar zeggen, was het antwoord op de vorige vraag ja.

Minister Slob:

Het was niet voor niets dat ik even verduidelijking vroeg en het dan maar zelf even invulde om precies te hebben waar de grenzen liggen. Nu ontstaat er natuurlijk wel verwarring. Ik zou de indieners willen vragen om de toelichting bij hun amendement te verduidelijken met wat zij precies daaronder vinden vallen, zodat het klip-en-klaar is en straks geen voer voor juristen is. Misschien kan dat voor de tweede termijn. Dan schort ik mijn oordeel dat ik net gegeven had over de wijze waarop ik het beschouwd had, even op en kom ik er in de tweede termijn op terug.

De voorzitter:

Dat lijkt me goed.

De heer Aartsen (VVD):

Dat is inderdaad een goed en terecht punt. Het ligt eigenlijk in het verlengde van wat mevrouw Westerveld al in haar inbreng zei over de taakomroepen. We waren al bezig met een kleine wijziging, dus dat kunnen we wat mij betreft prima doen. Ik moet even kijken of dat voor de tweede termijn lukt.

De voorzitter:

Voor de Handelingen vermeld ik dat het amendement van de heer Aartsen en de heer Van der Molen op stuk nr. 11 wordt gewijzigd. Het zou mooi zijn als dat kan voor de tweede termijn.

De heer Aartsen (VVD):

Ja, daar gaan we ons best voor doen.

Mag ik nog een opmerking maken? De minister zegt terecht dat het in de huidige Mediawet gaat om de huidige politieke partijen. Dan gaat het om de verenigingen die er op dit moment zijn. Dat klopt. Op basis van artikel 2.1, lid d, klopt het dat de wettelijke taakbeschrijving van de ledenvereniging die uit een politieke partij bestaat een andere is dan wat er in de Mediawet staat. Als een van de leden in de Kamer een separate vereniging start die wel die wettelijke taak heeft, zit het probleem hem natuurlijk in het feit dat je er dan nog steeds mee zit dat een politieke partij of iemand met een politieke intentie een publieke omroep wil starten. Dat ondervangen we volgens mij met dit amendement door deels afwijzingsgronden te creëren die op dit moment nog niet in de wet staan. Een ander artikel, artikel 2.6, dat de onafhankelijkheid zou moeten borgen, wordt daarmee onzes inziens nog eens geladen en aangescherpt.

Minister Slob:

Er zijn meer bepalingen die duidelijk maken wie wel of niet vanuit welke achtergrond een aanvraag mag doen om toegelaten te worden tot ons publieke bestel. Daar zijn dus echt wel waarborgen voor. Ook kan het redactiestatuut nog een keer een waarborg zijn om invloeden van buitenaf te weren. Dat is een mogelijkheid. Ik denk dat ons stelsel wel werkt. Het is voor het eerst dat een politieke partij heeft gezegd dat ze plannen in die richting had, al heeft ze dat later weer ingeslikt. Andersom is ook weleens gebeurd. Misschien kent u het programma Lijst 0 nog. In 2010 - dat zeg ik even uit mijn hoofd, maar de heer Bosma was er toen ook al, dus hij weet dat waarschijnlijk - heeft men vanuit BNN pogingen gedaan om een politieke partij te worden. Daar is toen een stokje voor gestoken. Ik laat even zien hoe ons stelsel werkt. We hebben dit ook meegemaakt bij aspirant-omroepen die later ook omroep zijn geworden. Denk aan WNL en PowNed die toen in aantocht waren. WNL was heel duidelijk gelieerd aan De Telegraaf, TMG. Het Commissariaat heeft daarvan in de aanloop gezegd: als dat zo blijft, komt er geen toestemming. De omroepen moeten dus duidelijk die banden verbreken en echt onafhankelijk zijn, omdat ze anders geen toelating tot het bestel krijgen. We hebben daar dus wel het een en ander in geborgd. Dit kan een nadere precisering voor de politiek zijn om toch wat meer op afstand te zitten. Het is in de lijn van dit wetsvoorstel. Ik wacht het nieuwe amendement af. Als het vandaag niet komt, zal dat op een later moment zijn en dan zal ik schriftelijk reageren.

De voorzitter:

En nu is het woord aan de heer Kwint.

De heer Kwint (SP):

Ik vind het wel bijzonder dat de minister eerst tien minuten lang eigenlijk zegt dat het amendement nergens voor nodig is en dat hij daarna met een positieve grondhouding ernaar kijkt en het met wat wijzigingen hier en daar alsnog wil ondersteunen. De minister zegt dat de indieners van dit amendement natuurlijk niet willen voorkomen dat politieke partijen hun eigen omroep starten. Maar de eerste zin van de toelichting is letterlijk: "De indieners beogen met dit amendement te voorkomen dat politieke partijen een eigen omroep starten." Dat is tevens de strekking van wat de heer Aartsen vanmorgen bij WNL zei. Dat staat hem natuurlijk helemaal vrij. Hoe leest de minister dit amendement waardoor hij de indruk krijgt dat het niet de bedoeling van de indieners is om te voorkomen dat politieke partijen hun eigen omroep starten, zoals letterlijk in het amendement staat?

Minister Slob:

Natuurlijk heb ik de toelichting gelezen, maar ik kijk ook naar de letterlijke teksten die in het amendement staan. Want daar gaat het uiteindelijk om. Daar gebeurt overigens iets wat in lijn is met wat we bij de landelijke omroepen hebben geregeld, in ieder geval bij de NPO, de NTR en de NOS, namelijk dat we proberen om de invloed van de politiek op afstand te houden en de deelname van politici te voorkomen. Het gaat dus niet om een politieke partij, maar om politici. Daar gaat het uiteindelijk om. Wij vinden de invloed van de politiek namelijk niet passen bij de vrije pers. In dat opzicht heb ik daarnaar gekeken en gezegd: dit is een verdere uitbreiding daarvan richting de omroepverenigingen waar dat nog niet voor geregeld is. Ze gaan nog één stap verder, namelijk dat ze ook van mensen die op landelijk niveau werken voor een politieke partij, zeggen: dat moeten we niet doen. Dat is de facto ook een extra verhindering om een politieke partij op te richten; in dat opzicht kan ik de zin waar de toelichting mee begint, wel begrijpen. Maar het is ook breder, want het gaat ook over de bestaande omroepverenigingen. Daar zal dit amendement ook zijn effecten gaan hebben. Ik weet niet of er dan daadwerkelijk mensen weg zullen gaan lopen, want volgens mij is het wel allemaal ordentelijk, maar in ieder geval naar de toekomst toe kunnen we het voorkomen.

De heer Kwint (SP):

Ik ben het met de minister eens dat het een extreem chaotisch geformuleerd amendement is.

Minister Slob:

Dan wachten we het nieuwe amendement even af.

De heer Kwint (SP):

Ja, dat zal allicht beter worden. Dan een vraag over die vermeende politieke beïnvloeding. Want zoals ik al zei, wanneer het om het lidmaatschap van een van de Kamers gaat, kan ik me hier van alles bij voorstellen. Maar als het ook om die andere functies binnen een politieke partij gaat ... Bij AVROTROS is Ed Nijpels de baas van de Raad van Toezicht. Ik denk dat Nijpels over het geheel gezien binnen de VVD iets meer te zeggen heeft dan degene die daar de salarisadministratie bijhoudt, en dat kan nog een hele klus zijn. Ed Nijpels mag dan straks blijven volgens dit amendement, maar degene die elke keer trouw de salarissen overmaakt naar de fractiemedewerkers van de VVD zou dan

niet tot een Raad van Toezicht van bijvoorbeeld AVROTROS kunnen toetreden. Dan regelt dit amendement toch hele rare dingen? Dan verduidelijkt dit toch niets? Dan maakt het het toch alleen maar ingewikkelder?

Minister Slob:

Ik denk dat het daarom ook belangrijk is dat de indieners ook precies preciseren. Ik heb een poging gedaan om ze te helpen, om precies duidelijk te maken welke functies ze er onder willen laten vallen. Ik begrijp wel dat je dan het beste iets generiek kunt doen, omdat je, als je gaat knippen met een schaar, dan zegt: die mogen wel, en dan blijkt er net weer een tussenstukje te zijn. Daar wordt de onduidelijkheid alleen maar groter van. Dus laten we even afwachten waar ze mee terug gaan komen.

Mevrouw Westerveld heeft aangegeven dat ze die maatschappelijke adviesraad een wat steviger vinger in de pap zou willen geven bij de benoeringen, als ik het zo mag samenvatten. U weet dat in de Mediawet van 2016 — daar is inderdaad uitvoerig over gesproken — de Raad van Toezicht bij de vacature een functieprofiel opstelt en dat de adviesraad in de gelegenheid wordt gesteld om daar ook een zienswijze op te geven. Ik heb zelf geen behoefte gezien om dat nu nog weer strakker ook in de wet te gaan regelen. Ze hebben er gewoon een betrokkenheid bij, maar ik denk dat in de andere wijze van zorgen dat het uiteindelijk op een goede manier tot een benoeming kan komen ook voldoende checks-and-balances in geregeld zijn.

Voorzitter. Dan is er ook een amendement ingediend op stuk nr. 12. Een derde van de leden van de Raad van Toezicht van de NPO zouden door de minister op de voordracht geplaatst worden van een aanbeveling van de gezamenlijke ondernemingsraden van de NPO en de media-instellingen. Als dit amendement zou worden aangenomen, betekent dat dat ik dus weer een actievere rol krijg, waar juist de insteek van dit wetsvoorstel is om mij wat meer op afstand te plaatsen. Ik ben nu degene die het doet, maar ook mijn opvolgers straks. Wij denken, ook in de lijn met het vorige wat ik net zei over die adviesraad, dat er nu een onafhankelijke benoemingscommissie is. Die adviseert aan de Raad van Toezicht en die Raad van Toezicht geeft een zwaarwegend advies aan de minister. Wat ons betreft is dat op die wijze goed geregeld. Bij mij als minister is dus geen behoefte om daar ook weer een zwaardere rol in te krijgen, ook in relatie met een medezeggenschapsraad, een ondernemingsraad.

Mevrouw Westerveld (GroenLinks):

Het gaat ons er natuurlijk ook niet om de minister een zwaardere rol te geven, maar wel om de mensen in de medezeggenschapsraad een zwaardere rol te geven. Daarvoor heb ik mijn eigen bijdrage ook aangegeven hoe het in het bedrijfsleven is georganiseerd. Ik heb al eerder in debatten die we ook weleens hebben gevoerd over het onderwijs, aangegeven dat ik vind dat de medezeggenschap uiteindelijk een grotere rol moet hebben bij het benoemen van toezichthouders. Daar gaat het ons om. Misschien kan de minister aangeven wat hij van die insteek vindt.

Minister Slob:

Ik vind hem origineel. Inderdaad zijn er altijd wel weer gremia te vinden waarin men het op een iets andere manier geregeld heeft. U staat trouwens ook volledig in uw recht als u zegt: dat vind ik een goede manier van regelen, dus dat zou hier ook wel kunnen. Wij hebben voor een iets andere insteek gekozen. De hoofdreden daarvoor is het idee om een bewindspersoon op goede afstand te plaatsen, maar om ook te borgen dat er een onafhankelijke benoemingsadviescommissie is, die uiteindelijk met een advies gaat komen dat zo veel gewicht heeft dat een bewindspersoon echt hele goede argumenten moet hebben om daarvan af te wijken. Dat is wat ons betreft voldoende geborgd. Er is geen reden om daar nu ook nog ondernemingsraden aan te gaan verbinden.

Mevrouw Westerveld (GroenLinks):

Ik zie niet in waarom de minister aangeeft dat die dan weer een grotere rol krijgt, want ook de benoemingsadviescommissie geeft uiteindelijk een advies aan de minister. Dat stellen wij nu dus ook voor. Wij geven alleen aan dat wij vinden dat deze medezeggenschapsraden een grotere rol moeten hebben, maar uiteindelijk verandert dat niet zo heel veel aan de procedure waar ook de minister in betrokken is.

Minister Slob:

De minister wordt dan wel weer gebruikt als een soort doorgang richting de commissie. U zegt ook heel precies dat het een derde moet zijn. Mijn belangrijkste argument is dat het afbreuk doet aan datgene wat wij nu hebben voorgesteld, waarvan wij denken dat dat een hele ordentelijke wijze is om tot benoemingen te komen, waarbij de politiek ook op goede afstand staat. Dus het is gewoon een verschil van opvatting. Ik ontraad dus uw amendement, maar uiteindelijk zullen we zien wat de meerderheid van de Kamer daarvan vindt.

De voorzitter:

Dus eventjes voor de helderheid ...

Minister Slob:

Het gaat om het amendement op stuk nr. 12.

De voorzitter:

Dat wordt ontraden.

Minister Slob:

Ja.

Voorzitter. Ik heb al eerder aangegeven dat ik in mijn visiebrief die er snel gaat komen, ook aandacht wil besteden aan de beloning van de toezichthouders. Ik kan u zeggen dat ik dan ook nog eens een keer scherp wil kijken naar het aantal leden als het gaat om toezichthouders. Dan nemen we dat dus in één keer mee. Ik kom daar nog verder op terug. Ik denk dat we daar dan ook een goed debat over zullen hebben.

Ik pak gelijk in één keer ook even de vraag van de heer Aartsen mee over de recente discussie over de beloning van een presentator. Het klopt dat de NPO mij vorige week het door mij gevraagde advies heeft toegestuurd. Ook de heer Kwint heeft daarnaar gevraagd bij de mondelinge vragen. Dat advies riep bij mij toch nog wel zo veel vragen op dat we die vragen ook aan hen hebben gesteld. We zijn nu bezig om de nieuwe opbrengsten te verwerken. Er liggen inmiddels ook Kamervragen van de heer Aartsen daarover. Ik ga proberen om u daar deze week verder over te informeren. Als dat deze week niet lukt, doe ik dat uiterlijk begin volgende week. Want de vragen die u had, kwamen bij mij ook op.

De heer Aartsen (VVD):

Die laatste zin is, denk ik, ook een belangrijke zin, want volgens mij is er geen politiek verschil van inzicht als het erom gaat dat dergelijke sjoemelconstructies niet meer toegestaan zouden moeten worden. De minister heeft dat ook klip-en-klaar gezegd bij het mondelinge vragenuur. Ik ben benieuwd naar de brief. Mijn verzoek zou zijn om wel als Kamer te spreken over wat we dan in een dergelijk onderzoek zouden willen. Wij zagen inderdaad een persbericht van de NPO. We hebben daar geen onderzoek van mogen ontvangen. Dat is ook niet openbaar gemaakt. In dat persbericht werd alleen BNNVARA genoemd, terwijl het programma waar de regeling over ging van de NTR en van een externe productiemaatschappij afkomstig was. Mijn vraag aan de minister is dan ook of hij die elementen zou kunnen betrekken in zijn nieuwe onderzoeksvraag richting de NPO en of wij als Kamer het onderzoek uiteindelijk zouden mogen ontvangen.

Minister Slob:

Ik kijk uiteraard breed naar zo'n zaak. Ik heb niet voor niets weer nieuwe vragen gesteld. Ik zou u wel willen vragen om in uw kwalificaties terughoudend te zijn. U begint al over sjoemelconstructies. Als er een onderzoek loopt, moet het ook gewoon z'n gang gaan. Zo gaat dat in een ordentelijk onderzoek. Op basis van de uitkomsten kunnen we conclusies trekken. Het lijkt mij niet zo heel goed om dit traject zo zwaar te belasten op het moment dat er nog een onderzoek loopt en de vragen nog niet eens allemaal beantwoord zijn.

De heer Aartsen (VVD):

Dat kan zo zijn. Het punt is natuurlijk wel dat er een totaal gebrek aan transparantie is als het gaat om de NPO. Maar uiteindelijk moeten wij, Kamerleden, wel richting onze kiezers kunnen beargumenteren hoe wij de minister en de regering controleren op wat er met het belastinggeld gebeurt. Dat geldt natuurlijk ook voor wat er financieel plaatsvindt in Hilversum. Het betekent dus wel dat wij als Kamer het recht hebben om te zeggen: wij krijgen signalen dat er iets niet in de haak is. We hebben een wet, de WNT, gemaakt waarin wij zeggen dat wij vinden dat mensen in Hilversum

niet meer mogen verdienen dan onze minister-president. Dat hebben we in regels vastgelegd, maar volgens mij zit er ook een moreel appel achter dat dat gewoon zo moet zijn. Als er dan toch allerlei constructies worden verzonnen, heb ik daar een bepaalde kwalificatie bij, maar ik laat mij graag overtuigen door de minister dat mijn kwalificaties onjuist zijn.

Minister Slob:

Alle begrip voor het feit dat de heer Aartsen zich ook moet verantwoorden voor wat hij als Kamerlid doet. Volgens mij kan hij tegen zijn achterban zeggen dat hij ook vragen heeft gesteld over een kwestie waar ook hij grote vragen over heeft. Ik zal uiteraard proberen, ook vanuit mijn positie, hem zo snel als mogelijk antwoord op die vragen te geven. Daarna gaan we conclusies trekken.

De heer Kwint (SP):

Ik kan me voorstellen dat de achterban van de heer Aartsen ondertussen juichend door de Brabantse straten trekt.

Ik zei in mijn eigen termijn al dat ik het opvallend vond dat de NPO in haar reactie heel specifiek en secuur zegt dat voldaan wordt aan de huidige regels. Nu is natuurlijk een deel van de bezwaren die mijn partij al enige tijd naar voren brengt, dat juist die huidige regels de ruimte bieden om zaken te faciliteren, waarvan — ik denk dat de heer Aartsen dat terecht zegt — we kunnen stellen dat ze niet in de geest zijn van de WNT. Die zaken zijn niet in de geest dat je met belastinggeld niet meer krijgt betaald dan de premier. Zijn dit soort aspecten, die een laag dieper gaan dan de vraag of alle regels netjes zijn gevolgd en of het geheel conform de wet is, ook nog meegenomen in de aanvullende vragen die de minister aan de NPO heeft gesteld?

Minister Slob:

Ik heb zelf wat vragen gehad die betrekking hadden op het advies dat ik had gekregen. U hebt daar in principe in een persbericht ook kennis van kunnen nemen. Verder heb ik aanvullende vragen vanuit de Kamer hierover gehad en die zal ik ook beantwoorden. Op basis daarvan kunnen we het debat vervolgen, maar ik denk dat het veel beter is dat we het straks, wanneer we met elkaar naar de toekomst kijken, op een ordentelijke wijze regelen. Wat willen we wel en wat willen we niet in de nieuwe concessieperiode? En u kent mij ongenoegen over het feit dat er iedere keer maar weer zo veel discussie over is.

De heer Van der Molen (CDA):

Ik wil eigenlijk aansluiten bij het laatste wat de minister zegt, want dat is waar ik namens het CDA behoefte aan had. Als de minister dan toch naar de Kamer komt met een visiebrief, wil hij dan op dit onderwerp terugkomen? Ik vraag hem dat dan wel concreter te doen: welke stappen zouden hier genomen kunnen worden in de richting van een concessieperiode? Ik denk dat het hier in de Kamer breed ervaren wordt als een vervelend onderwerp, dat elke keer terugkomt en alleen maar

schadelijk is voor de NPO. Volgens mij hintte de minister hierop, maar als dat een toezegging van hem zou kunnen zijn, dan zou ik daar namens het CDA erg blij mee zijn.

Minister Slob:

Ik ben hierover naar het vragenuurtje geroepen en toen ben ik ook even heel erg duidelijk geweest. Ik zei toen: ik ben er wel een keer klaar mee om hiervoor naar de Kamer te komen. Ik werd toen overigens door de Voorzitter op de vingers getikt, want het was een eer om hier te zijn.

De voorzitter:

Dat klopt.

Minister Slob:

Het was natuurlijk niet mijn bedoeling om de verkeerde conclusie aan die opmerking te verbinden; dat had echt ook met de inhoud te maken. We gaan daar goed naar kijken en dan zullen ook de bezoldigingen van de raden van toezicht en dergelijke, zoals ik mevrouw Westerveld net heb toegezegd, meegenomen worden.

Voorzitter, er ligt nog één amendement voor dat bij de benoemingsprocedure hoort. Dat is het amendement van de leden Westerveld en Van den Hul. Ter verduidelijking willen zij de diversiteit meenemen in de wijze waarop er uiteindelijk wordt geselecteerd. Dat is in principe nu ook al gewoon de bedoeling, maar het is waar dat dat nog niet in de wet is vastgelegd. Dit amendement kan ik oordeel Kamer geven.

De voorzitter:

Even voor de zekerheid: is dat nr. 14?

Minister Slob:

Dat is nr. 14.

De voorzitter:

Het amendement op stuk nr. 14 krijgt oordeel Kamer.

Minister Slob:

Voorzitter. Dan het derde blok: de verduidelijking van de positie van de Ster. Daar gaat ook een hele discussie aan vooraf en daar heeft ook de commissie-Brakman over geadviseerd. Maar er is ook een

onderzoek geweest — u kent het allemaal, want u heeft het allemaal gekregen — van Twynstra Gudde. Die gaven aan dat de wijze waarop de governance van de Ster is georganiseerd, eigenlijk niet meer van deze tijd is. Er is geen onderscheid tussen bestuur en toezicht en dat leidde inderdaad tot de kwalificatie: het is een soort afstemmingsgremium geworden, waar mensen elkaar ontmoeten, waar verschillende belangen bij elkaar komen en waar de slagkracht niet echt aanwezig is, niet alleen bij het bestuur maar ook bij het toezicht, dat eigenlijk ook niet goed geregeld is. Dus zelfs los van alle discussies die er over de Ster zijn, is het bij organisaties in deze tijd gewoon heel erg logisch dat je daar onderscheid in maakt, en dat gaan we dus ook bij de Ster zo regelen. Gaat dat uiteindelijk ook effect hebben voor de taak waar men voor staat? Ik denk dat je er in elk geval niet slechter van wordt als je meer slagkracht hebt en als het duidelijk is wat de posities zijn. Maar u weet dat, als het gaat om de Ster en de inkomsten, soms ook andere zaken nog een rol spelen. Maar in deze tijd en gezien het huidige denken over governance doe je dit gewoon. Misschien is het wel vreemd dat we dat nu pas doen, maar goed, we hebben dat nu wel goed geregeld in de wet, denk ik.

De voorzitter:

Voordat u verdergaat, heeft de heer Kwint een vraag.

De heer Kwint (SP):

Ja, want ik ben toch benieuwd wat de minister daar dan mee bedoelt, want de implicatie van wat hij zegt, is: we hebben eigenlijk jarenlang met de Ster niet naar maximaal vermogen geleverd, omdat ik daar zelf met de NPO aan tafel zat.

Minister Slob:

Nee, ik geef net aan dat als je ... Nou, eigenlijk dat als er geen goed onderscheid is tussen bestuur en toezicht en als je het op deze wijze geregeld hebt, je dan soms meer een afstemmingsgremium bent. Dat wil niet zeggen dat men daar dan gelijk allemaal verkeerde dingen heeft gedaan. Nogmaals, ook gezien de regelgeving die eronder lag was het gewoon conform de gemaakte afspraken. Maar als je nu, met de ogen van deze tijd, naar dit soort constructies kijkt, dan moet je dat niet willen laten voortbestaan. Dat is ook de reden waarom we nu de governance veel beter geregeld hebben. Dat zal de slagkracht, denk ik, alleen maar ten goede komen.

Voorzitter. Dan het vierde blok. Velen van u, onder anderen mevrouw Van den Hul, hebben vragen gesteld over de indexering en de passage die in de wet is opgenomen, waarvan wij hebben gezegd: het is een verduidelijking. Ik denk dat het heel belangrijk is dat we ook met elkaar vaststellen dat de wijze waarop de NPO wordt gefinancierd, altijd uit twee onderdelen heeft bestaan: de rijksmediabijdrage aan de ene kant en — daar is ook voor gekozen — de inkomsten die vanuit de Ster komen. Soms vallen ze tegen bij de verwachtingen die we hadden en moeten we op een andere manier zorgen dat de gaten gedicht worden. Daar hebben we het afgelopen jaar onze handen vol aan gehad. Maar dat andere deel gaat via de Ster-inkomsten naar de rijksoverheid en via de rijksoverheid gaan beide bedragen richting de NPO: daar maken we afspraken over en dan kan men gewoon zijn werk doen.

Er is inderdaad een aantal jaar geleden — het amendement van de heer Van Dam wordt daarbij genoemd — een uitgebreide discussie geweest over de vraag of het niet belangrijk is dat er ook een stukje meerjarige zekerheid wordt gegeven. Dat was de discussie over het minimumbedrag en de mogelijkheden die er zouden moeten zijn om eventueel af te kunnen wijken, zodat er toch meerjarig wat zekerheid komt, zodat men gewoon voor een periode van vijf jaar weet waar men aan toe is, en zodat dat, als er al ingegrepen wordt, bij wijze van spreken niet ieder jaar kan. Anders kun je geen meerjarig beleid maken. Dat was de discussie die destijds gevoerd. Het amendement dat de heer Van Dam heeft ingediend, de wijze waarop hij destijds het debat heeft ingestoken en hoe dat debat is verlopen, heeft ervoor gezorgd dat daar afspraken over zijn gemaakt.

Wat de indexering betreft, is het volslagen duidelijk dat de indexering alleen maar plaatsvindt over het rijksmediadeel. Onze inkomsten en uitgaven moeten wel met elkaar in lijn lopen. Dus over dat deel kan er indexering plaatsvinden, over de groei van het aantal huishoudens, de consumentenprijsindex; de eerste via het CBS, de andere via het CPB. Daarnaast worden de inkomsten van de reclame, die volgens de lopende prijzen gelden, daaraan toegevoegd. Het klopt dat er in de toelichting van dat amendement-Van Dam, dat overigens misschien wel de langste toelichting was die ik ooit gelezen heb, ergens wordt aangegeven dat de uiteindelijke bijdrage uit twee delen bestaat. Maar als u ook naar het debat in de Kamer gaat kijken — ik ben er helemaal doorheen gegaan — ziet u dat de discussie echt over het minimumbedrag ging, over het geven van die meerjarige zekerheid, over wat een kabinet eventueel wel of niet kan doen als het gaat om afwijken daarvan. En het is niet zo dat daar klip-en-klaar is afgesproken dat voortaan de indexering ook over de reclame-inkomsten gaat gelden. Er was ook eigenlijk geen probleem. Dit is bij de nieuwe concessieperiode in 2016 ingegaan. Pas in 2018 was er opeens een gat in de inkomsten; toen weken we af van wat er uiteindelijk was geraamd. Daar hebben we onze handen dus vol aan gehad. Toen is er ook pas een discussie ontstaan en toen hebben wij de bedoeling van de wetgever verduidelijkt. Daar is inderdaad discussie over ontstaan; dat kan. Dit doen we dus nu op deze manier in deze variawet, niet om een geschil te beslechten, maar gewoon om de bedoeling van de wetgever wat preciezer vast te leggen. Het is dus een verduidelijking van wat de bedoeling was. Het is vervelend dat die discussie is ontstaan, maar ook als je gewoon sec kijkt naar de inhoud zie je dat het niet meer dan logisch is. Waarover vindt indexatie plaats en waarover niet? Als je sec naar de inhoud kijkt, is het ook niet meer dan logisch dat het op deze wijze gaat.

De heer Kwint (SP):

Ik vind dit wel een ingewikkelde figuur. De minister staat nu de intenties van de wetgever te interpreteren, en de wetgever was in dit geval gewoon de Kamer, die dit middels een amendement heeft aangenomen. Wat hebben we uiteindelijk? We hebben de tekst van het amendement. Daar staat gewoon letterlijk: "Het gaat dus voor alle duidelijkheid om de middelen die het Rijk ter beschikking stelt middels de mediabegroting, die gevuld wordt uit de rijksmediabijdrage en de inkomsten van de Ster." Dat laatste is een heel belangrijk deel van de zin. Er wordt verder nog specifiek aan toegevoegd wat er allemaal niet in valt: eigen inkomsten, lidmaatschapsbijdragen en zo. Met die passage in de hand, en ook de rest van het amendement overziend, heb ik gewoon nog steeds moeite met het kunnen vinden van de interpretatie van de minister. Zou hij daar nog wat explicieter op in kunnen gaan?

Minister Slob:

Ik heb aangegeven wat gewoon de gang van zaken is bij indexering. Die indexering vindt plaats voor de rijksmediabijdrage. Op basis daarvan, via het CBS en via het CPB, kan er extra geld beschikbaar worden gesteld. Dat wordt dan ook, zoals dat hoort, netjes doorgeleid naar de betrokkenen. Over de Ster vindt geen indexering plaats. Sterbedragen worden uiteindelijk gerealiseerd via geldende prijzen. We hebben natuurlijk soms wel een probleem. En als er een probleem is, dan worden vanuit de Algemene Mediareserve de gaten gewoon gedicht. Kijk daarvoor ook even naar wat er in de afgelopen jaren is gebeurd. Zo de gaten dichten, kon de laatste keer niet, en toen kwam opeens dit op tafel. Die passage uit de toelichting van het amendement heb ik gezien, maar ik heb net ook aangegeven in welke context dat hele verhaal opgebouwd was. Dat ging echt over de vraag hoe het minimumbedrag opgebouwd zou moeten worden en welke componenten dat waren. Wij zijn daarom van mening dat je dat daar niet voor kan gaan gebruiken. Je kunt volgens ons niet zeggen door dit ene zinnetje uit een zo grote memorie van toelichting te halen: ooit heeft de Kamer daardoor ook gezegd dat er over de Sterinkomsten geïndexeerd zou moeten worden. Dat zou ook heel raar zijn, want daar ontvangen we dus ook geen geld voor, en zo zouden inkomsten en uitgaven ook echt uit de pas gaan lopen. Dat is dus een geschil geworden in 2018, toen we niet meer vanuit de Algemene Mediareserve de gaten helemaal konden dichten. Wij zijn overigens in die zin de omroepen wel ter wille geweest door te kijken in hoeverre we de omroepen wat konden helpen, omdat het ook voor hen misschien wat onverwacht was dat die gaten ontstonden. Daar heeft de Kamer ook geld voor beschikbaar gesteld. Dat is dus gebeurd. Maar deze wijziging in de wet is puur ook bedoeld om de bedoelingen van de wetgever van toen te verduidelijken. En het is uiteindelijk natuurlijk aan uw Kamer om dat wel of niet te accepteren, maar ik ontraad het amendement dat hierop is ingediend, ik dacht door de Partij van de Arbeid.

De voorzitter:

Op stuk nr. 8.

Minister Slob:

Ja. Dit is wat ons betreft de manier waarop het zou moeten. Dat is ook niet meer dan ordentelijk.

De heer Kwint (SP):

Nou ja, zoals ik in mijn eerste termijn al zei: ik hoop dat het binnenkort sowieso een overbodige discussie is, als we een mediabrief van de minister krijgen en als we gewoon helemaal van de Ster af gaan. Toegegeven, het is een ontzettend lange toelichting. Maar ik maak hier toch wel bezwaar tegen. Een paar zinnen verder staat: "Voor de volgende jaren in de periode van vijf jaar wordt het bedrag geïndexeerd op basis van dezelfde systematiek als de indexatie van de rijksmediabijdrage." Als dit amendement alleen over de rijksmediabijdrage zou gaan, dan zou het toch volstrekt onnodig zijn om op te schrijven dat de indexatie plaatsvindt volgens de systematiek van de rijksmediabijdrage? Dat is namelijk dan de rijksmediabijdrage. Er wordt expliciet genoemd: de combinatie van rijksmediabijdrage en Ster-inkomsten. Het totale bedrag wordt geïndexeerd volgens

dezelfde systematiek als de indexatie van de rijksmediabijdrage. Ik kan het echt niet anders lezen dan hoe het hier staat.

Minister Slob:

U ziet wat er gebeurt. Er is ruis op de lijn met betrekking tot wat er wel of niet is bedoeld en uitgesproken. Ik heb ook gekeken naar de wijze waarop hier in het debat over gesproken is. Maar dat ging altijd om een minimumbedrag en om de wijze waarop we daarmee om zouden moeten gaan. Er is inderdaad onduidelijkheid ontstaan. Als we kijken naar de systematiek, dan vindt er geen indexatie plaats van de Ster. Op het moment dat we dat bedrag niet ontvangen, kun je het ook niet doorgeven. Dan ontstaat er een discrepantie tussen inkomsten en uitgaven. Het was me ook een lief ding waard geweest als dit destijds heel goed was uitgediscussieerd. Maar dat is niet gebeurd. Dat leidde in 2018 tot problemen. Dat is de reden waarom we het nu wat meer verduidelijken. Maar dat heeft verder geen enkele invloed op wat we doen, want wij hebben in de afgelopen periode gehandeld zoals het hoort.

Mevrouw Van den Hul (PvdA):

Ik deel de inschatting dat het onduidelijk is zeker niet, maar dat zal de minister niet verbazen. Voor ons is het klip-en-klaar wat dit amendement beoogde. De minister zegt: de strekking van dit amendement was heel iets anders. Maar dat wil ik toch echt bestrijden. De strekking van dit amendement was juist de langtijdige zekerheid voor de financiering van de publieke omroep borgen. Dat was de strekking van dit amendement. Is de minister het met ons eens dat die zekerheid door zijn interpretatie van de indexeringsvraag juist minder geborgd wordt?

Minister Slob:

Het ging inderdaad om die zekerheid. De overheid moest niet ieder jaar weer kunnen ingrijpen. Het was daarom belangrijk dat er voor een langere termijn duidelijkheid was. Dat zijn de afspraken die zijn gemaakt zijn, ook rond het minimumbedrag en over wanneer je daar wel of niet op in zou mogen grijpen. Dat heeft inderdaad geholpen om meerjarig wat zekerheid te geven. Maar nogmaals, er werd niet geïndexeerd op de Ster, ook niet in die tijd, maar wel op de rijksmediabijdrage. Er werd altijd voor gezorgd dat dat verder zijn weg vond via de begroting van de rijksoverheid naar de begroting van de NPO.

Mevrouw Van den Hul (PvdA):

We draaien toch een beetje in kringetjes. Voor ons is het wel degelijk zo dat die indexering over beide delen van de mediabegroting ging, zoals duidelijk werd toegespitst. Ik wil nog even doorgaan op de consequenties daarvan. Zoals de heer Kwint al benoemde en ik ook heb aangestipt kan dit op de langere termijn wel degelijk grote budgettaire gevolgen hebben. We noemden een bedrag van 25 miljoen. Is dat iets wat we terug gaan zien in de visiebrief van de minister?

Minister Slob:

Wij maken gewoon een meerjarenbegroting, waarin we duidelijk maken op welke wijze wij vinden dat er geld naar de NPO moet gaan. Die is gewoon in uw bezit. Dat wordt meerjarig doorgetrokken. Wij zijn steeds van mening geweest — op die wijze hebben we de begroting voor 2019 ook ingevuld — dat er niet geïndexeerd moet worden op de Ster. Voor ons maakt het qua begroting niet uit. Wij trekken dat gewoon door. Maar het is vervelend dat er een misverstand is ontstaan. Dat proberen we nu te verduidelijken in de wet en nu de Variawet er ligt, kan dat ook.

De heer Aartsen (VVD):

Ik wil nog even doorgaan op dit punt. Mevrouw Van den Hul noemde al het bedrag. Ze suggereerde een beetje dat het aan de minister ligt dat dat bedrag op tafel ligt, maar volgens mij zit het probleem bij de NPO zelf. Zij zeggen: het is leuk dat dit in de wet staat, maar wij houden onze eigen interpretatie erop na. Hetzelfde doet de NPO met de huishoudensindex. Die stamt nog van bijna negentien jaar geleden, maar we vinden dat bedrag steeds weer terug in de jaarbegroting. Als je met fictieve basispaden gaat werken, dan kom je vanzelf wel een keer in de knel. Mijn vraag aan de minister is: bent u bereid om met de NPO het gesprek aan te gaan als deze wet wordt aangenomen, zodat ze stoppen met het gebruiken van hun eigen fictieve cijfers in hun begrotingen en zich gewoon gaan houden aan het bedrag dat zij ieder jaar vanuit OCW krijgen?

Minister Slob:

Als deze wet wordt aangenomen, met het voorstel van ons erin, dan wordt heel erg duidelijk wat wat ons betreft al duidelijk was. Maar helaas is daar een misverstand over ontstaan. Dat ga ik niemand kwalijk nemen, maar het is wel gebeurd. Dat is vervelend en daarom is het belangrijk dat we het nu verduidelijken. We gaan er natuurlijk van uit dat dat uiteindelijk ook in de cijfers terug te vinden is. U kunt ons daar in ieder geval aan houden als het gaat om onze cijfers.

De heer Aartsen (VVD):

Daar ben ik blij om, maar volgens mij zit het probleem niet in onze cijfers. Het probleem zit volgens mij in de cijfers die de NPO steeds in de eigen begroting opvoert. Vanuit de VVD het verzoek om met de NPO in gesprek te gaan. Als deze wet er komt, is dit het wettelijke kader en dan moeten ze in Hilversum niet allerlei fictieve basispaden gaan verzinnen in hun eigen begroting.

Minister Slob:

Het is helder wat de heer Aartsen zegt.

Nog een opmerking over de loonprijsbijstelling. Dat zou weer een heel andere systematiek zijn. Het kabinet is niet voornemens dat te gaan doen. Wij werken via deze twee pijlers, deze indexaties. Dat heeft u ook in de wet terug kunnen vinden.

De voorzitter:

Nog even voor de zekerheid: het amendement op stuk nr. 8 is ontraden?

Minister Slob:

Ja, dat ontraad ik.

Voorzitter. Ik had toegezegd om met de Ombudsman te gaan spreken. Dat hebben we inderdaad ook gedaan. De Ombudsman is nu zelf in gesprek met de omroepen om met hen verder afspraken te maken. Dat is dus volledig in beweging gekomen. Zodra er uitkomsten te melden zijn, zal ik die uiteraard ook melden.

De heer Sneller heeft ook een vraag gesteld over het dienstbaarheidsverbod. Dat is een onderwerp waar we een hele dag mee zouden kunnen vullen. Er is inderdaad soms veel onduidelijkheid over wat er nou wel of niet zou mogen. U weet dat ik in gesprek ben met de commerciële en publieke omroepen samen. We hebben met hen afgesproken dat als er wat hen betreft concrete voorbeelden zijn waarin sprake is van onduidelijkheid, we die gaan voorleggen aan het Commissariaat voor de Media, want soms is het gewoon een kwestie van even die stap zetten. Als je die stap niet zet, dan weet je het ook niet en blijft er onduidelijkheid. Wij hebben die mogelijkheid gewoon netjes geregeld, dus laat men daar dan ook gebruik van maken.

Voorzitter. De heer Van der Molen en mevrouw Westerveld vroegen hoe het zit met het stappenplan rond het media-aanbod voor auditief en visueel beperkten. Daar wordt hard aan gewerkt. U heeft in dat opzicht met uw motie behoorlijk veel in gang gezet. Ik kan de heer Van der Molen geruststellen: 4 mei zal er ondertiteld worden. Die garantie hebben we al gekregen. Ik hoop dat het plan snel klaar is, want dan hebben we volledige duidelijkheid over deze zaak.

Op stuk nr. 13 is een amendement ingediend door mevrouw Westerveld over de handhaving van het redactiestatuut.

De voorzitter:

Mevrouw Westerveld, heeft u een vraag over het amendement of heeft u een andere vraag? Over het voorgaande, begrijp ik.

Mevrouw Westerveld (GroenLinks):

Ja. Ik ben blij dat aan de slag wordt gegaan met het stappenplan, zodat programma's toegankelijk zijn. In dit geval stelde ik ook een vraag over de schietpartij die een tijdje geleden plaatsvond. De informatie daarover was niet duidelijk of niet toegankelijk voor mensen die niet goed kunnen zien of horen. Zorgt de minister er ook voor dat in dit stappenplan expliciet rekening wordt gehouden met dit soort onverwachte momenten, of ze nou vrolijk of, zoals in dit geval, tragisch zijn? Dan zorgen we ervoor dat ook op onverwachte momenten de informatie voor iedereen toegankelijk is.

Minister Slob:

Wij hebben deze verschrikkelijke gebeurtenis natuurlijk allemaal op het netvlies staan. Op het moment dat dit plan komt, zullen we het ook met die ogen bekijken. Ik heb begrepen dat de Kamer zelf al uitspraken heeft gedaan richting het kabinet met betrekking tot dit soort situaties; volgens mij zelfs via een motie. Dit heeft dus zeker onze aandacht.

Voorzitter. Ik heb even goed gekeken naar het amendement op stuk nr. 13. Ik dacht: dit is toch al geregeld? In de wet staat namelijk dat er een redactiestatuut moet zijn. Er staat ook dat het commissariaat moet handhaven. U geeft eigenlijk nog even iets meer wettelijke grondslag voor het geval er wel iets op papier staat maar het nog niet functioneert. Wij hebben overigens geen concrete casussen waaruit blijkt dat er iets aan de hand zou zijn. U schermde daar een beetje mee, maar die zijn ons in ieder geval niet bekend. Maar ik kan me deze verduidelijking wel voorstellen in de wet, dus ik geef dit amendement oordeel Kamer. Dan heeft het commissariaat misschien ook iets meer in handen dan alleen zien dat er ergens een papiertje ligt. Het is natuurlijk wel de bedoeling dat het ook gaat werken. Dat zat eigenlijk al impliciet in de wet opgenomen, maar het staat er niet letterlijk, dus in dat opzicht heeft u met een hele scherpe blik naar de wet gekeken; mijn complimenten daarvoor.

De voorzitter:

Het amendement op stuk nr. 13 krijgt oordeel Kamer.

Minister Slob:

Voorzitter, dan de hele kwestie van de dubbele doorgifte. Dat is volgens mij het amendement op stuk nr. 9, van de leden Van der Molen en Aartsen. Die twee trekken hecht op, valt ons op. Ik heb even geaarzeld, zeg ik u in alle eerlijkheid. Wij hebben er bij de begrotingsbehandeling over gesproken. Toen heb ik aangegeven dat het gewoon het mooist zou zijn — ik snap het probleem — als men het met elkaar regelt. Daar komt men dus niet uit, dat blijkt. Dan is er natuurlijk altijd nog de mogelijkheid — dat is ook een bruggetje naar het eerdere antwoord over het Commissariaat — om dat voor te leggen aan het Commissariaat. Daar heeft men nog geen gebruik van gemaakt, voor zover mij bekend is. Ja, dat is in het grijze verleden ooit een keer gebeurd, maar ik weet daar niet van. Mijn informatie is dus dat nog niet gebeurd is, maar ik kan me voorstellen dat de leden denken: de wet ligt er nu; nu kunnen we dit ook gewoon wettelijk borgen. Dit amendement kan dus oordeel Kamer krijgen, maar ik hoop wel dat men dan in voorkomende gevallen gewoon probeert om het pad dat gewoon gelegd is — de loper ligt bij wijze van spreken uit — even helemaal af te lopen.

De voorzitter:

Het amendement op stuk nr. 9 krijgt oordeel Kamer.

De heer Van der Molen (CDA):

Ik ben daar natuurlijk uitermate blij mee. Ik kijk even naar de heer Aartsen; die lacht ook breed. Maar nog even de toelichting: het is inderdaad erg teleurstellend, omdat we een motie hadden aangenomen en omdat de Kamer en trouwens ook de minister hadden aangegeven dat dit een onwenselijke situatie is. We hebben zelf ook nog contact met Ziggo gehad, want het wijzigen van een wet — dat is toch wel het laatste middel — moet in goed overleg gebeuren. Maar men staat nu weer tegenover elkaar in de hoop dat het Commissariaat zich nogmaals gaat uitspreken. Als je er dan nog niet uit kan komen en als je per jaar honderden miljoenen omzet maakt en tegenover kleine lokale omroepen staat, met budgetjes die soms nog niet eens de €25.000 te boven gaan, dan moet je je echt schamen. Vandaar dat wij het in ieder geval gepast vonden om nu te proberen dit via de wet te regelen.

De voorzitter:

Dit ter toelichting.

Minister Slob:

Ja, helder. Ik hoorde ook geen nieuwe vraag meer. Anders ga ik mijn oordeel intrekken, maar ik geloof niet dat de heer Van der Molen dat wil.

De heer Van der Molen had een vraag over zuinig omgaan met de ontheffing van de ondertitelingsvereiste. Inderdaad, dat is ook de bedoeling, maar er kunnen soms wel hele kleine niches zijn waarvan we zeggen dat die best wel een toegevoegde waarde hebben maar dat die vereisten dan wel heel erg hoog zijn. Maar het is echt de bedoeling om dat uitermate terughoudend te doen. We zullen dat uiteraard ook in de gaten houden. We hebben er ook vertrouwen in dat het Commissariaat weloverwogen zal omgaan met de bevoegdheid die het krijgt.

Voorzitter. Mevrouw Westerveld heeft gevraagd hoe het zit met de discussie over de heffingen. U heeft daar een brief over gekregen. U weet dat het kabinet — dat is wat breder dan alleen deze bewindspersoon; dit raakt onder andere ook Cultuur — bezig is om met voorstellen te komen. Er loopt ook nog een onderzoek, want we hebben aangegeven dat we ook zelf nog even een aantal dingen verder willen uitzoeken. De bedoeling is om daar voor de zomer bij uw Kamer op terug te komen.

Voorzitter. Ik heb ook een vraag gekregen over de bescherming van journalisten en over de persvrijheid. De heer Sneller begon daar eigenlijk mee, maar ook anderen van u hebben daarover gesproken. Het is inderdaad ontzettend belangrijk dat we die vrijheid met elkaar koesteren en, waar dat kan, ook beschermen, omdat die vrijheid geen vanzelfsprekendheid is. Ook in eigen land hebben we een aantal keren situaties gehad waarin je merkt dat journalisten niet meer zomaar altijd hun werk kunnen doen, terwijl we dat in dit land wel gewend waren. Daar hebben we het in verschillende overleggen in commissiezalen ook over gehad. Dat is heftig. Daar staan we dus ook voor. U weet dat mijn collega van Justitie en Veiligheid afspraken heeft gemaakt met de journalistieke sector. Recent

zijn ze ook weer bij elkaar gekomen, ook op basis van de zaken die misgaan. Daar strijden we dus voor en daar staan we voor.

Bij die vrijheid hoort ook dat de politiek zich niet zomaar over allerlei programma's uitlaat en oordelen geeft. Dat zeg ik ook in de richting van de heer Bosma. Natuurlijk weet ik dat hij hele duidelijke opvattingen heeft. Hij kan ze ook heel scherp formuleren, maar we hebben met elkaar, ook op het punt van de publieke omroep, heel duidelijk afgesproken dat we met hen afspraken maken en dat er in het jaar momenten zijn — met name de begrotingsbehandeling is een groot moment — waarop we met elkaar beoordelen of men zich aan die afspraken heeft gehouden. We weten ook dat als men bezwaren heeft tegen wat via de publieke omroep wordt verspreid, we burgers ook mogelijkheden geven om daartegen in beroep te gaan. Dat geldt voor iedere burger in dit land. Er zijn zelfs burgers die dat ook heel serieus nemen. U heeft mij weer het rapport van de heer Karskens overhandigd. Dat rapport was al in mijn bezit. Dat heeft zelfs op tafel gelegen toen we de begrotingsbehandeling hadden. Toen is er niet over dat rapport gesproken, maar speciaal op verzoek van de PVV heb ik dat rapport toen in ontvangst genomen. Ik heb er ook kennis van genomen. Ik ben blij dat wij in dit land een vrije pers hebben. Ik ben ook blij met de publieke omroep zoals we die hebben. Natuurlijk valt er best weleens wat over te zeggen en we hebben er discussies over. Maar als we zien wat de prestaties van onze publieke omroep zijn en welke bijdrage ze leveren aan onze democratische samenleving, ook als het gaat om de nieuwsvoorziening, dan mogen wij ons echt gelukkig prijzen dat we in dit land leven. We zullen scherp moeten blijven op het functioneren ervan. Dat is ook de reden dat we nu over een wetsvoorstel spreken en ik straks met een visiebrief ga komen met betrekking tot de toekomst. Nogmaals, ik heb veel respect en veel waardering voor al die mensen die, soms zelfs ook in heel moeilijke omstandigheden, hun werk doen en zorgen dat onze democratie ook vanuit de persvrijheid op een goede manier kan functioneren.

De heer Martin Bosma (PVV):

Ik vind het een beetje raar dat de minister mij zo ongeveer letterlijk in één adem noemt met mensen die fysieke bedreigingen uiten tegen mensen van de pers. Zo zal hij het niet bedoeld hebben, hoop ik dan maar. De minister zegt: er valt best iets aan te merken op de NPO. Het gaat mij niet om aanmerken, het gaat mij om iets heel fundamenteels, namelijk dat de wet niet wordt uitgevoerd. Ik stel vast dat de minister in zijn beantwoording mijn stelling niet aanvalt. Ik stel dat de NPO de wet niet uitvoert. Dat is nogal wat. De minister gaat daaraan voorbij, terwijl het de meest fundamentele discussie is die we kunnen voeren. Als hij het blijkbaar met mij eens is dat de NPO de wet niet uitvoert, moeten we dan doorgaan met subsidiëren?

Minister Slob:

Ik heb de heer Bosma niet op één lijn willen plaatsen met mensen die met wapens — dat is soms ook gebeurd, hè — de pers bedreigen. Aan de andere kant vind ik wel dat u heel erg selectief winkelt in alles wat via de media naar buiten gaat. U doet dat op zo'n manier, en ook iedere keer weer opnieuw, dat het haast een beetje een druppel is die de steen een beetje aan het uithollen is. Dat vind ik best wel riskant, zeg ik in uw richting. U heeft gelijk als u zegt dat we met elkaar moeten toezien op de uitvoering van de wet. Daar hebben we hele goede afspraken over gemaakt. We hebben ook toezichthouders in het leven geroepen die onafhankelijk daar hun werk aan hebben en

ons daarover rapporteren. Ieder jaar opnieuw komen de rapporten daarover naar u toe. We maken prestatieafspraken, we houden bij of men zich houdt aan de gemaakte afspraken en we hebben heel goed geregeld wat je kunt doen als er kritiek is. Inderdaad, het is publiek geld. Ook als gewone burgers in het land commentaar hebben op datgene wat er vertoond wordt, dan kunnen ze daar onafhankelijke ogen op een goede plek naar laten kijken en een oordeel over laten geven. Dat is zoals we ons bestel hebben ingericht. Dat is denk ik ook wat ik erover wil zeggen, met nog één keer de toevoeging dat ik echt trots ben op dit land waar we zo'n pers hebben als deze. Overigens leveren de commerciëlen daar ook een bijdrage aan.

De heer Martin Bosma (PVV):

Ik ben ook heel trots op dit land. Ik heb een aantal concrete vragen gesteld, die eigenlijk operationaliseren wat ik heb gezegd. Ik heb gevraagd: hoeveel klimaatrealisten laat de NPO aan het woord? Hoeveel voorstanders van Zwarte Piet? Hoeveel tegenstanders van de Syrische exodus naar Nederland? Hoeveel voorstanders van Trump zien we bij de NPO? Hoeveel islamcritici zien we? Hoeveel tegenstanders van de EU worden er aan het woord gelaten? Ik zie ze niet. Ik heb bij de NPO nog nooit — maar toegegeven, ik mis weleens een programma — een voorstander van Zwarte Piet gezien. Ik zie wel een tsunami van haters van Zwarte Piet. Dat is maar één voorbeeld. Het geldt ook voor al die andere zaken die ik hier noem. Het is eenzijdig, eenzijdig, eenzijdig.

In het eerste mediadebat dat we met deze minister hadden, begon hij te memoreren dat hij een volgeling is van Groen van Prinsterer. Zijn partij was vroeger het GPV en dat was een afsplitsing van de ARP, want die vonden ze te links geworden. Er moet toch iets in minister Slob over zijn wat het met mij eens is en die verlinking van de NPO samen met mij observeert?

Minister Slob:

Voorzitter, hoeveel tijd hebben we? Dit is een heel interessant debat, zeker als mijn politieke geschiedenis, in ieder geval van de stroming waar ik bij hoorde, er ook nog bij wordt gehaald. Maar op de wijze waarmee de heer Bosma ermee omgaat — hier staat een historicus — kan toch wel enige kritiek gegeven worden.

U heeft inderdaad heel precieze vragen gesteld over aantallen. U weet dat het niet aan mij is om daar zo op deze wijze antwoord op te geven en om bij wijze van spreken met een papiertje achter de televisie te gaan zitten en bij te gaan houden en te gaan duiden wie wie is en in welke vakje die gestopt moet worden. We hebben daar hele goede afspraken over gemaakt, ook met betrekking tot het toezicht op onze publieke omroep. Ik heb aangegeven hoe er omgegaan kan worden met klachten als die er zijn. Wij beoordelen de publieke omroep inderdaad op basis van de wet, maar ook op basis van uit de wet voortvloeiende afspraken die we met hen gemaakt hebben. Dat doen we op de daarvoor geëigende momenten. Daar hoort deze wet overigens nu niet bij, want die had een wat andere insteek. Ik maak wel bezwaar tegen de suggestie dat daar maar één koers gevaren wordt, de pluriformiteit niet geborgd zou zijn en wij met een publieke omroep te maken hebben die niet zou functioneren. Dat is ook niet de waarheid zoals wij die dagelijks zien. We willen wel dat er in de

toekomst iets gaat veranderen, ook in het kader van allerlei ontwikkelingen die er zijn. Dat hebben we ook al met elkaar gewisseld en daar zal ik op terugkomen in mijn visiebrief.

De voorzitter:

Meneer Bosma, uw interrupties zijn bloemrijk ...

De heer Martin Bosma (PVV):

Dank u voor het compliment.

De voorzitter:

... maar ik kijk naar de klok. Kunt u een korte interruptie plegen?

De heer Martin Bosma (PVV):

Ik ben in ieder geval blij dat de minister voor het eerst reageert op mijn stelling. Daar ben ik blij mee — jammer dat ik er Groen van Prinsterer bij moest halen.

De wet is duidelijk en spreekt over evenwichtig, pluriformiteit en journalistieke kwaliteitseisen. De minister zegt dat hij niet gaat zitten turven bij de televisie. Dat snap ik wel, maar het gaat mij om een breder verhaal dat de wet gerespecteerd moet worden, en daar bestaan heel veel klachten over, en gelukkig bij steeds meer mensen.

Dat turven gebeurt wel als het gaat om allochtonen. Dan zit er wel iemand van de NPO allochtonen te tellen, hoe die er ook uit moeten zien. Die vorm van diversiteit is er blijkbaar wel voor de NPO. Er is toch iets fundamenteel mis als we wel mensen op hun huidskleur gaan turven maar niet in de gaten houden of er een beetje een balans bestaat, bijvoorbeeld tussen links en rechts en progressief en conservatief?

Minister Slob:

De wettekst wordt daarna uitgewerkt in nadere regelgeving en in prestatieafspraken met de publieke omroep. Die kent u, want die passeren ook de Kamer. Die stelt de Kamer ook vast. Ik constateer dat er vaak wensen zijn in de Kamer om er zaken vanaf te halen of aan toe te voegen. Dat is het debat dat gevoerd mag worden. Daar mag de heer Bosma zich bij wijze van spreken met volle kracht ingooien, om op die momenten die afspraken te maken. Ik maak er bezwaar tegen om een beeld te creëren van onze publieke omroep, op basis van selectief winkelen, want dat vind ik het. Het is uw eigen oordeel over bepaalde dingen, want het zou best kunnen dat iemand anders ook heeft gekeken en er een ander beeld bij heeft. Op die wijze onze publieke omroep in een kwaad daglicht

stellen vind ik ongewenst en ook niet gepast. Ik sta ervoor dat onze publieke omroep in alle rust, in alle vrijheid en in alle onafhankelijkheid zijn werk kan doen.

De voorzitter:

U bent aan het einde gekomen van uw termijn?

Minister Slob:

Volgens mij heb ik alle vragen en amendementen en dergelijke behandeld.

De voorzitter:

Dan gaan we door naar de tweede termijn van de kant van de Kamer. Ik zou graag het woord geven aan de heer Sneller. Nee? Dan de heer Kwint, maar die is even vertrokken. Ik geef het woord aan de heer Aartsen van de VVD.

De heer Aartsen (VVD):

Voorzitter. Het kan wat mij betreft vrij kort. Ik dank de collega's en de minister voor de beantwoording. Met collega Van der Molen ben ik druk bezig om de input op ons voorgestelde amendement goed te verwerken. Dat vergt nog wat tijd, ook met de juristen, dus daar komen wij schriftelijk op terug. Dank voor de prettige behandeling. Uiteindelijk worden de amendementen en dus ook de wet daar een stuk beter door.

De voorzitter:

Dank. De heer Kwint.

De heer Kwint (SP):

Excuus, voorzitter, maar mijn planning liep ietwat in de war door het enthousiasme waarmee de heer Sneller dit debat wilde afronden.

Over de indexatie. De minister doet alsof er ruis op de lijn is. Tijdens het debat heb ik er volgens mij ruim genoeg bij stilgestaan dat dit wat ons betreft echt niet het geval is. Het amendement ging over budgetzekerheid. Laat ik het heel concreet vragen, met een rekenvoorbeeld: OCW krijgt dit jaar €100 aan Ster-inkomsten. Stel dat de markt zich zo ontwikkelt dat OCW volgend jaar €102 aan Ster-inkomsten krijgt. Hoeveel krijgt de NPO dan in het jaar daarna? €100 of €102? Dat is volgens mij in de kern waar het in de discussie over indexatie en of de Ster daar al of niet bij hoort, om gaat. Ik hoor het enthousiasme al waarmee meneer Aartsen er €80 van wil maken. Dat ken ik van de VVD.

De heer Aartsen (VVD):

Als de heer Kwint een klein beetje kennis van zaken had gehad over hoe de Ster-inkomsten zich de afgelopen jaren ontwikkelden, dan wist hij dat deze waarschijnlijk eerder naar beneden gaan dan omhoog.

De heer Kwint (SP):

Daarom is het een rekenvoorbeeld, meneer Aartsen. Ik zal in de zijlijn van dit debat nog een keer aan u uitleggen wat het verschil is tussen de realiteit en rekenvoorbeelden en het nut dat rekenvoorbeelden soms hebben om de realiteit te duiden.

Over de toekomst van de Ster wachten wij de Mediabrief af. De minister kent onze voorkeur. Als ik De Telegraaf mag geloven, worden daar mogelijk nuttige stappen gezet. Die heeft nog weleens goede informatievoorziening op dit dossier.

Dat geldt ook voor de topinkomens. Ik had mijn motie over de aanpak van de topinkomens al bij me, eerlijk gezegd. Die ligt er toch, zal ik maar zeggen. Maar goed, aangezien wij om extra informatie hebben gevraagd en de minister om extra informatie heeft gevraagd, leek het ons verstandig om dat moment even af te wachten en eerst te kijken wat er uiteindelijk uit het onderzoek komt. Maar wat ons betreft staat nog steeds als een paal boven water dat helemaal niemand — betaald met belastinggeld — meer zou moeten verdienen dan de premier, hoe vaak hij of zij ook een talkshow presenteert.

De voorzitter:

Dank. Mevrouw Van den Hul.

Mevrouw Van den Hul (PvdA):

Voorzitter. Op het punt van de indexering sluit ik mij geheel aan bij de woorden van mijn voorganger. Wat ons betreft laat het amendement geen enkele ruimte voor onduidelijkheid. Overigens is het een amendement waar een groot deel van de huidige coalitie, inclusief de huidige minister, indertijd voor heeft gestemd. Wij hopen dus alsnog op een ommekeer.

Ik heb ook vragen gesteld over die andere index, namelijk de CPI. De minister zei eigenlijk heel snel: zo doen we dat nou eenmaal niet. Dat vind ik toch wel iets te kort door de bocht. Dus vandaar de volgende motie.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de indexering van de mediabegroting wordt gebaseerd op de consumentenprijsindex, terwijl een groot deel van de begroting terechtkomt bij salarissen en arbeidsvoorwaarden;

van mening dat de salarissen en arbeidsvoorwaarden in de publieke sector, en daarmee ook bij de publieke omroep, ten minste mee moeten kunnen groeien met de loonstijgingen in de markt;

verzoekt de regering in kaart te brengen hoe de gevolgen eruitzien als de regering bij de indexering van de mediabegroting voortaan uitgaat van de loon- en prijsbijstellingen in plaats van de consumentenprijsindex,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Van den Hul en Kwint. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 15 (35042).

Mevrouw Westerveld.

Mevrouw Westerveld (GroenLinks):

Voorzitter. Dank aan de minister voor de antwoorden. We kijken heel erg uit naar de brief die gaat komen. Dan kunnen we dit debat over de toekomst van de publieke omroep echt goed met elkaar voeren. We zijn blij dat er een stappenplan wordt uitgewerkt om er zo voor te zorgen dat programma's ook toegankelijk zijn. Daar vroegen we eerder om. Ik ben blij dat dit ook de aandacht kreeg van de minister in dit debat. Het is fijn dat we op een aantal amendementen een positieve reactie kregen.

Voorzitter. Er blijft nog één punt over — daar heb ik in mijn inbreng ook aandacht voor gevraagd — en dat is de positie van buitenlandse grote mediaorganisaties. Ik zei het al in mijn inbreng: het bedrag dat Netflix in Nederland verdient, is nu al even groot als de opbrengst van alle bioscoopkaartjes in één jaar, terwijl de eerste bioscoop in 1906 naar Nederland kwam en Netflix in 2013. We zien dat het hele medialandschap gewoon op zijn kop staat vanwege de komst van een flink aantal grote

buitenlandse aanbieders. We vinden dat we daar klaar voor moeten zijn. Daarom dien ik een motie in over de streamingheffing.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat onder meer de Raad voor Cultuur waarschuwt dat de groeiende aanwezigheid in invloed van grote buitenlandse partijen, met voornamelijk internationale content, de levensvatbaarheid van de Nederlandse mediasector ernstig in gevaar brengt;

overwegende dat Netflix in Nederland ongeveer evenveel verdient als de opbrengst van alle bioscoopkaartjes;

constaterende dat naar verwachting ook grote multinationals als Apple Inc. en The Walt Disney Company de Nederlandse streamingmarkt binnenkort betreden;

overwegende dat internationale streamingaanbieders nauwelijks investeren in nieuwe Nederlandse content;

verzoekt de regering om samen met het veld de implementatie van een streamingheffing te onderzoeken waarbij de opbrengsten terugvloeien naar media-instellingen die Nederlandse content produceren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Westerveld. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 16 (35042).

De heer Van der Molen.

De heer Van der Molen (CDA):

Voorzitter. Ook namens mij dank voor in ieder geval de appreciatie van de amendementen die door mij en de heer Aartsen zijn ingediend. Ik heb aan de minister nog een vraag gesteld over de uitzonderingen die de minister kan toestaan aan kanalen zodat zij zich niet hoeven te houden aan de stelregel dat 50% van het aanbod daarop van Europese afkomst moet zijn. Ik heb de minister gevraagd hoe hij daarmee omgaat. Het is van belang voor onze eigen producenten maar ook om te garanderen dat we niet overspoeld worden met alleen maar buiten-Europese producties, dat dit wel zo gehandhaafd wordt. Ik hoor graag van de minister hoe hij met deze ontheffingen omgaat, omdat daarin wat het CDA betreft een heel zorgvuldige afweging gemaakt moet worden. Als hij dat nu niet kan, vind ik het ook prima om het schriftelijk doen, omdat we inderdaad nu in de tijd wat uitlopen. Ik zou heel graag op dat punt, ook omdat ik op alle andere vragen wel een antwoord heb gekregen van de minister, nog een antwoord ontvangen.

Dank u wel.

De voorzitter:

Dank u wel. Ik geef de minister het woord.

Minister Slob:

Voorzitter. Er zijn nog een paar vragen gesteld. De heer Kwint probeert mij in een rekenvoorbeeld te trekken. Dat ga ik niet doen, maar het is wel duidelijk dat we rond dit onderdeel gewoon een verschil van opvatting hebben over wat de wetgever ooit bedoeld heeft. Er zijn eigenlijk twee posities. Er is een amendement ingediend en ikzelf heb in de wet de verduidelijking gegeven zoals wij denken dat die nodig was. Dan zullen we wel zien wat de meerderheid van de Kamer daar uiteindelijk van vindt.

Mevrouw Van den Hul sloot zich aan bij de vragen ...

De voorzitter:

Voordat u verdergaat, heeft de heer Kwint een vraag of een opmerking.

De heer Kwint (SP):

Dat de heer Aartsen niet zo'n fan is van rekenvoorbeelden had ik gemerkt. Dat rekenvoorbeeld is niet voor niks. Het gaat erom wat er gebeurt op het moment dat OCW fluctuerende Ster-inkomsten heeft. Dat is geen voorbeeld, dat is gewoon de praktijk. Ik heb in dat rekenvoorbeeld het getal 100 gebruikt, omdat dit het iets gemakkelijker te begrijpen maakt. Als de Ster-inkomsten vanwege marktontwikkelingen toenemen bij het ministerie, gaat dat bedrag dan door naar de NPO of niet?

Minister Slob:

We hebben in het verleden gezien dat als er meer opbrengsten waren dan geraamd, die naar de mediareserve gingen — daar hebben we ook gewoon afspraken over gemaakt — en dat die bedragen ook gewoon werden gebruikt. Dat zijn forse bedragen die vele malen het verschil overstijgen waarover in 2018 vanwege de indexering discussie was. Die bedragen zijn gebruikt om de ontstane gaten te dichten. Dat is de wijze waarop we het met elkaar afgesproken hadden. Dus we hebben er ook heel duidelijke afspraken over hoe we dat doen op het moment dat er meeropbrengsten dan wel minderopbrengsten zijn. Als er uiteindelijk structureel geen geld meer is om de gaten te dichten, dan hebben we de mogelijkheid — dat kunnen we niet ieder jaar doen — om de minimumbijdrage te verleggen, zoals we daar de afgelopen maanden met elkaar helaas over hebben moeten spreken.

De heer Kwint (SP):

Die regeling ken ik. Maar als het vanwege autonome prijsstijgingen iets omhooggaat, dan wordt het toch niet direct doorgesluisd naar bijvoorbeeld de NPO? Dan gaat het inderdaad naar de mediareserve, waar vervolgens allerlei andere zaken uit gedaan worden die ook niet altijd ten gunste komen van bijvoorbeeld de NPO?

Minister Slob:

Ik vind het vervelend dat ik het in deze fase van het debat nu moet gaan zeggen, maar er is uiteindelijk de afgelopen jaren zo veel extra geld naar de NPO gegaan omdat er gewoon tegenvallende inkomsten waren. Dat hebben we altijd gedaan omdat we er afspraken over hadden gemaakt en de algemene mediareserve dat gelukkig ook toestond. Als wij geen afspraken hadden gemaakt over een algemene mediareserve maar we in het verleden hadden gezegd dat alle meeropbrengsten bij wijze van spreken direct naar de schatkist zouden gaan, dan hadden we nu in een heel andere situatie gezeten. Daar heeft de NPO ook altijd dankbaar gebruik van gemaakt en dat mocht ook, want zo waren de regels. Daarom is het vervelend dat we nu over die indexering in 2018 opeens een verschil van mening krijgen, ook in het licht van alles wat er in de jaren daarvoor gebeurd is.

Mevrouw Van den Hul heeft een motie ingediend. Ik ging er inderdaad wat snel doorheen, ook gezien de tijd en ook omdat we het gewoon niet voorgesteld hebben. Ik kan mij wel voorstellen dat zij vindt dat op het moment dat we straks richting een nieuwe concessieperiode gaan, het plezierig is om op dit punt wat informatie te hebben. Dus als ik haar zo mag verstaan dat het kabinet zorgt voor informatie over wat het verschil is tussen deze systematiek en de systematiek die we tot nu toe altijd gehandhaafd hebben, en zij niet van mij vraagt om er allerlei onderzoeksbureaus bij te betrekken maar we dat gewoon ordentelijk op een rijtje zetten, dan geef ik deze motie oordeel Kamer en zullen we u die informatie ook geven.

De voorzitter:

De motie-Van den Hul/Kwint op stuk nr. 15 krijgt oordeel Kamer.

Minister Slob:

Mevrouw Westerveld heeft een motie op stuk nr. 16 ingediend over de heffingen. Ik heb aangegeven dat het kabinet voor de zomer nog met een brief komt. Dat wordt een algehele kabinetsreactie met betrekking tot die heffingen. Ik zou haar dus willen vragen om de motie aan te houden tot die brief er is. Als zij de motie toch in stemming wil brengen, ontraad ik haar.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 16 wordt ontraden of aangehouden. Mevrouw Westerveld?

Mevrouw Westerveld (GroenLinks):

Ik wil de motie natuurlijk best aanhouden mits die brief ook heel specifiek wordt. De reden dat ik de motie indiende, was omdat we tot nu toe verschillende geluiden vanuit het kabinet hoorden en omdat we echt haast willen maken. Ik hoor de minister nu zeggen: er komt voor de zomer een stuk uw kant op, waarin we specifiek ingaan op die heffingen, op verschillende onderwerpen inzake media en cultuur. Als dat het geval is, houd ik de motie aan.

Minister Slob:

Er ligt ook gewoon een advies van de Raad voor Cultuur waar we een reactie op zullen geven. Dat is een advies dat behoorlijk breed is. Wij zullen dus ook met een brede reactie komen. Dat was u al toegezegd. Vandaar ik deze motie ontraad. Maar als u de motie aanhoudt, is dat beter. Dan kunt wachten tot de brief er is.

De voorzitter:

Op verzoek van mevrouw Westerveld stel ik voor haar motie (35042, nr. 16) aan te houden.

Daartoe wordt besloten.

Minister Slob:

Ik dacht dat ik de heer Van der Molen al een antwoord had gegeven op zijn vraag. Maar ik kan het in één woord doen: terughoudend.

De voorzitter:

Daarmee zijn wij aan het einde gekomen van dit debat.

De algemene beraadslaging wordt gesloten.

De voorzitter:

Over de moties en de ingediende amendementen zal dinsdag worden gestemd, waarbij het gewijzigde amendement op stuk nr. 11 nog zal worden rondgestuurd. Daar zal nog een schriftelijk oordeel van de minister op volgen. Ik schors voor enkele ogenblikken.